

Budapest,
2004. november 23.,
kedd

176. szám

Ára: 644,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

		Oldal
	Személyi rész	13606
6/2004. (XI. 23.) EüM r.	A társadalombiztosítási támogatással rendelhető, illetve kölcsönözhető gyógyászati segédeszközökről, a támogatás összegéről és mértékéről, valamint a rendelés, forgalmazás, kölcsönzés és javítás szakmai követelményeiről szóló 19/2003. (IV. 29.) ESZCSM rendelet módosításáról	13607
7/2004. (XI. 23.) EüM r.	A gyógyászati segédeszközök forgalmazásának, javításának, kölcsönzésének szakmai követelményeiről	13609
126/2004. (XI. 23.) GKM r.	A nemesfém tárgyak és termékek vizsgálatának, hitelesítésének és nemesfémtartalmuk tanúsításának részletes szabályairól szóló 74/2004. (IV. 29.) GKM rendelet módosításáról	13612
128/2004. (XI. 23.) OGY h.	Az Európai Unió irányítása alatt végrehajtott balkáni katonai békefenntartó (ALTHEA) művelethez történő magyar hozzájárulásról	13614
129/2004. (XI. 23.) OGY h.	A Magyar Köztársaság és az Indiai Köztársaság között a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról a jövedelemadók területén, Új-Delhiben, 2003. november 3-án aláírt Egyezmény megerősítéséről	13614
44/2004. (XI. 23.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	13615
158/2004. (XI. 23.) KE h.	A 132/2004. (X. 13.) KE határozat módosításáról	13642

FELHÍVJUK

tisztelt előfizetőink figyelmét

a Magyar Közlöny utolsó oldalán közzétett 2005. évi előfizetési árakra.

I. rész SZEMÉLYI RÉSZ

A Magyar Köztársaság elnöke – a miniszterelnök előterjesztésére –

a MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND
NAGYKERESZTJE
(polgári tagozata)

kitüntetést adományozza

életműve elismeréseként

Fejtő Ferenc Széchenyi-díjas írónak, történésznek, újságírónak

KEH ügyszám: VII-2/3278/94/2004.;

a magyar–amerikai kapcsolatok fejlesztése érdekében végzett kiemelkedő tevékenysége elismeréseként

Colin Luther Powellnek, az Amerikai Egyesült Államok külügyminiszterének

KEH ügyszám: VII-2/2844/60/2004.;

a MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND
TISZTIKERESZTJE
(polgári tagozata)

kitüntetést adományozza

művészi munkája, valamint a magyar kultúra külföldi megismertetése és népszerűsítése érdekében végzett munkásságáért

Lencsés Lajos oboaművésznek

KEH ügyszám: VII-2/1382/30/2004.;

több évtizedes fáradhatatlan gyűjtőmunkájáért, az erdélyi folklórkincs megőrzése és terjesztése érdekében végzett tevékenysége elismeréseként

Haáz Sándor képzőművésznek, tanárnak, népi táncosnak, a Székely Állami Népi Együttes alapítójának

KEH ügyszám: VII-2/1757/39/2004.;

a magyarság érdekében végzett tevékenysége elismeréseként

dr. Megyesy Jenőnek, a Magyar Köztársaság denveri tiszteletbeli konzuljának

KEH ügyszám: VII-2/1380/29/2004.;

az egyetemes magyar kultúra, különösen a határon túli magyar színházművészet megismertetése érdekében végzett tevékenységéért, művészi munkássága elismeréseként

Boráros Imrének, a Komáromi Jókai Színház színművészeinek

KEH ügyszám: VII-2/3025/88/2004.;

a legszebb magyar népi hagyományokat ápoló művészi munkássága elismeréseként

Igó Aladár népi fafaragó- és festőművészeknek

KEH ügyszám: VII-2/3025/88/2004.;

az amerikai és a hazai magyar kultúra széles körű megismertetése érdekében végzett tevékenységéért, valamint önzetlen támogatásáért

Alexander Brody reklámszakembernek

KEH ügyszám: VII-2/1756/38/2004.;

a magas szintű mérnökképzés, valamint az oktatói-kutatói utánpótlás biztosítása, szakmai továbbképzésének támogatása érdekében végzett tevékenysége elismeréseként

Cholnoky Tamás építőmérnöknek

KEH ügyszám: VII-2/1756/38/2004.;

a MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND
LOVAGKERESZTJE
(polgári tagozata)

kitüntetést adományozza

a magyar szakszervezeti mozgalom modernizálása és demokratizálása érdekében végzett munkája elismeréseként

Clemens Horst Rode-nak, a Friedrich Ebert Stiftung budapesti irodája koordinátorának

KEH ügyszám: VII-2/1382/30/2004.;

a magyar–bajor igazságügyi együttműködés terén végzett eredményes tevékenysége elismeréseként

dr. Helmut Paldernek, a Bajor Igazságügyi Minisztérium tanácsosának, a miniszter tanácsadójának

KEH ügyszám: VII-2/2749/59/2004.;

a Kolozsvári Szépművészeti Múzeum létrehozása érdekében végzett tevékenysége elismeréseként

Ditrói Ervin művészettörténésznek

KEH ügyszám: VII-2/1745/40/2004.;

az oktatási miniszter előterjesztésére

a MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ARANY
ÉRDEMKERESZT
(polgári tagozata)

kitüntetést adományozza

érdemes és eredményes munkásságuk elismeréseként

dr. Bársony Jánosnak, a Pécsi Tudományegyetem
Pollack Mihály Műszaki Főiskolai Kar főiskolai tanárá-
nak

KEH ügyszám: VII-2/3369/95/2004.;

a külügyminiszter előterjesztésére

a MAGYAR KÖZTÁRSASÁGI ARANY
ÉRDEMKERESZT
(polgári tagozata)

kitüntetést adományozza

Günther Hirschausernek, a Német–Magyar Baráti Társaság elnökének, a Kereskedelmi Oktatási Központ elnökének.

KEH ügyszám: VII-2/2691/58/2004.

A Francia Köztársaság elnöke által
Felkai Anna úrnőnek adományozott

FRANCIA KÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND
lovagi fokozata

kitüntetés viselését engedélyezem.

Kelt Budapesten, 2004. évi szeptember hó 22. napján.

Mádl Ferenc s. k.,
a Köztársaság elnöke

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány tagjainak rendeletei

Az egészségügyi miniszter 6/2004. (XI. 23.) EüM rendelete

**a társadalombiztosítási támogatással rendelhető,
illetve kölcsönözhető gyógyászati segédeszközökről,
a támogatás összegéről és mértékéről,
valamint a rendelés, forgalmazás, kölcsönzés
és javítás szakmai követelményeiről szóló
19/2003. (IV. 29.) ESZCSM rendelet
módosításáról**

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 83. § (3) bekezdése *a)–b)* pontjaiban kapott felhatalmazás alapján – a pénzügyminiszterrel egyetértésben –, valamint a 83. § (4) bekezdésének *n)* pontjában kapott felhatalmazás alapján az alábbiakat rendelem el:

1. §

A társadalombiztosítási támogatással rendelhető, illetve kölcsönözhető gyógyászati segédeszközökről, a támogatás összegéről és mértékéről, valamint a rendelés, forgalmazás, kölcsönzés és javítás szakmai követelményeiről szóló 19/2003. (IV. 29.) ESZCSM rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-ának (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A társadalombiztosítási támogatással kölcsönbe vehető gyógyászati segédeszközök körét, kölcsönzés esetén a támogatás alapját, a támogatás mértékét és nettó összegét a 4. számú melléklet tartalmazza.”

2. §

Az R. 5. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:
„5. § Házhoz szállítás esetén a forgalmazó a jogosultat nyilvántartásba veszi, a kiszállítás időpontját, az adott eszköz fajtáját és mennyiségét a nyilvántartásban ellenőrizhető módon rögzíti.”

3. §

Az R. 6. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:
„6. § (1) Az e rendelet mellékleteiben meghatározott azonos rendeltetésű gyógyászati segédeszköz csoportba

tartozó eszközök közül a kihordási időn belül – a (3)–(4) bekezdésben foglaltak kivételével – társadalombiztosítási támogatással csak egyféle gyógyászati segédeszköz rendelhető.

(2) E rendelet alkalmazásában azonos rendeltetésűek azok a gyógyászati segédeszközök, amelyeknek az 1–3. számú melléklet szerinti indikációi azonosak, kivéve a szemüveglencséket és a hallásjavító készülékeket, melyek közül azonos rendeltetésűek azok, amelyek ISO kódjának első 10 számjegye azonos.

(3) Kihordási időn belül azonos rendeltetésű gyógyászati segédeszköz csoportba tartozó eszközök egyidejűleg akkor rendelhetők, ha ezek különböző testrészek egy időben történő, azonos kezelésére szolgálnak. A vényen a felíró orvosnak jelölnie kell az adott testrészt vagy oldalt.

(4) Az egyes gyógyászati segédeszközök kihordási idejének letelte előtt társadalombiztosítási támogatással akkor rendelhető ismét azonos rendeltetésű gyógyászati segédeszköz csoportba tartozó gyógyászati segédeszköz, ha

a) a biztosított egészségi, illetve testi állapotában bekövetkezett változás ezt szükségessé teszi, vagy

b) a gyógyászati segédeszköz rendeltetésszerű használat közben, de a szavatossági időn túl hibásodott meg oly mértékben, hogy nem javítható, vagy az egyszeri javítási költség meghaladja az új gyógyászati segédeszköz árához nyújtott társadalombiztosítási támogatás – a javítás időpontjában érvényes – összegének 60%-át.

(5) A (4) bekezdés *a)*, illetve *b)* pontjai szerinti rendelés esetén az orvosi dokumentációban fel kell tüntetni a rendelés indokát.”

4. §

Az R. 8. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„8. § (1) Az orvosnak a gyógyászati segédeszköz rendelésekor a biztosítottat tájékoztatni kell a gyógyászati segédeszköz kihordási idejéről, rendeltetéséről, a társadalombiztosítási támogatás mértékéről, összegéről, illetve a vénybeváltás 30 napos határidejéről.

(2) A biztosított – a 6. § (3)–(4) bekezdésében foglaltak és méltányossági kérelem alapján rövidebb kihordási idővel kiszolgált eszköz kivételével – a vényre történő felírással egyidejűleg a vény hátoldalán írásban nyilatkozik arról, hogy a gyógyászati segédeszköz kihordási idején belül részére azonos rendeltetésű gyógyászati segédeszközt társadalombiztosítási támogatással nem váltottak ki.

(3) A biztosított, illetve a gyógyászati segédeszközt nevében kiváltó személy az átvételt a vényen aláírásával igazolja.

(4) Helyettesítés esetén – beleértve azt az esetet is, amikor az egy vényen rendelt, illetve a ténylegesen kiszolgált gyógyászati segédeszközök mennyisége eltér – a ténylege-

sen kiszolgált gyógyászati segédeszközhöz nyújtható támogatási összeg nem haladhatja meg az orvos által eredetileg rendelt gyógyászati segédeszközhöz nyújtható támogatási összeget.

(5) A rendelt gyógyászati segédeszköz csak azonos rendeltetésű eszközcsoporton belüli eszközzel helyettesíthető.

(6) Amennyiben az orvos a vényen rendeléskor a helyettesíthetőséget nem zárta ki, a gyógyászati segédeszközt kiszolgált köteles a helyettesítés lehetőségéről a gyógyászati segédeszközt kiváltó személyt tájékoztatni. Helyettesítés esetén a gyógyászati segédeszközt kiváltó személy a vényen aláírásával igazolja, hogy a helyettesítéssel egyetért.

(7) Közgyógyellátás jogcímén rendelt gyógyászati segédeszköz csak az orvos által eredetileg rendelt gyógyászati segédeszközzel azonos, vagy annál alacsonyabb közfinanszírozás alapját képező árú, szintén közgyógyellátás jogcímén rendelhető eszközzel helyettesíthető. Eltérő esetben a közgyógyellátás jogcíme nem érvényesíthető.

(8) Az orvos által felírt, egyedi méretvétele alapján (a továbbiakban: rendelésre) készülő, valamint méltányossági kérelem alapján rendelt gyógyászati segédeszköz nem helyettesíthető.”

5. §

(1) Az R. 9. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A vény a kiállításától számított 30 napig, méltányossági kérelem alapján támogatott gyógyászati segédeszköz esetében az engedély jogerőre emelkedésétől számított 30 napig váltható be.”

(2) Az R. 9. §-a (2) bekezdésének *b)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(2) A vény akkor érvényes,]

„*b)* rendelésre készített gyógyászati segédeszköz esetében, ha a vény kiállításának és az eszköz kiadásának dátuma között legfeljebb 120 nap telt el.”

(3) Az R. 9. §-a (3) bekezdése *b)* pontjának helyébe a következő rendelkezés lép:

[(3) Érvényes az a vény, amelyben a 7. § (4) bekezdésében felsorolt adatokon kívül szerepel:]

„*b)* a kiszolgáltattott gyógyászati segédeszköz 1–4. számú mellékletek szerinti megnevezése, darabszáma,”

(4) Az R. 9. §-a (6) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A vényt a rendelt gyógyászati segédeszköz kiadása után a forgalmazó érvényteleníti, valamint az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (a továbbiakban: OEP) kérelmére az OEP-hez továbbítja.”

6. §

Az R. 12. §-a (4) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A gyógyászati segédeszközt forgalmazónak, javítási és kölcsönzési tevékenységet, valamint az eszköz kiszolgáltatását is végző, egyedi méretvétel alapján készült gyógyászati segédeszközt gyártó tevékenységet végzőnek (a továbbiakban együtt: forgalmazó) a gyógyászati segédeszköz forgalmazásához rendelkeznie kell a gyógyászati segédeszköz szaküzletek külön jogszabály szerinti működési engedélyével.”

7. §

Az R. a következő új 12/A. §-sal egészül ki:

„12/A. § (1) A gyógyászati segédeszközt forgalmazó szaküzletben a forgalmazott és kölcsönzött társadalombiztosítási támogatással rendelhető gyógyászati segédeszközök esetében – az egyedi méretvétel alapján gyártott termékek kivételével – a közfinanszírozás alapjául elfogadott általános forgalmi adó nélküli (a továbbiakban: nettó) árat, a támogatás mértékét és nettó összegét és a fogyasztó által fizetendő térítési díjat a fogyasztó számára jól látható és hozzáférhető módon közzé kell tenni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti információkat nagybetűs, kontrasztos írásmóddal és pontírásban is hozzáférhetővé kell tenni.”

8. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) Az e rendelet 7. §-ával megállapított, az R. 12/A. §-ának (2) bekezdésébe foglalt rendelkezést 2006. június 30-ig csak azoknak a gyógyászati segédeszközt forgalmazóknak kell teljesíteni, akik látássérültek számára készült eszközöket is forgalmaznak, 2006. június 30-át követően pedig minden, gyógyászati segédeszközt társadalombiztosítási támogatással forgalmazó szaküzletnek.

(3) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az R. 8. számú melléklete 2. pontjának a) alpontja.

Dr. Rácz Jenő s. k.,
egészségügyi miniszter

Az egészségügyi miniszter 7/2004. (XI. 23.) EüM rendelete

a gyógyászati segédeszközök forgalmazásának, javításának, kölcsönzésének szakmai követelményeiről

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény 83. §-a (3) bekezdése b) pontjában kapott felhatalmazás alapján – a pénzügyminiszterrel egyetértésben – az alábbiakat rendelem el:

1. §

E rendelet hatálya – az e rendelet 1. számú mellékletében felsorolt gyógyászati segédeszközök kivételével – kiterjed minden gyógyászati segédeszközt forgalmazó, javító, kölcsönző, valamint az eszköz kiszolgáltatását is végző, egyedi méretvétel alapján készült gyógyászati segédeszközt gyártó tevékenységet végzőre (a továbbiakban együtt: forgalmazó). Az e rendelet hatálya alá tartozó gyógyászati segédeszközök forgalmazása, javítása és kölcsönzése egészségügyi szolgáltatásnak minősül.

2. §

E rendelet alkalmazásában

a) *gyógyászati segédeszköz*: átmeneti vagy végleges egészségkárosodással, fogyatékossgal vagy rokkantsággal élők gyógyászati, ápolási technikai eszköze;

b) *egyedi méretvétel alapján készült gyógyászati segédeszköz*: meghatározott személy gyógykezelése során az orvos által a gyógykezelés igényének megfelelően rendelt, egyedi méretvétel alapján, különleges tervezési jellemzőkkel készült eszköz;

c) *adaptív gyógyászati segédeszköz*: az olyan sorozatgyártású gyógyászati segédeszköz, melyet a rendeltetés szerű használathoz külön eszköz segítségével méretre igazítanak, illetve illesztenek;

d) *sorozatgyártású gyógyászati segédeszköz*: a b) és c) pontba nem tartozó gyógyászati segédeszköz;

e) *forgalmazás*: a gyógyászati segédeszköz közvetlenül a fogyasztó, mint végső felhasználó részére történő értékesítése, kiszolgáltatása;

f) *házhozzállítás*: a gyógyászati segédeszköznek a megrendelő/fogyasztó által megjelölt címre történő szállítása, ideértve a fekvőbeteg-gyógyintézetben a fekvőbeteg részére történő kiszolgáltatást is;

g) *fogyasztó*: a gyógyászati segédeszköz végső felhasználója, illetve az azt ebből a célból vásárló, kölcsönző személy;

h) *kölcsönzés*: a gyógyászati segédeszköznek a fogyasztó részére kölcsönzési díj ellenében történő időleges használatba adása.

3. §

(1) Gyógyászati segédeszközt forgalmazni, kölcsönözni és javítani – az (5) bekezdésben foglalt kivételekkel – külön jogszabály szerinti működési engedéllyel rendelkező, az e rendelet 2. számú mellékletének I. 1. és I. 2. pontjában foglalt feltételeknek megfelelő gyógyászati segédeszköz szaküzletben lehet.

(2) Adaptív és egyedi méretvétel alapján készült gyógyászati segédeszközt csak egyedi gyártó műhely háttérrel rendelkező forgalmazó forgalmazhat.

(3) Egyedi méretvétel alapján készült gyógyászati segédeszközt a gyártó e rendelet 2. számú mellékletének II. 1. és II. 2. pontjában foglalt feltételeknek megfelelően forgalmazhat.

(4) Gyógyászati segédeszköz – különös tekintettel a steril eszközökre – kizárólag ott forgalmazható, ahol az adott gyógyászati segédeszköz szakszerű tárolására vonatkozó feltételek biztosítottak.

(5) Gyógyszertárnak gyógyászati segédeszköz forgalmazó szakképesítéssel rendelkező személy foglalkoztatása esetén nem kell rendelkeznie az (1) bekezdés szerinti működési engedéllyel. Gyógyászati segédeszköz forgalmazó szakképesítéssel rendelkező személy hiányában az (1) bekezdés szerinti működési engedély nélkül csak sorozatgyártású gyógyászati segédeszköz forgalmazható, javítási és kölcsönzési tevékenység nem végezhető. Ez a javítási és kölcsönzési tilalom nem érinti a – külön jogszabályban vagy a felek közötti szerződésben meghatározott – szavatosságra és jótállásra vonatkozó kötelezettség érvényesítését.

4. §

(1) A szaküzletben csak olyan gyógyászati segédeszköz forgalmazható, mely megfelel az orvostechikai eszközökről szóló külön jogszabályban meghatározott előírásoknak, így gyógyászati segédeszköz nem forgalmazható különösen, ha

- a) lejárt az eszköz felhasználhatósági ideje, vagy
- b) az eredeti csomagolása sérült, hiányos és ez az eszköz használatát hátrányosan befolyásolhatja, illetve
- c) hiányzik vagy olvashatatlan a magyar nyelvű használati utasítás.

(2) A gyógyászati segédeszközt kiadó személy köteles tájékoztatni az átvevőt az eszköz használatának módjáról, illetve köteles annak használatát betanítani.

(3) A helyszíni üzembe helyezést igénylő eszközök esetén a forgalmazó gondoskodik a gyógyászati segédeszköznek a használat helyén történő összeszereléséről, beállításáról, valamint az eszköz használatának a betanításáról.

(4) A szaküzlet teljes nyitvatartási idejére biztosítani kell e rendelet 2. számú mellékletének I. 2. pontjában meghatározott személy foglalkoztatását.

(5) Házhoz szállítani

- a) sorozatgyártású és javított gyógyászati segédeszközt,
- b) próbát, illetve adaptációt igénylő, illetőleg egyedi méretvétel alapján készült gyógyászati segédeszközt csak próba és betanítás lehetőségének biztosításával, végleges használat céljából lehet.

5. §

(1) A forgalmazónak a szaküzletben az általa forgalmazott gyógyászati segédeszközök használatához szükséges tartozékokat, felszereléseket, kiegészítő eszközöket is kell forgalmaznia.

(2) A szaküzletben a forgalmazott gyógyászati segédeszközök – az egyedi méretvétel alapján gyártott termékek kivételével – fogyasztói árát, javítási és kölcsönzési díját a fogyasztó számára jól látható és hozzáférhető módon közzé kell tenni.

(3) A (2) bekezdés szerinti információkat nagybetűs, kontrasztos írásmóddal és pontíráásban is hozzáférhetővé kell tenni.

6. §

(1) Ha a szaküzletben egyidejűleg új, illetve használt eszközöket is forgalmaznak, illetve kölcsönzési tevékenységet is végeznek, az új eszközöktől a használt eszközöket, illetve a kölcsönzésre szánt eszközöket az eladásra szánt eszközöktől elkülönítetten kell tárolni.

(2) Gyógyászati segédeszköz kölcsönbe adása és használt gyógyászati segédeszköz forgalmazása esetében a forgalmazónak biztosítania kell

a) a higiénés szabályok betartását, a korábbi kölcsönzés után visszaérkezett gyógyászati segédeszköznek az újbóli kölcsönbe adása előtti fertőtlenítését, annak dokumentálását és a gyógyászati segédeszközön való feltüntetését, továbbá

b) azt, hogy a gyógyászati segédeszköz használati értéke megegyezzen az ugyanazon rendeltetésű új gyógyászati segédeszköz használati értékével.

(3) Az alapvető életfunkciók fenntartására szolgáló kölcsönzött gyógyászati segédeszközök meghibásodása esetén a forgalmazó köteles a bejelentést követően, az alapvető életfunkciók fenntartását biztosító időn belül az eszköz javítását elvégezni, illetve ha az eszköz az alapvető életfunkciók fenntartását biztosító időn belül nem javítható, csereeszközt biztosítani.

(4) Testen viselt gyógyászati segédeszköz nem kölcsönözhető.

(5) Amennyiben a gyógyászati segédeszköz javítása a szaküzletben történik, a forgalmazónak az ügyfélfogadásra alkalmas résztől elkülönített műhellyel kell rendelkeznie.

7. §

(1) A forgalmazónak a szaküzletben kell tartania a szaküzlet működési engedélyét.

(2) A fogyasztó a szaküzletben szóban vagy írásban panaszt tehet. A panaszt haladéktalanul meg kell vizsgálni.

(3) A fogyasztó írásbeli panaszát – két példányban, az üzlet helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője által hitelesített számozott oldalú – vásárlók könyvében teheti meg. A vásárlók könyvét a forgalmazó köteles a szaküzletben jól látható és hozzáférhető helyen elhelyezni.

(4) A szaküzletben a fogyasztót jól láthatóan és olvashatóan tájékoztatni kell arról, hogy panaszával a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőségen és a szaküzlet, illetve a gyártó műhely helye szerint illetékes fogyasztóvédelmi felügyelőségeken (a továbbiakban: felügyelőség), valamint az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálatnak a szaküzlet, illetve a gyártó műhely helye szerint illetékes városi és fővárosi kerületi intézetén (a továbbiakban: ÁNTSZ) kívül a területi gazdasági kamarák mellett működő békéltető testülethez is fordulhat. A tájékoztatón fel kell tüntetni e szervezetek címét és telefonszámát. A fenti információkat nagybetűs, kontrasztos írásmóddal és pontíráásban is hozzáférhetővé kell tenni.

(5) A felügyelőség két évre visszamenőleg vizsgálhatja a vásárlók könyvébe tett bejegyzéseket.

(6) A szaküzlet működésének ellenőrzésére a külön jogszabályban foglaltak az irányadók.

8. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.

(2) E rendelet hatálybalépésekor már működő gyógyászati segédeszközt kiszolgáló szaküzlet esetén a forgalmazónak 2005. június 30-ig rendelkeznie kell külön jogszabály szerinti működési engedéllyel, amennyiben tevékenységét e határidőt követően is folytatni kívánja.

(3) E rendelet hatálybalépésekor már működő gyógyászati segédeszközt kiszolgáló szaküzlet esetén a forgalmazónak az e rendeletben foglalt feltételeket 2005. június 30-ig kell teljesíteni.

(4) Az 5. § (3) bekezdése szerinti rendelkezést 2006. június 30-ig csak azoknak a gyógyászati segédeszközt forgalmazóknak kell teljesíteni, akik látássérültek számára készült eszközöket is forgalmaznak.

(5) E rendelet hatálybalépését követően, ahol jogszabály „rendelésre készült eszközt” említ, azon „egyedi méretvétel alapján készült gyógyászati segédeszközt” kell érteni.

(6) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg az orvostechnikai eszközökről szóló 47/1999. (X. 6.) EüM rendelet 2. §-a (1) bekezdésének c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E rendelet alkalmazásában:]

„c) *egyedi méretvétel alapján készült gyógyászati segédeszköz*: meghatározott személy gyógykezelése során az arra jogosult személy által a gyógykezelés igényeinek megfelelően rendelt, egyedi méretvétel alapján, különleges tervezési jellemzőkkel készült eszköz. Nem minősül egyedi méretvétel alapján készült gyógyászati segédeszköznek a sorozatgyártású eszköz (pl. fogtömő anyag, ortetikai eszköz), amelyet a betegellátást végző személy a gyógykezelés során felmerülő egyedi igényekhez illeszt.”

Dr. Rácz Jenő s. k.,
egészségügyi miniszter

1. számú melléklet a 7/2004. (XI. 23.) EüM rendelethez

A rendelet hatálya alól kivett gyógyászati segédeszközök köre:

- a külön jogszabály szerinti elsősegélynyújtó felszerelés egységes, bontatlan kiszerezésben,
- sebtapasz,
- vérnyomásmérő,
- sorozatgyártású optikai termékek,
- sorozatgyártású lúdtalpbetét.

2. számú melléklet a 7/2004. (XI. 23.) EüM rendelethez

I. Gyógyászati segédeszközt forgalmazó szaküzlet

1. Tárgyi feltételek:

a) a közútról, illetve egészségügyi intézményben működő szaküzletnél az intézmény közlekedési útvonaláról a mozgássérültek által is akadálymentesen megközelíthető kiszolgáló helyiség;

b) legalább 20 m² alapterületű üzlet, melyből legalább 12 m² a kiszolgáló helyiség, valamint próbát igénylő eszközök forgalmazása esetén minimum 1,5 m² alapterületű elkülönített próbafülke;

c) hallásjavító gyógyászati segédeszköz forgalmazásánál szabadhangtér vizsgálóegység és játékaudiometriás egység (gyermekek kiszolgálása esetén).

2. Személyi feltételek:

a) gyógyászati segédeszköz forgalmazói szakképesítés;

b) hallásjavító gyógyászati segédeszköz forgalmazása esetén audiológus, vagy klinikai elektrofiziológus szakasszisztens vagy hallásakusztikus foglalkoztatása;

c) egyedi méretre készített szemüveg kiszolgálásához látszerész képesítés, kontaktlencse kiszolgálásához, illetve számítógépes szemvizsgálathoz optometrista képesítésű személy foglalkoztatása.

*II. Egyedi méretvétel alapján készült
gyógyászati segédeszköz gyártó általi forgalmazása
esetén*

1. Tárgyi feltételek:

Egyedi gyártó műhely esetén, valamint közútról megközelíthető, illetve egészségügyi intézményben működő gyártónál végtag protézis, járógép, fűzőkészítés esetén az intézmény közlekedési útvonaláról a mozgássérültek által is akadálymentesen megközelíthető, a méretvétel, próba és átadás célját szolgáló, a műhelytől elkülönített legalább 25 m² helyiséggel, továbbá mosdóval, illetve WC-vel kell rendelkeznie.

2. Személyi feltételek:

Egyedi méretvétel alapján készült gyógyászati segédeszköz esetén a gyógyászati segédeszköz jellegének megfelelő szakirányú szakképzettséggel rendelkező személy foglalkoztatása szükséges.

Melléklet a 126/2004. (XI. 23.) GKM rendelethez

[4. számú melléklet a 74/2004. (IV. 29.) GKM rendelethez]

**Fémjelzési, nemesfémtartalom-vizsgálati
és hitelesítési, valamint nyilvántartásba vételi igazgatási szolgáltatási díjak**

I. Fémjelzési díjak:

a) az órák után darabonként, beütéssel együtt	1 100,00 Ft
b) az órákon kívül minden egyéb:	
1. aranytárgyak finomságvizsgálata, grammonként	53,00 Ft
2. ezüstitárgyak finomságvizsgálata, grammonként	9,00 Ft
3. platinatárgyak finomságvizsgálata, grammonként	160,00 Ft
c) fémjel beütése vagy fémjel azonosítása, darabonként	11,00 Ft
d) fémjel megsemmisítés	52,00 Ft
e) sürgősségi díj ¹	
1. arany- és platinatárgyak esetében, darabonként	63,00 Ft
2. ezüstitárgyak esetében, darabonként	30,00 Ft

¹ Amennyiben a NEHITI fémjelzési kapacitása lehetővé teszi, a vállalt sürgősségi munkákat az 1000 darabot meg nem haladó tételnél a díj megfizetője részére a NEHITI 72 órán belül elvégzi. Az ezt meghaladó tételnél a vállalási határidő 1000 darabonként további egy munkanappal növekszik. A határidő teljesítéséért a NEHITI csak a sürgősségi díj erejéig felel.

**A gazdasági és közlekedési miniszter
126/2004. (XI. 23.) GKM
rendelete**

**a nemesfém tárgyak és termékek vizsgálatának,
hitelesítésének és nemesfémtartalmuk
tanúsításának részletes szabályairól szóló
74/2004. (IV. 29.) GKM rendelet módosításáról**

A nemesfém tárgyak és termékek vizsgálatáról, hitelesítéséről és nemesfémtartalmuk tanúsításáról szóló 145/2004. (IV. 29.) Korm. rendelet 13. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján – a pénzügyminiszterrel egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

A nemesfém tárgyak és termékek vizsgálatának, hitelesítésének és nemesfémtartalmuk tanúsításának részletes szabályairól szóló 74/2004. (IV. 29.) GKM rendelet 4. számú melléklete helyébe e rendelet *melléklete* lép.

2. §

Ez a rendelet kihirdetését követő 5. napon lép hatályba.

Dr. Kóka János s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

A fémjelzési díj a gramm súly szerinti finomságvizsgálati díj és a darabszám szerinti beütési díj összege. Az óránál a fémjelzési díj a röntgenfluoreszcens spektrometriás vizsgálat költsége darabonként, valamint a darabszám szerinti beütések díjának összege. A finomságvizsgálati díj tömeg szerinti megállapításánál minden megkezdett grammot egész grammnak kell tekinteni.

II. Az e rendeletben, valamint más jogszabályban felsorolt kötelező nemesfém tartalom-vizsgálati és hitelesítési díjak:

a) ékszerötvözetek, nemesfém tartalmú tömbök, félkész gyártmányok, fémhulladékok:	
1. aranytartalom meghatározása 250 ezrelék alatti koncentráció tartományban	2 600,00 Ft
2. aranytartalom meghatározása 250–800 ezrelék közötti koncentráció tartományban	3 100,00 Ft
3. aranytartalom meghatározása 800 ezrelék fölötti koncentráció tartományban	3 400,00 Ft
4. arany- és ezüsttartalom együttes meghatározása	3 500,00 Ft
5. ezüsttartalom meghatározása	1 600,00 Ft
6. színezüst vizsgálata	1 900,00 Ft
7. platina ötvözetekben platina-, rhodium-, irídium-, palládiumtartalom meghatározása elemenként	11 900,00 Ft
8. röntgenfluoreszcens spektrometriás vizsgálat	1 100,00 Ft
b) nemesfém tartalmú érmék, pénzek:	
1. aranytartalom meghatározása és tömeghitelesítése	5 600,00 Ft
2. ezüsttartalom meghatározása és tömeghitelesítése	4 200,00 Ft
c) a jogszabályi előírásoktól eltérő ékszerötvözet engedélyezés előtti teljes körű vizsgálata	19 400,00 Ft
d) bányatermékek, hulladékok, egyéb – nem fém állapotú – nemesfém tartalmú anyagok tételenkénti vizsgálata:	
1. dúsítás, előkészítés	10 300,00 Ft
2. nemesfém tartalom meghatározása elemenként: az a) pontban felsorolt díjtételek hozzáadásával	
e) mintavétel tömbből:	
1. vágott minta	700,00 Ft
2. fúrt minta	1 400,00 Ft
f) fém állapotú minták kémiai előkészítése:	
1. egyszerű minták esetén	1 600,00 Ft
2. összetett minták esetén	4 000,00 Ft
g) ICP vizsgálat elemenként	2 600,00 Ft
h) tömegmérés hitelesítése grammonként	1,00 Ft
i) importból származó nemesfém tartalmú anyagok hiteles tömegmérésének ellenőrzési díja a hiteles mérési díj fele	
j) hitelesítési adatok beütése grammonként	3,00 Ft
Hitelesítő beütés esetén a beütési díj a hiteles tömegmérés díját is tartalmazza.	
k) tájékoztató jellegű elővizsgálat díja a hivatalos vizsgálati díj fele	
l) sürgősséggel megrendelt munkálatokat az Intézet: ²	
1. 72 órán belül végzi el: a sürgősségi díj mértéke az alapdíj	100%-a,
2. 24 órán belül végzi el: a sürgősségi díj mértéke az alapdíj	200%-a.

III. Egyéb díjak:

a) a nyilvántartásba vétel díja	9 200,00 Ft
b) a nyilvántartási adatok módosításának díja	2 500,00 Ft
c) a felelősséggel engedélyezésének, nyilvántartásba vételének díja	5 400,00 Ft
d) a felelősséggel készítő nyilvántartásba vételének díja	9 600,00 Ft
e) jogszabályi előírásoktól eltérő ékszerötvözetek engedélyezésének, nyilvántartásba vételének díja	5 000,00 Ft
f) szakértői tevékenység, szakvélemények kiadása költségszámításon alapuló és más jogszabályban meghatározott díj ellenében történik	
g) egyenértékűség megállapítását célzó eljárás díja	560 000,00 Ft

² A NEHITI műszaki kapacitása függvényében.

III. rész HATÁROZATOK

Az Országgyűlés határozatai

Az Országgyűlés 128/2004. (XI. 23.) OGY határozata

**az Európai Unió irányítása alatt végrehajtott
balkáni katonai békefenntartó (ALTHEA)
művelethez történő magyar hozzájárulásról***

Az Országgyűlés – figyelemmel a Magyar Köztársaság-
nak az Egyesült Nemzetek Alapokmányából fakadó köte-
lezettségére, az ENSZ Biztonsági Tanácsának határoza-
taira, a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióban (a to-
vábbiakban: EU) viselt tagságára – az EU közös kül- és
biztonságpolitikája hatékonyságának fokozása érdekében
az Alkotmány 19. § (3) bekezdésének j) pontjában foglalt
jogkörében:

1. hozzájárulását adja ahhoz, hogy a délszláv válság
rendezésének végrehajtását biztosító – az EU által irányí-
tott ALTHEA elnevezésű – műveletben (a továbbiakban:
EU művelet) részt vevő erők egységei Magyarország terü-
letén átvonulhassanak, átmenetileg állomásozhassanak,
ideértve az állomásozás ideje alatt ezen szervezetek felké-
szítését, valamint a tevékenységhez szükséges vezetési és
logisztikai feladatok ellátását, továbbá azt is, hogy ennek
keretében repülőgépek az ország légterét és kijelölt repü-
lőtereit igénybe vehessék;

2. hozzájárulását adja ahhoz, hogy az EU műveletben
részt vevő erők keretében a Magyar Honvédség állomá-
nyából összesen 300 fő (amely a váltási periódusokban
sem haladhatja meg a 450 főt) a rendszeresített technikai
eszközökkel, fegyverzettel, felszereléssel ellátva tevé-
kenykedjen;

3. felhatalmazza a Kormányt, hogy az EU művelet te-
kintetében – a 2. pontban biztosított keretlétszámon belül –
az EU által megfogalmazott igényeknek megfelelően, va-
lamint felajánlható képességeink és tehervállalásunk lehe-
tőségeit is figyelembe véve a jövőben meghatározza az
egyes magyar kontingensek összetételét, feladatait, vala-
mint települési helyüket;

* A határozatot az Országgyűlés a 2004. november 22-i ülésnapján
fogadta el.

4. felhívja a Kormányt, hogy az e határozat alapján tett
intézkedéseiről az Országgyűlés Külügyi bizottságát és
Honvédelmi bizottságát igény szerint tájékoztassa.

5. Ez a határozat az elfogadása napján lép hatályba.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Dr. Kis Zoltán s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Vincze László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Az Országgyűlés 129/2004. (XI. 23.) OGY határozata

**a Magyar Köztársaság és az Indiai Köztársaság
között a kettős adóztatás elkerüléséről
és az adóztatás kijátszásának megakadályozásáról
a jövedelemadók területén, Új-Delhiben,
2003. november 3-án aláírt Egyezmény
megerősítéséről***

Az Országgyűlés

1. a Magyar Köztársaság és az Indiai Köztársaság kö-
zött a kettős adóztatás elkerüléséről és az adóztatás kiját-
szásának megakadályozásáról a jövedelemadók területén,
Új-Delhiben, 2003. november 3-án aláírt Egyezményt
e határozattal megerősíti;

2. felkéri a külügyminisztert, hogy az indiai felet a
megerősítésről diplomáciai úton tájékoztassa.

Dr. Szili Katalin s. k.,
az Országgyűlés elnöke

Dr. Kis Zoltán s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

Vincze László s. k.,
az Országgyűlés jegyzője

* A határozatot az Országgyűlés a 2004. november 22-i ülésnapján
fogadta el.

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 44/2004. (XI. 23.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítványok alapján – *dr. Erdei Árpád, dr. Harmathy Attila, dr. Holló András, dr. Kukorelli István és dr. Tersztyánszkyne dr. Vasadi Éva* alkotmánybírák különvéleményével – meghozta az alábbi

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 36. § (4) bekezdésének „ennek során a bűnelkövetőnek a 79. § (1) bekezdésében felsorolt adatait a szükséges terjedelemben nyilvánosságra hozhatja” szövegrésze alkotmányellenes, ezért azt 2005. március 31. napjával megsemmisíti.

A 36. § (4) bekezdése az alábbi szöveggel marad hatályban:

„36. § (4) A Rendőrség a köznyugalmat megzavaró vagy más súlyos bűncselekmény körülményeiről, a felderítés érdekében tett intézkedésekről, az eljárás állásáról a nyilvánosságot – a közbiztonság érdekében megfelelő módon – tájékoztathatja.”

2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 77. § (1) bekezdésének a „rendőrségi, illetve” szövegrésze alkotmányellenes, ezért azt a határozat közzétételének napjával megsemmisíti.

A 77. § (1) bekezdése az alábbi szöveggel marad hatályban:

„77. § (1) A Rendőrség által bűnüldözési célból gyűjtött és tárolt személyes adatokat – ha törvény eltérően nem rendelkezik – csak bűnüldözési célra lehet felhasználni.”

3. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 80. § (1) bekezdése és a 85. § (1) bekezdése alkotmányellenes, ezért azokat 2005. március 31. napjával megsemmisíti.

4. Az Alkotmánybíróság a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 12. § (2) és (3) bekezdése, 19. § (1) bekezdése, a 39. § (1) bekezdése *b)* pontjának „vagy a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítását” szövegrésze, a 39. § (1) bekezdés *d)*, *i)*

és *j)* pontja, 39. § (2) bekezdése, 45. § (3) bekezdése, 46. § (1) bekezdés *c)* pontja, 63. § (3) bekezdése, 67. §-a, 84. § *d)* és *e)* pontja, 85. § (2) bekezdése, 89. § (4) bekezdése, 93. §-a, a 97. § (1) bekezdés *a)* pontja, a 97. § (1) bekezdés *c)* pontjának „az ahhoz tartozó” szövegrésze, a 101. § (1) bekezdése *a)* pontjának a „feladat és” szövegrésze alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasítja.

5. Az Alkotmánybíróság a kerékbilincs alkalmazásával és a járművek elszállításával kapcsolatos szabályokról szóló 143/1995. (XI. 30.) Korm. rendelet 3. § (2) és (3) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

6. Az Alkotmánybíróság a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény végrehajtásáról szóló 146/1993. (X. 26.) Korm. rendelet 46. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

7. Az Alkotmánybíróság a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 39. § (1) bekezdés *g)* pontja és a 101. § (1) bekezdés *h)* pontjának „a Legfelsőbb Bíróság elnökével egyetértésben” szövegrésze alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárást megszünteti.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) egyes rendelkezéseivel kapcsolatban több indítványt terjesztettek elő. Az Alkotmánybíróság az indítványokat egyesítette, majd a személyi szabadsághoz való jog sérelmét állító indítványokat 65/2003. (XII. 18.) AB határozatában (ABH 2003, 707–734.), az élethez való joggal és az emberi méltósággal kapcsolatos indítványokat 9/2004. (III. 30.) AB határozatában (ABK 2004. március, 212–230.) elkülönítetten bírálta el. A fennmaradó indítványokat az Alkotmánybíróság a jelen eljárásban együttesen, szintén az egyes alkotmányos alapjogok szerinti csoportosításban vizsgálta meg, tekintettel arra, hogy az indítványozók az Rtv. általuk támadott rendelkezéseit egyenként is több alkotmányos alapjogba ütköznek állították.

I.

1. Három indítványozó az Rtv. 12. § (2) bekezdésében foglaltakat alkotmányellenesnek tartja. A támadott rendel-

kezés szerint a rendőr a szolgálati előljáró jogsértő utasításának teljesítését, – kivéve, ha ezzel bűncselekményt követne el – nem tagadhatja meg, de erre köteles az előljáró figyelmét felhívni. Ha az előljáró az utasítást fenntartja, azt az utasított kérelmére köteles írásba foglalva kiadni. Az írásba foglalás megtagadása vagy elmaradása az utasítást adó közvetlen felettesénél bejelenthető, e jog gyakorlásának azonban az utasítás teljesítésére nincs halasztó hatálya.

Két indítványozó szerint a törvényhozó a rendőrség hatékonyságát, a célszerűségi megfontolásokat előbbre való tekintette a jog uralmának alkotmányos elvénél. Álláspontjuk szerint a rendőr végeredményben köteles bűncselekménynek nem minősülő jogszabálysértés elkövetésére, ez a rendelkezés sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, valamint az Alkotmány 77. § (2) bekezdését, emiatt kérték annak megsemmisítését.

A harmadik indítványozó szerint az Rtv. 12. § (2) és (3) bekezdése kivételt tesz, amikor a rendőrnek – akinek alkotmányos kötelessége a törvénysértések, szabálysértések megelőzése és felderítése – kötelességévé teszi, hogy a jogsértő parancsot hajtsa végre és legfeljebb a parancs írásba foglalását kérheti, de nem írja elő a feljelentési kötelezettséget. Így – véli az indítványozó – „a rendőr mintegy a törvények felett áll.” Beosztásától, s az alá-fölérendeltségi hierarchiában elfoglalt, betöltött helyétől függően elkövethet jogszabálysértést, s ha a rendőr (hivatalos személy) ezt észleli, nem köteles hivatalból intézkedni. Álláspontja szerint a rendelkezés különbséget tesz az állampolgár és állampolgár között azzal, hogy egyikkel szemben alkalmazza a törvény teljes szigorát (az intézkedés alá vont állampolgárok esetében), a másikkal szemben pedig nem. Az indítványozó szerint a támadott rendelkezés sérti az Alkotmány 57. § (1) bekezdését, valamint a 70/A. § (1) bekezdését, ezért kérte a rendelkezés alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését.

2. Egy indítványozó az Rtv. 19. § (1) bekezdését az Alkotmány 61. § (1) bekezdésébe, továbbá a 77. § (2) bekezdésébe ütközőnek tartja és ezért kérte a rendelkezés megsemmisítését. A kifogásolt rendelkezés alapján – főszabályként – a rendőri intézkedés jogszerűsége nem vonható kétségbe, emiatt pedig az indítványozó véleménye szerint sérül a véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányos elve.

3. Két indítványozó az Rtv. 36. § (4) bekezdésének rendelkezését támadja. Az egyik indítványozó a „bűnelkövetőnek”, a másik indítványozó pedig „ennek során a bűnelkövetőnek a 79. § (1) bekezdésében felsorolt adatait a szükséges terjedelemben nyilvánosságra hozhatja” szövegrészt tartja alkotmányellenesnek. Az indítványozók álláspontja szerint a kifogásolt rendelkezés sérti az Alkotmány 57. § (2) bekezdését, amely szerint senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a

bíróság jogerős határozata nem állapította meg. Emellett ellentétes a rendelkezés szerintük az Alkotmány 59. § (1) bekezdésével, amely biztosítja a jó hírnévhez és a személyes adatok védelméhez fűződő jogot.

4. Két indítványozó kérte az Rtv. 39. § (1) bekezdése egyes rendelkezései alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését.

Az indítványozók szerint az Alkotmány 59. § (1) bekezdését sérti az Rtv. 39. § (1) bekezdés *b)* pontjának „vagy bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítás” szövegrésze, valamint *d)*, *g)*, *i)* és *j)* pontjai. A kifogásolt rendelkezések alapján a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül is beléphet.

Az egyik indítványozó ide kapcsolódóan az Rtv. 46. § (1) bekezdés *c)* pontját is az Alkotmány 59. § (1) bekezdésével ellentétesnek tartja. E rendelkezés szerint a Rendőrség, illetve a rendőr a védett személy biztonsága érdekében magánlakásba – külön írásos utasítás birtokában – ellenőrzés, megfigyelés és biztosítás céljából beléphet és ott tartózkodhat. Az indítványozók arra hivatkoznak, hogy a magánlakás sérthetlenségéhez való jog valamely alkotmányos jog, vagy alkotmányos cél érdekében arányos mértékben ugyan korlátozható, de a támadott rendelkezések kényszerítő ok nélkül engedik meg, hogy hatósági határozat hiányában hatoljanak be a rendőrök magánlakásba, emiatt az alapjogkorlátozás alkotmányellenes.

5. Az Rtv. 39. § (2) bekezdésének alkotmányellenességét is állítja egy indítványozó és kérte annak megsemmisítését.

A támadott rendelkezés szerint a végrehajtási eljárásban a rendőr kirendelésének törvényességéért a végrehajtást elrendelő szerv vezetője a felelős. Az indítványozó szerint e rendelkezés azzal, hogy a rendőrséget felmenti a törvénysértő cselekedetek felelőssége alól, sérti az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében foglalt jogegyenlőség elvét.

6. Az Rtv. 45. § (3) bekezdését is sérelmezte egy indítványozó. A kifogásolt rendelkezés szerint a járműelszállítás és a kerékbilincs alkalmazásának költsége, vagy a jármű tulajdonosát, vagy az üzemben tartóját, vagy a használóját terheli. A jármű elszállítása vagy a kerékbilincs alkalmazása során a járműhasználat akadályoztatása folytán a keletkezett kárért a rendőrséget nem terheli kártalanítási kötelezettség. Az indítványozó szerint az elszállított, illetve kerékbilincsel mozgásképtelenné vált járművet a tulajdonos csak a költségek előzetes megfizetése ellenében veheti birtokba, de emiatt jogorvoslati lehetőség nincs. Az indítványozó szerint a kártérítés kizárása is alkotmányellenes, mert az Alkotmány 57. § (5) bekezdése szerint mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírósági, államigazgatási vagy más hatósági döntés ellen, amely jogát vagy jogos érdekét sérti.

Az indítványozó az Rtv. 45. §-hoz kapcsolódóan alkotmányellenesnek tartja a kerékbilincs alkalmazásával és a járművek elszállításával kapcsolatos szabályokról szóló 143/1995. (XI. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ker.r.) 3. § (2) és (3) bekezdése rendelkezéseit. Az indítványozó véleménye szerint azzal, hogy a kifogásolt rendelkezés alapján a rendőrség a kerékbilincs le- és felszereléséhez, a járművek elszállításához közreműködőt vehet igénybe, lehetőség nyílik egy burkolt profitszerző tevékenységre. Ezért a kerékbilincset nemcsak a törvényben megjelölt esetekben, hanem egyéb, egyszerűbb szabálysértési esetekben is tömegesen alkalmazzák. Az anyagi függőség, amely a szerződéses közreműködéssel együtt jár, megfosztja az eljáró hatóságot a független és csak a közérdeket figyelembe vevő döntés lehetőségétől. Így az állampolgárok egy része, a gépkocsitulajdonosok nem részesülhetnek a befolyásmentes döntés lehetőségében. Ez sérti az indítványozó szerint az Alkotmány 70/A. §-ában foglalt hátrányos megkülönböztetés és jogegyenlőség elvét.

7. Két indítványozó az Rtv. 63. § (3) bekezdését tartja az Alkotmány 59. § (1) bekezdésbe, valamint az Alkotmány 61. § (1) bekezdésbe ütközőnek.

Az indítványozók álláspontja szerint a titkos információgyűjtéssel a rendőrség közérdekű információkra deríthet fényt, de a támadott rendelkezés miatt ezek soha nem kerülhetnek nyilvánosságra. Az indítványozók utalnak az Alkotmánybíróság korábbi határozataira, amelyekkel ellentétes a kifogásolt törvényi rendelkezés. Az indítványozók szerint az alapjogokat súlyosan érintő beavatkozások „örök titokká” minősítése csak a rendőrség vélt tekintélyét védi.

8. Egy indítványozó szerint az Rtv. 67. §-a ellentétes az Alkotmány 57. § (2) bekezdésével, valamint 57. § (5) bekezdésével. Az indítványozó megítélése szerint ez a szabályozás nem biztosít megfelelő jogállami védelmet az érintett személyeknek. Egyrészt „bűncselekmény elkövetőjének” nevezi őket, holott a bűnösséget a bíróság még nem állapította meg, másrészt csak a nyomozás megtagadásának vagy megszüntetésének „kilátásba helyezését” írja elő, nem pedig azt, hogy a gyanúsított mentesüljön a büntetőjogi felelősség alól.

Egy másik indítványozó is az Rtv. 67. § (1) bekezdésében „a bűncselekmény elkövetőjével” szövegrészt tartja az Alkotmány 57. § (2) bekezdésbe ütközőnek.

9. Két indítványozó is kérte megsemmisíteni az Rtv. 77. § (1) bekezdésében a „rendőrségi, illetve” szövegrészt. Álláspontjuk szerint a rendőrség által bűnüldözési célból gyűjtött és tárolt személyes adatokat alkotmányosan csak bűnüldözési célra lehet felhasználni, mindenféle „rendőrségi célból” nem. Így a rendelkezés sérti az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében meghatározott személyes adatok védelméhez való jogot.

10. Ugyancsak az Alkotmány 59. § (1) bekezdésének sérelmét állítja az egyik indítványozó az Rtv. 80. § (1) bekezdésével kapcsolatosan, ezért kérte annak megsemmisítését. Álláspontja szerint a támadott rendelkezés nem egyértelmű, a hivatkozott pontok konkrét bűncselekményeket egyáltalán nem sorolnak fel. Meghatározott típusok szerepelnek ugyan, egyes pontoknál azonban még ilyenek sem fedezhetők fel. Hivatkozik az Rtv. 84. § *m)* pontjára, amely a bűnmegelőzési ellenőrzés alá vont személy adatairól, az ellenőrzés szempontjairól és megállapításáról szól. Álláspontja szerint e felesleges és bonyolult szabályozás lényegében elhagyható, mivel az Rtv. 80. § (2) bekezdése úgy szól, hogy a különleges adat csak a konkrét cselekménnyel közvetlenül összefüggően kezelhető.

11. Alkotmányellenesnek tartja egy indítványozó az Rtv. 84. § *d)* és *e)* pontját is. A támadott rendelkezések szerint a rendőrség bűnüldözési feladatainak ellátása érdekében kezelheti, illetve más szervek nyilvántartásából átvetheti a szándékos bűncselekmény alapos gyanúja miatt kihallgatott, illetőleg elítélt személy cselekményének kriminalisztikai szempontból fontos jellemzőit a büntethetőség elévüléséig, vagy elítélés esetén a büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli mentesítéséig, továbbá a rendőrségen fogva tartott, a lakhelyelhagyási tilalom alá helyezett és azon személyek adatait, akiknek a biztosíték letétbe helyezését engedélyezték, szintén a büntethetőség elévüléséig, vagy elítélés esetén a büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli mentesítéséig.

Álláspontja szerint aggályos a „büntethetőség elévüléséig” biztosítani az Rtv. 84. § *d)* és *e)* pontjában az adatkezelés jogát, hiszen konkrét büntető eljárásról van szó, amely elítélés hiányában tipikusan úgy végződik, hogy a terheltre ismét az ártatlanság vélelme irányadó. Minden ilyen esetben sérül a jóhírnévhez és a személyes adatok védelméhez fűződő alapjog.

12. Két indítványozó úgy véli, hogy az Rtv. 85. §-a alkotmányellenes, mert az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében, valamint 61. § (1) bekezdésében ütközik. Az egyik indítványozó szerint az Alkotmány 8. § (2) bekezdését, 57. § (5) bekezdését, valamint 70/K. §-át is sérti az Rtv. 85. § (1) bekezdés azon rendelkezése, amely szerint a rendőrségi adatot kezelő szerv a 84. § *i)–n)* és *r)* pontjaiban meghatározott adatokról az érintett személyeknek nem adhat felvilágosítást. Az indítványozók szerint nincs alkotmányos indoka annak, hogy az érintett személy nem kaphat felvilágosítást a rendőrségtől, hogy hol és milyen célokra használják fel személyes adatait. Kifogásolják az indítványozók a 85. § (2) bekezdésének rendelkezését is, amely szerint a bűnüldözési célból kezelt személyes adatok kijavítását és törlését – törvény eltérő rendelkezése hiányában – úgy kell elvégezni, hogy az eredeti adatok felismerhetők maradjanak. Az indítványozó nem vitatja, hogy bizonyos esetekben egyszerűbb nyilvántartási hibák kijavítása esetén célszerű a korábbi – hibás – adatot is

megőrizni, s mindez nem sért alapvető jogokat sem. Véleménye szerint az Rtv. azonban nem biztosítja, hogy csak ilyen esetekben őrizték meg az adatokat, így eltérő rendelkezés hiányában egyes személyes adatok a nyilvántartásra meghatározott időn túl is megőrizhetők. A másik indítványozó szerint az érintetti jogok korlátozása a jogorvoslati lehetőségek kizárásához vezet és „az alapjogok tekintetében a bírósághoz fordulást biztosító jogot semmissé teszi”.

13. Az egyik indítványozó megsemmisíteni kérte az Rtv. 89. § (4) bekezdését, mert a rendelkezést az Alkotmány 57. § (5) bekezdésébe, 59. § (1) bekezdésébe továbbá a 70/K. §-ába ütközőnek tartja. Utal az Rtv. 85. § alkotmányellenességére vonatkozó indoklására. Álláspontja szerint „az esetek jelentős részében itt sem valószínűsíthető valamiféle feltétlen érvényesülést kívánó rendőrségi érdek a titkosság terén”.

14. Egy indítványozó szerint az Rtv. 93. §-a is sérti az Alkotmány 57. § (5) bekezdését. Álláspontja szerint a 93. §-ban megfogalmazott jogorvoslati szabályok bonyolultak, a jogorvoslattal szemben támasztott jogállami követelményeket nem elégíti ki. Az indítványozó utal arra, hogy az Alkotmány a közhatalom döntéseivel szemben ad jogorvoslati jogot. Álláspontja szerint például egy kért rendőri beavatkozás megtagadása is olyan döntés, amely jogot vagy jogos érdeket sérthet, ilyen helyzetben azonban a törvény még panaszjogot sem ad. Ugyancsak gondot jelent a jogorvoslat hiánya, amikor a 12. § (2) bekezdésének megfelelően a rendőr a szolgálati előjáró jogszabálysértő utasítását hajtotta végre.

15. Az egyik indítványozó az Rtv. 97. § (1) bekezdés a) pontját – amely az értelmező rendelkezések között megállapítja, hogy a törvény alkalmazásában jogszabály: a törvény, a kormányrendelet és a miniszteri rendelet – az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésébe ütközőnek tartja és ezért kérte annak megsemmisítését. Indítványában hivatkozik az Alkotmány 40/A. § (2) bekezdésére, amely kimondja, hogy a rendőrség alapvető feladata a közbiztonság és a belső rend védelme. Utal továbbá a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) 8. § (1) bekezdésére, amely szerint a közbiztonság helyi feladatairól gondoskodás a települési önkormányzatok feladata. Álláspontja szerint „a rendőrség kirekesztése az önkormányzati rendeletek kikényszerítése köréből egyértelműen lehetetlenné teszi az alkotmányos feladat ellátását”. Példaként említi az Rtv. 19. § (1) bekezdését, amely a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek való engedelmességre kötelezi az egyéneket. Véleménye szerint az önkormányzati rendelet érdekében fellépő rendőr nem igényelheti az utasítások követését, hiszen azok itt nem jogszabályi előírások végrehajtását szolgálják.

16. Az Rtv. 97. § (1) bekezdés c) pontjának „az ahhoz tartozó” szövegrésze is sérti az egyik indítványozó szerint

a magánlakás sérthetetlenségéhez való jogot, amelyet az Alkotmány 59. § (1) bekezdése biztosít. A támadott értelmező rendelkezés szerint magánlakás: a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület. Az indítványozó álláspontja szerint a magánlakás, a magánszféra alkotmányos védelme kiterjed a nem lakás céljára szolgáló magántulajdonú helyiségekre is, akkor is, ha azok nem a lakáshoz tartoznak. A nem nyilvános magánintézményeket, magánirodákat a magánlakással azonos védelemben kell részesíteni, de a támadott rendelkezés ezt kizárja.

17. Egy indítványozó az Rtv. 101. § (1) bekezdés a) pontjában a „feladat- és” – szövegrész, a h) pontban pedig „a Legfelsőbb Bíróság elnökével egyetértésben” szövegrész alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.

A kifogásolt rendelkezések alapján a belügyminiszter felhatalmazást kapott arra, hogy rendelettel állapítsa meg a rendőri szervek feladat- és hatáskörét, illetékességét, valamint a Legfelsőbb Bíróság elnökével egyetértésben a különleges eszközök és módszerek engedélyezésével, igénybevitelével kapcsolatos szabályokat. Az indítványozó szerint a feladatok megállapítása a rendőri szervek számára nem lehet miniszteri hatáskör. Ez a rendelkezés beleütközik az Alkotmány 40/A. § (2) bekezdésébe. Az indítványozó álláspontja szerint a Legfelsőbb Bíróság elnöke az egyetértési jog gyakorlása révén jogalkotóvá válik, ezért az Rtv. 101. § (1) bekezdés h) pontja ellentétes az Alkotmány 45. § (1) bekezdésével, emiatt alkotmányellenes.

18. Egyik indítványozó kérte a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) végrehajtására kiadott 146/1993. (X. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 46. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését.

Az Nytv. 24. § (1) bekezdése szerint a bíróság és a nemzetbiztonsági szolgálatok feladataik ellátása érdekében – a rájuk vonatkozó törvényekben meghatározott célok és feladatok teljesülése esetén –, valamint a nyomozó hatóságok a bűnüldözési tevékenységük ellátásához, továbbá az állampolgársági ügyekben eljáró szerv a kérelmező adatainak azonosításához e törvény felhatalmazása alapján a nyilvántartásba felvett adatok teljes körének [17. § (2) bekezdés d) pont] igénylésére jogosultak.

Az indítványozó által kifogásolt Vhr. rendelkezés szerint az Nytv. 24. §-ában meghatározott szerveknek nyújtott adatszolgáltatásról a kérelmező polgárnak az e szervekre vonatkozó törvényben foglaltak szerint adható tájékoztatás. A tájékoztatás teljesítése előtt – kivéve, ha jogszabály eltérően rendelkezik – meg kell keresni az érintett szervet és az általa közöltek szerint kell megadni a tájékoztatást. Az indítványozó álláspontja szerint ez a rendelkezés az

Alkotmány 59. § (1) bekezdésével és 61. § (1) bekezdésével ellentétessé, de sérti az Alkotmány 8. §-át is, mert álláspontja szerint az Nytv. 31. § (3) bekezdése csak törvényi úton való jogalkotást tesz lehetővé e tárgykörben.

II.

Az indítványokban hivatkozott jogszabályi rendelkezések:

1. Alkotmány:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„8. § (2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és köteleességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.”

„57. § (1) A Magyar Köztársaságban a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.

(2) A Magyar Köztársaságban senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

(3)–(4) ...

(5) A Magyar Köztársaságban a törvényben meghatározottak szerint mindenki jogorvoslattal élhet az olyan bírósági, közigazgatási és más hatósági döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. A jogorvoslati jogot – a jogviták ésszerű időn belüli elbírálásának érdekében, azzal arányosan – a jelenlévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával elfogadott törvény korlátozhatja.”

„59. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkit megillet a jóhírnévhez, a magánlakás sérthetetlenségéhez, valamint a magántitok és a személyes adatok védelméhez való jog.”

„61. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze.”

„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.”

„70/K. § Az alapvető jogok megsértése miatt keletkezett igények, továbbá a köteleességek teljesítésével kapcsolatban hozott állami döntések elleni kifogások bíróság előtt érvényesíthetők.”

„77. § (2) Az Alkotmány és az alkotmányos jogszabályok mindenkire egyaránt kötelezőek.”

2. Rtv.:

„12. § (2) A rendőr a szolgálati előjáró jogszabálysértő utasításának teljesítését – az (1) bekezdésben foglalt kivétellel – nem tagadhatja meg, de az utasítás jogszabálysértő jellegére, ha az számára felismerhető, haladéktalanul köteles az előjáró figyelmét felhívni. Ha az előjáró az utasítást fenntartja, azt az utasított kérelmére köteles írásba foglalva kiadni. Az írásba foglalás megtagadása vagy elmaradása az utasítást adó közvetlen felettesénél bejelenthető, e jog gyakorlásának azonban az utasítás teljesítésére nincs halasztó hatálya.

(3) Ha a törvény rendelkezéseit a rendőr előjárója sérti meg, a rendőr közvetlenül az előjáró felettesénél, vagy ha a törvénysértést a rendőri szerv vezetője követi el, a rendőri szerv felettes szervénél, illetőleg a Rendőrség felügyeletét ellátó szervnél bejelentheti. A bejelentéssel megkeresett szerv vezetője a törvénysértést köteles kivizsgáltatni, és a bejelentőt a vizsgálat eredményéről, a tett intézkedésről – a bejelentés kézhezvételétől számított – 8 napon belül tájékoztatni.”

„19. § (1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.”

„36. § (4) A Rendőrség a köznyugalmat megzavaró vagy más súlyos bűncselekmény körülményeiről, a felderítés érdekében tett intézkedésekről, az eljárás állásáról a nyilvánosságot – a közbiztonság érdekében megfelelő módon – tájékoztathatja, ennek során a bűnelkövetőnek a 79. § (1) bekezdésében felsorolt adatait a szükséges terjedelemben nyilvánosságra hozhatja.”

A 36. § (4) bekezdésének az indítvány benyújtásakor hatályos szövege:

„(4) A Rendőrség a köznyugalmat megzavaró vagy más súlyos bűncselekmény körülményeiről, a felderítés érdekében tett intézkedésekről, az eljárás állásáról a nyilvánosságot – a közbiztonság érdekében megfelelő módon – tájékoztathatja, ennek során a bűnelkövetőnek a 79. §-ban felsorolt adatait a szükséges terjedelemben nyilvánosságra hozhatja.”

„39. § (1) A rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve

a) ...

b) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása, vagy a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítás céljából;

c) ...

d) rendkívüli vagy tisztázatlan okból bekövetkezett halálesettel kapcsolatos intézkedés megtételére;

e)–f) ...

g)

h) ...

i) személy- és létesítménybiztosítási intézkedés [46. § (1) bekezdés c) pont] végrehajtására;

j) ha ez előállítás a törvényben meghatározott egyéb okból szükséges.

(2) A végrehajtási eljárásban a rendőr kirendelésének törvényességéért a végrehajtást elrendelő szerv vezetője a felelős.”

A 39. § (1) bekezdés g) pontjának az indítvány benyújtásakor hatályos szövege, melyet az Alkotmánybíróság azóta már megsemmisített:

„39. § (1) A rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve

a)–f) ...

g) bűnmegelőzési ellenőrzés (35. §) céljából, a bűnmegelőzési ellenőrzés alá vont lakásába, lakóhelyére, ismert tartózkodási helyére;

h)–j) ...”

„45. § (3) Az elszállítás és a kerékbilincs alkalmazásának költsége a jármű tulajdonosát, vagy az üzemben tartóját, vagy a használóját terheli. A jármű elszállítása vagy a kerékbilincs alkalmazása során a járműhasználat akadályoztatása folytán a keletkezett kárért a Rendőrséget nem terheli kártalanítási kötelezettség.”

„46. § (1) A Rendőrség, illetve a rendőr a védett személy [1. § (2) bek. g) pont] biztonsága érdekében a 13. és a 30. §-ban meghatározottakon túlmenően

a) útvonalat, közterületet a forgalom elől elzárhat, a forgalmat korlátozhatja,

b) nyilvános és közforgalmú intézmények működését korlátozhatja,

c) magánlakásba – külön írásos utasítás birtokában – ellenőrzés, a helyszín megfigyelése és biztosítása céljából beléphet, és ott tartózkodhat,

d) területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.”

„63. § (1) A Rendőrség bűncselekmény elkövetésének megelőzésére, felderítésére, megszakítására, az elkövető kilétének megállapítására, elfogására, körözött személy felkutatására, tartózkodási helyének megállapítására, bizonyítékok megszerzésére, valamint a büntetőeljárásban részt vevők és az eljárást folytató hatóság tagjainak, az igazságszolgáltatással együttműködő személyek védelme érdekében – törvény keretei között – titokban információt gyűjthet.

(2) A titkos információgyűjtés során beszerzett adat a büntetőeljárásban a bizonyítási eszközként való felhasználásáig, továbbá a Rendőrséggel együttműködő személy és a fedett nyomozó kiléte, az információgyűjtés ténye és technikai részlete államtitoknak minősül.

(3) Az (1)–(2) bekezdés alapján tett intézkedések, az abban érintett természetes és jogi személyek, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek adatai nem hozhatók nyilvánosságra.”

„67. § (1) A Rendőrség az ügyész hozzájárulásával a nyomozás megtagadásának vagy megszüntetésének kilátásba helyezésével információszolgáltatásban állapodhat meg a bűncselekmény elkövetőjével, ha a megállapodással elérhető bűnüldözési célhoz fűződő érdek jelentősebb, mint az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződő érdek.”

A 67. § (1) bekezdésének az indítvány benyújtásakor hatályos szövege:

„67. § (1) A Rendőrség az ügyész hozzájárulásával a nyomozás megtagadásának vagy megszüntetésének kilátásba helyezésével információszolgáltatásban állapodhat meg a bűncselekmény elkövetőjével, ha a megállapodással elérhető bűnüldözési célhoz fűződő érdek meghaladja az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződő érdeket.”

„77. § (1) A Rendőrség által bűnüldözési célból gyűjtött és tárolt személyes adatokat – ha törvény eltérően nem rendelkezik – csak rendőrségi, illetve bűnüldözési célra lehet felhasználni.”

„79. § (1) A rendőrségi adatot kezelő szerv az érintett természetes személyazonosító adatait – külföldi állampolgár esetében annak állampolgárságát is –, lakcímét, továbbá a bűnüldözési célú adatkezelésekben a bűncselekményekhez kapcsolódó kriminalisztikai jellegű adatait kezeli. Törvény rendelkezése alapján azonosító kódokat használhat.”

„80. § (1) A rendőrségi adatot kezelő szerv – a büntetett előéletre vonatkozó, valamint a külön törvényben szabályozott államigazgatási feladatköréhez kapcsolódóan az ott meghatározott adatok kivételével – különleges adatot kizárólag a 84. § i)–n) pontjában felsorolt bűncselekmények elkövetésével gyanúsított személy esetében kezelhet.”

„84. § A Rendőrség a törvényben meghatározott bűnüldözési feladatainak ellátása érdekében kezelheti, illetve az adatkezelésre feljogosított más szervek nyilvántartásából átveheti

a) a bíróság által jogerősen elítéltek és a kiszabott büntetések, intézkedések adatait (bűnügyi nyilvántartás) a külön törvényben meghatározott ideig;

b) a felderítetlenül maradt bűncselekmény kriminalisztikai szempontból fontos jellemzőit a bűncselekmény elkövetőjének felderítéséig, vagy – ennek hiányában – a büntethetőség elévüléséig;

c) a bűncselekmény helyszínén rögzített nyomokat, anyagmaradványokat, eszközöket és szagmintákat a b) pontban meghatározott ideig, továbbá – az elkövető felderítése vagy ismert elkövető esetén – a szándékos bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja miatt kihallgatott személy adatait, ujjnyomatát, személyleírását, fényképét, továbbá hang- és szagmintáját, valamint az elvégzett kriminalisztikai szakértői vizsgálatok adatait a bűncselekmény büntethetőségének elévülésétől vagy elítélés esetén a büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli mentesítéstől számított 20 évig;

d) a szándékos bűncselekmény alapos gyanúja miatt kihallgatott, illetőleg elítélt személy cselekményének kriminalisztikai szempontból fontos jellemzőit a büntethetőség elévüléseig, vagy elítélés esetén a büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli mentesítésig;

e) a Rendőrségen fogvatartott, a lakhelyelhagyási tilalom alá helyezett és azon személyek adatait, akiknek a biztosíték letétbe helyezését engedélyezték, a büntethetőség elévüléseig, vagy elítélés esetén a büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli mentesítésig;

f) a személy-, a gépjármű- és a tárgykörözések adatait, továbbá értékesítéseket a nyilvántartásba vétel alapjául szolgáló ok megszűntéig, vagy a büntethetőség elévüléseig;

g) a büntetés-végrehajtási intézetben fogvatartottak és az intézetből feltételesan szabadságra bocsátottak, illetve ideiglenesen távollevők adatait a büntetés kitöltéséig, vagy végrehajthatósága megszűntéig;

h) az ismeretlen holttestek és a rendkívüli halálesetek jellemzőit a holttest azonosításáig, illetve a holttest megtalálásától vagy a haláleset bekövetkezésétől számított 20 évig;

i) a 73. § (3) bekezdése alá tartozók kivételével a titkos információgyűjtés alkalmazásával érintett személyek adatait – beleértve a Rendőrséggel együttműködőket és a fedett nyomozókat is – és az alkalmazás eredményét, ha büntetőeljárás nem indul, a titkos információgyűjtés lezárását követő legfeljebb 2 évig, büntetőeljárás lefolytatása esetén a büntethetőség elévüléseig, elítélés esetén a büntetett előlethez fűződő hátrányok alóli mentesítésig, illetőleg legfeljebb 20 évig, együttműködők, illetőleg fedett nyomozók esetén az együttműködés, illetőleg a fedett nyomozói tevékenység megszűnésétől számított 20 évig;

j) súlyos bűncselekmény esetén, vagy ha a bűncselekmény

1. a nemzetközi bűnözéssel kapcsolatba hozható,
2. nemi erkölcs elleni erőszakkal valósul meg,
3. gyermekkorú ellen irányul,
4. sorozatban vagy szervezett elkövetéssel valósul meg,
5. kábítószerrel vagy kábítószernek minősülő anyaggal kapcsolatos,
6. pénz- vagy értékpapír-hamisítással kapcsolatos,
7. fegyveres elkövetéssel valósul meg, vagy
8. a közbiztonságot súlyosan megzavarja,

a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személyek és kapcsolataik adatait, kriminalisztikai szempontból fontos jellemzőit 20 évig, vagy a nemzetközi kötelezettségvállalásban meghatározott ideig;

k) a nemzetközi kötelezettségvállalás alapján mindazon személyek, cselekményeik, kapcsolataik adatait, akikkel szemben nemzetközi bűnüldözési intézkedéseket kell fogantatni, a büntethetőség elévüléseig, vagy a nemzetközi kötelezettségvállalásban meghatározott ideig;

l) a szervezett bűnözésre utaló cselekményekben vagy tényállásokban érintett személyek, kapcsolataik adatait és

kriminalisztikai szempontból fontos jellemzőit az érintett személyre vonatkozóan keletkezett utolsó adatot követő 20 évig;

m) a bűnmegelőzési ellenőrzés alá vont személy adatait, az ellenőrzés szempontjait és megállapításait a szabadságvesztésből szabadulás napjától számított 1 évig;

n) az egyes bűncselekmények nyomozása során a felderítés és a bizonyítás kapcsán keletkező iratokban szereplő személyekről, azok kapcsolatairól, eljárási helyzetéről, a hozzá fűződő nyomozási adatokról az ügyben hozott jogerős ítéletig, vagy a nyomozás megszüntetése esetén a bűncselekmény büntethetőségének elévüléseig;

o) bűnmegelőzési célból külön jogszabály alapján rendőrhatalósági ellenőrzés során felderített hamis, hamisított vagy bűncselekmény elkövetésére utaló kábítószer tartalmú gyógyszerek orvosi vényeit és azon szereplő adatokat (a beteg neve, kora, lakcíme, Társadalombiztosítási Azonosító Jele, a vényt kiállító orvos, egészségügyi intézmény azonosítója, a gyógyszerrel kapcsolatos adatok, a gyógyszerár azonosítója, a kiváltó személy aláírása és személyazonosító igazolványának száma) – ha büntetőeljárás nem indul – a beváltástól számított 5 évig;

p) az igazoltatás és a körözési ellenőrzés során bűncselekmény és szabálysértés megelőzése céljából rögzített adatokat az igazoltatás, ellenőrzés időpontjától számított 2 évig;

r)

s) az általános segélykérő telefonszámon beérkező hívásoknál a hívó fél által használt telefonállomás azonosító adatait, valamint a hívások tartalmát legfeljebb 1 évig.”

„85. § (1) A rendőrségi adatot kezelő szerv a 84. § i)–n) és r) pontjaiban meghatározott adatokról az érintett személynek nem adhat felvilágosítást. Ez a rendelkezés nem korlátozza a büntetőeljárásban részt vevők jogát.

(2) A bűnüldözési célból kezelt személyes adatok kijavítását és törlését – törvény eltérő rendelkezése hiányában – úgy kell elvégezni, hogy az eredeti adatok felismerhetők maradjanak.”

„89. § (1) A Rendőrség a bűnüldözési feladatainak ellátása érdekében – a személy-, gépjármű- és tárgykörözési munkája során, illetőleg lakhelyelhagyási tilalom elrendelése és a biztosíték letétbe helyezésének engedélyezése esetében vagy nemzetközi kötelezettségvállalás alapján – a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásában, az egyéb igazgatási, valamint a határforgalom ellenőrzését szolgáló nyilvántartási rendszerekben a cél megjelölésével jelzések elhelyezését rendelheti el. A jelzésben a rendőri szerv az érintett feltartóztatását, vagy adatváltozás esetén értesítés adását kérheti. Az adatkezelő szerv a Rendőrség megkeresésében foglaltakat köteles teljesíteni.

(2) A jelzés elhelyezésének megszüntetését a Rendőrség köteles kezdeményezni, illetőleg megszüntetni, ha az arra okot adó körülmény megszűnt.

(3) A jelzés elhelyezésének elrendeléséért és megszüntetéséért, illetve a kért intézkedéséért a jelzés elhelyezését kérő rendőri szerv vezetője a felelős.

(4) A jelzés elhelyezéséről, annak okáról és a jelzés alapján tett intézkedésről – bűnüldözési érdekből – a Rendőrség és a jelzést tartalmazó nyilvántartást kezelő szerv az érintettet nem tájékoztathatja.”

„93. § (1) Panasz előterjesztésére az jogosult, akivel szemben az intézkedést foganatosították.

(2) A panaszt az intézkedést követő 8 napon belül az intézkedést foganatosító rendőri szervnél lehet előterjeszteni.

(3) A panaszt a beérkezéstől számított 15 napon belül az intézkedést foganatosító rendőri szerv vezetője indokolt határozattal bírálja el.

(4) A határozat ellen fellebbezésnek van helye, amelyet a közléstől számított 8 napon belül a felettes szervhez címezve, a panaszt elbíráló határozatot hozó rendőri szervnél lehet előterjeszteni.

(5) A fellebbezést az ügy összes iratával a fellebbezési határidő leteltétől számított nyolc napon belül fel kell terjeszteni a felettes szervhez, kivéve, ha a panaszt elbíráló határozatot hozó szerv a határozatát visszavonja, illetőleg a fellebbezésnek megfelelően módosítja, kijavítja vagy kiegészíti.

(6) A felettes szerv a fellebbezés beérkezésétől számított 15 napon belül indokolt határozatában az első fokú határozatot helybenhagyja, megváltoztatja vagy megsemmisíti.

(7) Ha az érdemi határozat hozatalához nincs elég adat, vagy a tényállás további tisztázása szükséges, a felettes szerv maga intézkedik a tényállás kiegészítése iránt, vagy a határozat megsemmisítése mellett az első fokú határozatot hozó szervet új eljárásra utasíthatja.

(8) A felettes szerv határozatát írásban, a panaszt elbíráló határozatot hozó szerv útján kell közölni a fellebbezővel.

(9) A felettes szerv határozata közigazgatási határozat, amelynek bírósági felülvizsgálatát – a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatára vonatkozó szabályok szerint – kérheti az, aki az (1) bekezdés szerint panasz előterjesztésére jogosult.”

A 93. §-nak az indítvány benyújtásakor hatályos szövege:

„93. § (1) Ha a rendőri intézkedést követően a 92. § (2) bekezdésében említett eljárás nem indul, a panaszt a sérelem bekövetkezésének napjától számított 8 napon belül az intézkedést foganatosító rendőri szerv vezetőjéhez kell benyújtani. Ha a panaszolt intézkedéssel kapcsolatban a 92. § (1) bekezdés szerinti eljárás indul, a panaszt soron kívül kell elbírálni.

(2) A rendőri szerv vezetője a panasz tárgyában a beérkezéstől számított 8 napon belül indokolt határozattal dönt.

(3) A határozat ellen a panaszos a közléstől számított 8 napon belül a felettes szerv vezetőjénél fellebbezéssel

élhet. A felettes szerv a fellebbezés beérkezésétől számított 8 napon belül indokolt határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyja, megváltoztatja vagy megsemmisíti.”

„97. § (1) E törvény alkalmazásában

a) *jogszabály*: a törvény, a kormányrendelet és a miniszteri rendelet;

b) ...

c) *magánlakás*: a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület;

d) ...

e) ...

f)

g) ...

h) ...

i) *súlyos bűncselekmény*: az a bűntett, amelyet a törvény 5 évi, vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel fenyeget.”

„101. § (1) Felhatalmazást kap a belügyminiszter, hogy rendelettel állapítsa meg

a) a rendőri szervek feladat- és hatáskörét, illetékességét,

b)–g) ...

h) a különleges eszközök és módszerek engedélyezésével, igénybevitelével kapcsolatos szabályokat,

i)–m) ...”

A 101. § (1) bekezdés h) pontjának az indítvány benyújtásakor hatályos szövege:

„h) a Legfelsőbb Bíróság elnökével egyetértésben a különleges eszközök és módszerek engedélyezésével, igénybevitelével kapcsolatos szabályokat,”

3. Ker.r.:

„3. § (1) ...

(2) A rendőrség a kerékbilincs fel- és leszereléséhez, a jármű elszállításához, továbbá az intézkedéssel érintett jármű tárolására, őrzésére és értékesítésére – szerződés alapján – közreműködőt vehet igénybe.

(3) A közreműködő a kerékbilincs felszerelését, továbbá a jármű elszállítása esetén a szállító járműre történő felrakodást, illetőleg a vontató járműhöz történő rögzítést csak az intézkedő rendőr jelenlétében, a kerékbilincs leszerelését, a tárolóhelyre szállított jármű visszaadását – a rendőrség előzetes intézkedése alapján – rendőr jelenléte nélkül is végezheti.”

4. Vhr.:

„46. § (1) Az adatszolgáltatási nyilvántartásból az Nytv. 31. §-ának (3) bekezdése alapján a polgár tájékoztatást kérhet a nyilvántartás helyi, területi és központi szervétől, hogy mely adatszolgáltatások alanya volt.

(2) Az Nytv. 24. §-ában meghatározott szervezetek nyújtott adatszolgáltatásról a kérelmező polgárnak az e szervekre vonatkozó törvényben foglaltak szerint adható tájékoztatás. A tájékoztatás teljesítése előtt – kivéve, ha

jogszabály eltérően rendelkezik – meg kell keresni az érintett szervet és az általa közöltek szerint kell megadni a tájékoztatást.”

III.

Az indítványok részben megalapozottak.

1. Az indítványozók az Rtv. legtöbb rendelkezését és kapcsolódóan a Vhr. 46. § (2) bekezdését az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében biztosított jóhírnévhez és a személyes adatok védelméhez való jog sérelme miatt támadták.

Az Alkotmány 59. § (1) bekezdése alapján a Magyar Köztársaságban mindenkit megillet más alapjogok mellett a jóhírnévhez és a személyes adatok védelméhez való jog. A személyes adatok védelméhez való jog alapján mindenki maga rendelkezik személyes adatainak feltárásáról és felhasználásáról. Személyes adatot felvenni és felhasználni általában az érintett beleegyezésével szabad. Mindenki számára követhetővé és ellenőrizhetővé kell tenni az adatfeldolgozás egész útját, vagyis mindenkinek joga van tudni ki, hol, mikor, milyen célra használja fel az ő személyes adatát. Az Alkotmányban biztosított többi alapvető joghoz hasonlóan azonban e jog sem abszolút érvényű.

Az Alkotmánybíróság korábban több határozatában foglalkozott az adatvédelem alkotmányossági vonatkozásaival. Már a 2/1990. (II. 18.) AB határozatában megállapította, hogy „a személyes adatok védelme nem annyit jelent, hogy azokat az érintett személyen kívül semmiféle okból és semmilyen körülmények között nem ismerheti meg senki más”. (ABH 1990, 18, 20.) „A személyes adatoknak az Alkotmányban biztosított védelméből nem következik, hogy jogszabály nem írhat elő személyes adatok közlésére vonatkozó kötelezettséget.” [55/2001. (XI. 29.) AB határozat ABH 2001, 442, 460.]

„Kivételesen törvény elrendelheti a magántitok és a személyes adat kötelező kiszolgáltatását, és előírhatja a felhasználás módját is. A magántitok és a személyes adatok védelméhez való jognak ilyen törvényi korlátozása azonban csak abban az esetben minősíthető alkotmányosnak, ha megfelel az Alkotmányban a korlátozásokkal szemben támasztott követelményeknek.” [20/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 69, 70.] „Az alapvető jog lényeges tartalmának korlátozása tehát akkor állapítható meg, ha a korlátozás kényszerítő ok nélkül történik és az nem áll arányban az elérni kívánt cél fontosságával. A törvényhozó a korlátozás során tehát köteles az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt kiválasztani, mert amennyiben az alkalmazott korlátozás a cél elérésére alkalmatlan, az alapjog sérelme megállapítható.” [7/1991. (II. 28.) AB határozat, ABH 1991, 22, 25.]

„Az információs önrendelkezési jogot, az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében biztosított szabadságjogot, mint alapjogot csak elkerülhetetlen esetben lehet alkotmányosan korlátozni, akkor, ha a korlátozás elkerülhetetlenül szükséges és az a korlátozással elérni kívánt célhoz képest

arányos. [46/1995. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1995, 219, 222–223.]

„Az információs önrendelkezési jog gyakorlásának feltétele és egyben legfontosabb garanciája a célhoz kötöttség. Ez azt jelenti, hogy személyes adatot feldolgozni csak pontosan meghatározott és jogszerű célra szabad. Az adatfeldolgozásnak minden szakaszában meg kell felelnie a bejelentett és közhitelűen rögzített célnak. (...) A célhoz-kötöttségből következik, hogy a meghatározott cél nélküli, „készletre”, előre nem meghatározott jövőbeni felhasználásra való adatgyűjtés- és tárolás alkotmányellenes.” [15/1991. (IV. 13.) AB határozat ABH 1991, 40, 42.]

„Az Alkotmányból a személyes adatok felhasználását illetően – az alapjogi védelem szempontjait érvényesítve – a célhoz-kötöttség elve, és az osztott információs rendszerek alkotmányos követelménye határozható meg. [46/1995. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1995, 219, 225.] Személyes adat felvételéről, gyűjtéséről, tárolásáról, felhasználásáról rendelkező jogszabály akkor felel meg az Alkotmány 59. §-ának, ha garanciákat tartalmaz arra nézve, hogy az érintett személy az adat útját a feldolgozás során követni, és jogait érvényesíteni tudja. „E garanciális jogintézményeknek – az ellenőrizhetőség érdekében is – objektív korlátok közé kell szorítaniuk az adat útját.” [24/1998. (VI. 9.) AB határozat, ABH 1998, 191, 194.] Az Alkotmánybíróság 65/2002. (XII. 3.) AB határozatában azt is megállapította, hogy a jogalkotó a személyes adatok, illetve a szigorúbban védett különleges adatok kezelését akkor rendelheti el, ha az adatkezelés lehetővé tételével egyidejűleg meghatározza az adatkezelés pontos feltételeit, azaz az Alkotmány 59. § (1) bekezdésben garantált személyes adatokhoz való alapjog korlátozásának konkrét részletszabályait. (ABH 2002, 357, 363.)

1.1. Az Rtv. 36. § (4) bekezdésénél az indítványozók azt kifogásolták, hogy a rendőrség a köznyugalmat megzavaró vagy más súlyos bűncselekményekről adott tájékoztatás során a bűnelkövetőnek a 79. § (1) bekezdésében felsorolt adatait a szükséges terjedelemben nyilvánosságra hozhatja.

A személyes adat nyilvánosságra hozatalát a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 3. § (4) bekezdése szerint törvény közérdekből elrendelheti. Ekkor a személyes adat közérdekből nyilvános adattá válik és a „közérdekű adatokéhoz hasonló jogi elbírálás alá esik, amelynek a szabályait az adatvédelmi törvény III. fejezete tartalmazza”. [60/1994. (XII. 24.) AB határozat ABH 1994, 342, 354.] Az Alkotmánybíróság 60/1994. (XII. 24.) AB határozatában azt is megállapította, hogy „Közérdek’ önmagában nem elég alapjog-korlátozás indokolására – hacsak maga az Alkotmány kifejezetten nem engedélyezi, mint például a kisajátítás esetében. [Vö. 64/1993. (XII. 22.) AB határozat, ABH 1993, 373, 381.] A személyi szám határozat kifejezetten el akarta kerülni, hogy az adatvédelmet csupán a közérdekre hivatkozva át lehessen törni [15/1991. (IV. 13.) AB határozat, ABH

1991, 40, 42.] Ez az alkotmányos követelmény érvényes arra a törvényre is, amely – (...) – az Avtv.-től függetlenül elrendeli személyes adat nyilvánosságra hozását. Ügydöntő tehát annak az alapjognak vagy alkotmányos elvnek, illetve intézménynek azonosítása, amely a személyes adat nyilvánosságra hozását szükségessé teszi, továbbá annak vizsgálata, hogy az információszabadság és az adatvédelem alapjogai kölcsönös korlátozása mindegyikük céljához viszonyítva arányos legyen.” (ABH 1994, 342, 354.)

Az állam köteles és jogosult fenntartani és védeni a jogrendet, a jogbiztonságot, valamint az ezekhez kapcsolódó közrendet és közbiztonságot. „A közbiztonság a jogállam intézményrendszerének és a demokratikus társadalom működésének nélkülözhetetlen feltétele és így általánosságban alkotmányos érték és alkotmányos cél.” [13/2001. (V. 14.) AB határozat, ABH 2001, 177, 198.]

A közbiztonság és a belső rend védelme az Alkotmány 40/A. § (2) bekezdése szerint a rendőrség alapvető feladata. A közbiztonságnak, közrendnek alkotóeleme a köznyugalom, amely veszélyeztetésének a büntetőjog eszközeivel történő megelőzése, illetve megtorlása nyomós közérdek. A közrend, köznyugalom megteremtése, biztosítása megköveteli az elkövetők megbüntetését és azt is, hogy a nyilvánosság tájékoztatást kapjon különösen a köznyugalmat megzavaró vagy más súlyos bűncselekmények körülményeiről és a felderítés érdekében tett intézkedésekről, az eljárás állásáról, valamint arról is, hogy a bűncselekményeket kik követték el. A közbiztonság, a köznyugalom védelme, mint alkotmányosan elismert államcél megteremtése indokoltta tehát a bűncselekményt elkövetők bizonyos adatainak nyilvánosságra hozatalát.

A kifogásolt törvényi rendelkezés a 79. § (1) bekezdésére utalással határozza meg azoknak az adatoknak a körét, amelyeket a rendőrség nyilvánosságra hozhat.

Ezek az adatok a 79. § (1) bekezdése szerint az érintett természetes személyazonosító adatai – külföldi állampolgár esetén annak állampolgársága is –, lakcíme, továbbá a bűncselekményhez kapcsolódó kriminalisztikai jellegű adatai.

Az Rtv. nem határozza meg, hogy a törvény alkalmazásában mely adatok tartoznak a természetes személyazonosító adatok körébe. Az Nytv. értelmező rendelkezései között az 5. § (1) bekezdése szerint a polgár természetes személyazonosító adatai a következők: családi és utóneve(i), nők esetében leánykori, családi és utóneve(i), neme, születési helye és ideje, anyja leánykori, családi és utóneve(i). Ezt figyelembe véve a sérelmezett rendelkezés alapján a rendőrség tehát, összevetve e fenti rendelkezéssel, a lakcímmel, állampolgársággal, továbbá a kriminalisztikai adatokkal együtt ezeket az adatok hozhatja nyilvánosságra. A köznyugalom, közbiztonság megteremtése azonban még a köznyugalmat megzavaró, vagy más súlyos bűncselekményekről adott tájékoztatás során sem igényli a bűnelkövető adatainak ilyen széles körű nyilvánosságra hozatalát, különösen még a rendőrségi nyomozati eljárásban. Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az elérni kívánt

alkotmányos célhoz képest a támadott rendelkezés szükségtelen és aránytalan mértékű alapjog korlátozást jelent, ezért e rendelkezés alkotmányellenes. Az Alkotmánybíróság figyelemmel volt arra is, hogy az Rtv. 36. (4) bekezdése az adatoknak a „szükséges terjedelmű” nyilvánosságra hozatalát teszi lehetővé. E meghatározás miatt a rendelkezés nem egyértelmű, így jogbizonytalanságot idéz elő, lehetőséget ad a szubjektív, önkényes jogalkalmazásra is. Az Alkotmánybíróság már 9/1992. (I. 30.) AB határozatában megállapította, hogy „a jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. (ABH 1992, 59, 65.) „A jogbiztonság megköveteli, hogy a jogalkotó kerülje el túl tág, vagy túlságosan határozatlan fogalmak használatát, a jogszabály szövege pedig érthető és világos legyen, és megfelelően értelmezhető normatartalmat hordozzon.” [13/2001. (V. 14.) AB határozat, ABH 2001, 177, 201.]

Mindezeket figyelembe véve, az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Rtv. 36. § (4) bekezdésének az „ennek során a bűnelkövetőnek a 79. § (1) bekezdésében felsorolt adatait a szükséges terjedelemben nyilvánosságra hozhatja” szövegrésze az Alkotmány 59. § (1) bekezdésébe ütközik, és ezért azt megsemmisítette, a hatályban maradó szövegét megállapította.

Egy indítványozó szerint ez a rendelkezés az Alkotmányban biztosított ártatlanság védelmét is sérti. Az Alkotmánybíróság az Rtv. 36. § (4) bekezdésének az Alkotmány 57. § (2) bekezdésébe ütközésének vizsgálatát mellőzte. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint, ha az indítvánnyal támadott jogszabályt, vagy annak egy részét az Alkotmány valamely rendelkezésébe ütközőnek minősíti, és ezért azt megsemmisíti, akkor a további alkotmányi rendelkezés esetleges sérelmét – a már megsemmisített jogszabályi rendelkezéssel összefüggésben – érdemben nem vizsgálja. [44/1995. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1995, 203, 205.; 4/1996. (II. 23.) AB határozat, ABH 1996, 37, 44.; 61/1997. (XI. 19.) AB határozat, ABH 1997, 361, 364.]

1.2. Az indítványozók szerint az Rtv. 77. § (1) bekezdésének a „rendőrségi, illetve” szövegrésze az Alkotmánynak a személyes adatok védelméhez való jogot biztosító 59. § (1) bekezdésébe ütközik. A támadott rendelkezés szerint a rendőrség a bűnüldözési célból gyűjtött és tárolt személyes adatokat – törvény eltérő rendelkezését kivéve – bűnüldözési cél mellett „rendőrségi” célra is felhasználhatja.

Az Avtv. részletezi az információs önrendelkezési joggal kapcsolatos alkotmányos követelményeket, 5. §-a meghatározza, hogy személyes adatot kezelni csak meghatározott célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében lehet. Az adatkezelésnek minden szakaszában meg kell felelnie e célnak. Személyes adatot – akár az érintett hozzájárulásával, akár jogszabály alapján – különösen akkor lehet kezelni, ha ez közérdekű feladat, vagy az adat-

kezelő törvényi kötelezettségének teljesítéséhez, az adatkezelő vagy az adatátvevő harmadik személy hivatalos feladatának gyakorlásához, az érintett létfontosságú érdekeinek védelméhez, az érintett és az adatkezelő között létrejött szerződés teljesítéséhez, az adatkezelő vagy harmadik személy jogos érdekeinek érvényesítéséhez, társadalmi szervezetek jogszerű működéséhez szükséges. Kizárólag állami vagy önkormányzati szerv kezelheti az állam bűnüldözési és bűnmegelőzési, valamint közigazgatási és igazságszolgáltatási feladatainak ellátása céljából kezelt bűnügyi személyes adatokat, illetve a szabálysértési, a polgári peres és nemperes ügyekre vonatkozó adatokat tartalmazó adatállományokat.

Az Avtv. 2. § 3. pontja szerint a bűnügyi személyes adat a büntetőeljárás, vagy azt megelőzően a bűncselekménnyel vagy a büntetőeljárással összefüggésben, a büntetőeljárás lefolytatására, illetőleg a bűncselekmények felderítésére jogosult szervnél, továbbá a büntetésvégrehajtás szervezeténél keletkezett, az érintettel kapcsolatba hozható, valamint a büntetett előéletre vonatkozó személyes adat. Az Avtv. 2. § 2. b) pontja alapján a bűnügyi személyes adat különleges adatnak minősül.

A bűnüldözési célból gyűjtött és tárolt személyes adatok „bűnüldözési” célra történő felhasználása egyértelmű, pontosan meghatározott, jól körülhatárolt olyan alkotmányos cél, amely az Alkotmány 40/A. § (2) bekezdésével összefüggésben korlátozhatja a személyes adatok védelméhez való jogot. A „rendőrségi” célra történő felhasználás ugyanakkor nem konkrétan megfogalmazott feladatra, hanem egy egész szervezetre vonatkozik minden tartalmi korlátozás nélkül. Ez a megfogalmazás túlzottan tág és önkényes értelmezést tesz lehetővé. A rendőrségi célok sokfélék lehetnek. Vannak közöttük olyanok, amelyek közérdekű feladat, illetőleg törvényi kötelezettség teljesítéséhez szorosan kötődnek. Pontos meghatározottságuk esetén a szükséges és arányos alapjogkorlátozás alkotmányos lehet, de vannak olyan szervezeti és egyéb célok is, amelyek tekintetében az adatkezelés kényszerítő volta, elkerülhetetlen szükségessége nem áll fenn. Mivel a „rendőrségi cél”, mint törvényi definíció nem egyértelmű, nem pontosan meghatározott, így a bűnüldözési célból gyűjtött különleges adatok további felhasználásának rendeltetése nem állapítható meg és nem ítéltető meg, hogy a korlátozás összhangban van-e az elérendő céllal, indokolt és szükséges-e a személyes adatok védelméhez való jog korlátozása. Ennek hiányában pedig az adatfelhasználásra adott felhatalmazás alkotmányellenes alapjogi korlátozást valósít meg.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Rtv. 77. § (1) bekezdésében a „rendőrségi, illetve” szövegrész az Alkotmány 59. § (1) bekezdését sérti, ezért azt megsemmisítette és a hatályban maradó szövegét megállapította.

1.3. Egy indítványozó szerint az Rtv. 80. § (1) bekezdése is az Alkotmány 59. § (1) bekezdésébe ütközik. Az in-

dítvány indokolása azonban valójában a normavilágosság hiányát veti fel, a rendelkezést – a szakasz megjelölése nélkül – az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe ütközteti.

A támadott rendelkezés szerint a rendőrségi adatot kezelő szerv a büntetett előéletre vonatkozó, valamint a külön törvényben szabályozott államigazgatási feladatköréhez kapcsolódóan az ott meghatározott adatok kivételével különleges adatot kizárólag az Rtv. a 84. § i)–n) pontjában felsorolt bűncselekmények elkövetésével gyanúsított személy esetében kezelhet. Az Rtv. 84. § i)–n) pontjai nem konkrétan meghatározott bűncselekményeket sorolnak fel és nem csak konkrét bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személy adatairól szólnak. Az i) pont – további utaló szabály kivételével – a titkos információgyűjtés alkalmazásával érintett személyek adatainak – beleértve a rendőrséggel együttműködőket és a fedett nyomozókat is – és az alkalmazás eredményének kezelésére jogosítja a rendőrséget. A j) pont szerint a súlyos bűncselekmény esetén, vagy ha a bűncselekmény

1. a nemzetközi bűnözéssel kapcsolatba hozható,
2. nemi erkölcs elleni erőszakkal valósul meg,
3. gyermekkorú ellen irányul,
4. sorozatban vagy szervezett elkövetéssel valósul meg,
5. kábítószerrel vagy kábítószernek minősülő anyaggal kapcsolatos,
6. pénz- vagy értékpapír-hamisítással kapcsolatos,
7. fegyveres elkövetéssel valósul meg, vagy
8. a közbiztonságot súlyosan megzavarja,

a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személyek és kapcsolataik adatai, kriminalisztikai szempontból fontos jellemzői kezelhetők. A k) pont szerint a nemzetközi kötelezettségvállalás alapján mindazon személyek cselekményeik és kapcsolataik adatai kezelhetők, akikkel szemben nemzetközi bűnüldözési intézkedéseket kell foganatosítani. Az l) pont alapján a szervezett bűnözésre utaló cselekményekben vagy tényállásokban érintett személyek és kapcsolataik adatai kezelhetők. Az m) pont a bűnmegelőzési ellenőrzés alá vont személy adatait, az ellenőrzés szempontjait, az n) pont pedig az egyes bűncselekmények nyomozása során a felderítés és a bizonyítás kapcsán keletkező iratokban szereplő személyek és kapcsolataik adatainak kezeléséről rendelkezik.

Az Alkotmánybíróság egy korábbi indítvány alapján a bűnmegelőzési ellenőrzésre vonatkozó jogszabályok alkotmányossági vizsgálata során, a 47/2003. (X. 27.) AB határozatában az Rtv. 69. § (3) bekezdés a)–h) pontjaihoz kapcsolódóan – amelyek szintén utaló szabályként szerepeltek egy sérelmezett rendelkezésben – azt állapította meg, hogy „az Rtv. 69. § (3) bekezdésének a)–h) pontjaiban rögzített azon rendelkezések, amelyek a bűnmegelőzési ellenőrzés itt megállapított feltételeit hivatottak körülírni, a jogintézmény alkalmazhatósága szempontjából nem felelnek meg a normavilágosság követelményének, nem tükrözik egyértelműen és világosan a törvényhozói akaratot, nem küszöbölik ki az eltérő, vagy önkényes jogértelmezés lehetőségét.” (ABH 2003, 525, 537.)

Az Rtv. 69. § (3) bekezdése a következőket tartalmazza:
 „69. § (3) A Rendőrség az (1) bekezdésben felsorolt titkos információgyűjtésre szolgáló eszközöket és módszereket (a továbbiakban: különleges eszközök) az ott meghatározottak szerint alkalmazhatja a bűncselekmény gyanúja miatt körözött személy felkutatására, továbbá, ha az (1) bekezdésben nem említett bűncselekmény

- a) a nemzetközi bűnüldözéssel kapcsolatba hozható,
- b) gyermekkorú ellen irányul,
- c) sorozatban vagy szervezett elkövetéssel valósul meg,
- d) a kábítószerrel vagy kábítószernek minősülő anyaggal kapcsolatos,
- e) pénz- vagy értékpapír-hamisítással kapcsolatos,
- f) fegyveres elkövetéssel valósul meg,
- g) terror vagy terror jellegű,
- h) a közbiztonságot súlyosan megzavarja,”

Az Alkotmánybíróság határozata szerint „A ’nemzetközi bűnüldözés’, a ’gyermekkorú ellen irányul’, a ’szervezett elkövetéssel’, a ’terrorjellegű’, a ’kábítószernek minősülő anyaggal kapcsolatos’, a ’közbiztonságot súlyosan megzavarja’, a ’fegyveres elkövetéssel valósul meg’ kifejezések jelentős részének tartalma nehezen tisztázható, vagy bizonytalan, némelyek meghatározása pedig éppen törvényhozási viták tárgya lehet. Az Rtv. e rendelkezéseiben írt, a legkülönbözőbb ’jogfogalmakhoz és tág értelemben vett bűncselekmény típusokhoz’ illesztett: ’kapcsolatos’, ’kapcsolatba hozható’, ’jellegű’ kifejezések pedig eleve megengedhetetlenül tág határok közötti előre kiszámíthatatlan, egyes esetekben akár ötletszerű jogértelmezésre adnak lehetőséget.” [47/2003. (X. 27.) AB határozat, ABH 2003, 525, 536.]

Az Alkotmánybíróság ezt az álláspontot ebben az eljárásban is irányadónak tekinti.

A jelen eljárásban vizsgált Rtv. 80. § (1) bekezdése a 84. § *i)–n)* pontok megfogalmazása miatt ugyancsak nehezen értelmezhető és nem egyértelmű rendelkezés. Ez az utaló rendelkezés az Rtv. 69. § (3) bekezdésének megfogalmazásával többségében azonosan, tág értelemben vett bűncselekmény típusokat sorol fel és szintén ugyanazokat a nehezen értelmezhető jogbizonytalanságot előidéző kifejezéseket használja, ennek következtében nem állapítható meg egyértelműen, hogy a rendőrség mely személyek különleges adatait kezelheti.

A 26/1992. (IV. 30.) AB határozatában az Alkotmánybíróság elvi élel mutatott rá arra, hogy „a világos, érthető és megfelelően értelmezhető normatartalom a normaszöveggel szemben alkotmányos követelmény. A jogbiztonság – amely az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében deklarált jogállamiság fontos eleme – megköveteli, hogy a jogszabály szövege értelmes és világos, a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon.” (ABH 1992, 135, 142.) Ha egy jogszabály törvényi tényállása túl elvont, túl általános, akkor a jogszabály rendelkezése a jogalkalmazó belátása szerint kiterjeszthető, vagy leszűkíthető. Az ilyen szabály lehetőséget ad a szubjektív jogalkal-

mazói döntésre, a különböző jogalkalmazók eltérő gyakorlatára, a jogegység hiányára. Ez csorbitja a jogbiztonságot.” (ABH 1993, 607, 608.)

A 42/1997. (VII. 1.) AB határozat szerint „alkotmányellenessé nyilvánítható az a szabály, amely értelmezhetetlen voltánál fogva teremt jogbizonytalanságot, mert hatását tekintve nem kiszámítható és címzettjei számára előre nem látható.” (ABH 1997, 299, 301.)

Az Alkotmánybíróság – figyelemmel a 47/2003. (X. 27.) AB határozatában foglaltakra is (ABH 2003, 525, 551.) úgy ítélte meg, hogy a támadott rendelkezés tartalmának megállapítása a 84. § *i)–n)* pontokban szereplő kifejezések jelentős részének nehezen tisztázható, bizonytalan, nem pontosan meghatározott tartalma miatt olyan értelmezési nehézséget okoz, amely jogbizonytalanságot jelent, így beleütközik az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe. Az egyértelműség hiánya nem biztosít garanciát a különleges adatok kezelésének alkotmányos alkalmazására, és ezzel az Alkotmány 59. § (1) bekezdésének sérelmét is kelti. A 80. § (1) bekezdésének a főszabály alóli kivételeket megállapító része nem alkotmányellenes, de a főszabály alkotmányellenességének megsemmisítése esetén önmagában nem állna meg. Ezért az Alkotmánybíróság a jogbiztonság követelményére tekintettel az Rtv. 80. § (1) bekezdése egészét megsemmisítette.

1.4. Az Rtv. 85. § (1) bekezdése alapján a rendőrségi adatot kezelő szerv a 84. § *i)–n)* és *r)* pontjaiban meghatározott adatokról az érintett személynek nem adhat felvilágosítást. Az indítványozók álláspontja szerint az Alkotmány 59. § (1) bekezdését sérti ez a rendelkezés, mert nem indokolható, hogy az érintett nem kaphat felvilágosítást arról, hogy hol és milyen célból használják fel személyes adatait.

Az Avtv. 16. §-a alapján az érintett személy jogait törvény az állam külső és belső biztonsága, így a honvédelem, a nemzetbiztonság, a bűnmegelőzés, valamint az érintett vagy mások jogainak védelme érdekében korlátozhatja. Ilyen korlátozást tartalmaz a sérelmezett rendelkezés a 84. § *i)–n)* és *r)* pontjaiban meghatározott adatok tekintetében. Az Rtv. 84. § *i)–n)* pontjai a rendőrség bűnüldözési feladatainak ellátása érdekében kezelhető és más szervektől átvehető adatokat és az egyes adatfajták kezelésének időtartamát állapítják meg. A 84. § *r)* pontját a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvényt módosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény 61. § (6) bekezdés *b)* pontja hatályon kívül helyezte.

Kétségtelen, hogy vannak olyan adatok, amelyekről az érintettnek adott tájékoztatás kedvezőtlenül befolyásolhatja, vagy veszélyeztetheti az állam külső vagy belső biztonságát, továbbá a bűnmegelőzés, bűnüldözés érdekét.

Az Alkotmánybíróság több határozatában állapította meg, hogy a bűnüldözés, bűnmegelőzés és a nemzetbiztonság érdeke szükségessé teheti az Alkotmányban biztosított alapjogok korlátozását.

A pénzmosás megakadályozása és a banktitok vizsgálata kapcsán hozott határozatában az Alkotmánybíróság a

jogállamiságból levezethető alkotmányos célként ismerte el a bűnmegelőzés érdekét és a személyes adatok védelméhez való alapjognak a bűnmegelőzés érdekében történő korlátozását egy jól körülhatárolt bűncselekményi kör megakadályozására alkotmányosnak tekintette. [24/1998. (VI. 9.) AB határozat, ABH 1998, 191, 195.]

Az Alkotmánybíróság a 20/1997. (III. 19.) AB határozatában úgy foglalt állást, hogy „a bűncselekmény megvalósulása, illetőleg az arra való felhívás megelőzéséhez fontos állami, társadalmi és egyéni érdek fűződik.” Ennek alapján nem állapította meg annak a rendelkezésnek az alkotmányellenességét, amely szerint az ügyész indítványára a bíróság az olyan sajtótermék vagy sajtóterméknek nem minősülő irat közlését megtiltsa, illetőleg az ügyész a közlést felfüggeszse, amelyben bűncselekmény vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívás valósul meg. [20/1997. (III. 19.) AB határozat, ABH 1997, 85, 92.]

A 13/2001. (V. 14.) AB határozatában az Alkotmánybíróság – többek között megállapította – hogy a nemzetbiztonsági érdekek védelme alkotmányos cél és állami kötelezettség. Az ország szuverenitása és alkotmányos rendje a demokratikus jogállam működéséhez nélkülözhetetlen alapértékek. Az ország szuverenitásának érvényre juttatása, politikai, gazdasági és honvédelmi érdekeinek megóvása a szuverenitást, illetőleg az alkotmányos rendet sértő, vagy veszélyeztető tevékenységek felderítése és elhárítása az államnak az Alkotmányból közvetlenül levezethető kötelezettsége. (ABH 2001, 177, 196.)

„Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban a bűnmegelőzéshez fűződő érdeket a jogállamiságból következő olyan alkotmányos célként ismerte el, amelynek biztosítása érdekében még egyes alapjogok korlátozása sem zárható ki. Minden esetben hangsúlyozta ugyanakkor, hogy ezen alkotmányos cél megvalósítása érdekében sem adható fel a jogállamiság, a jogbiztonság követelményrendszere és az állam szervei nem kaphatnak túl széles, bizonytalan tartalmú felhatalmazásokat az általános, elvont értelemben vett bűnmegelőzés érdekében. [20/1997. (III. 19.) AB határozat, ABH 1997, 85, 92.; 24/1998. (VI. 9.) AB határozat, ABH 1998, 191, 195.; 13/2001. (V. 14.) AB határozat, ABH 2001, 177, 199–200.; 47/2003. (X. 27.) AB határozat, ABH 2003, 525, 533.]

Az Alkotmánybíróság az alkotmányossági vizsgálat során úgy ítélte meg, hogy az Rtv. 84. § *i)–n)* pontokban felsorolt adatokról történő tájékoztatás tilalmát a nemzetbiztonság, a bűnmegelőzés, esetleg magánszemélyek jogainak védelme szükségessé teheti. A titkos információgyűjtés alkalmazásával érintett személyek, a rendőrséggel együttműködők, valamint a fedett nyomozók adatairól való tájékoztatás tilalmát a bűnmegelőzés érdeke, a bűnüldözés hatékonyságának biztosítása indokolhatja. Ugyancsak a bűnmegelőzés, valamint a nemzetbiztonság érdeke szükségessé teheti a súlyos bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személyek és kapcsolataik *[j)* pont], valamint a nemzetközi bűnüldözési intézkedésekkel érintettek *[k)* pont], a szervezett bűnözésre utaló cselekményekben

vagy tényállásban érintett személyek *[l)* pont], a bűnmegelőzési ellenőrzés alá vont személyek és az ellenőrzés szempontjainak *[m)* pont], továbbá a nyomozás során a felderítés és a bizonyítás kapcsán érintett személyek és azok kapcsolatai *[n)* pont] adatairól való tájékoztatás tilalmát.

A törvényalkotó azonban az Rtv. 85. § (1) bekezdésének tartalmát jogtechnikailag ugyanúgy, mint az Rtv. 80. § (1) bekezdésénél szintén a 84. § *i)–n)* és *r)* pontjaira utalással határozta meg. Az Alkotmánybíróság – az előző pontnál kifejtettekre figyelemmel – azt állapította meg, hogy e rendelkezés alapján nem határozható be, nem állapítható meg egyértelműen és pontosan, hogy a rendőrség milyen esetekben nem adhat tájékoztatást az érintettnek, vagyis pontosan kiket érint e rendelkezés. Az alkotmányos alapjogok korlátozásánál nem engedhető meg ilyen jogbizonytalanság. A jogértelmezés nehézségei miatt a jogszabály alkalmazása kiszámíthatatlanná válik, sérül a jogbiztonság. Az Alkotmánybíróság több határozatában megállapította, hogy a jogállam egyik központi és egyben nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59, 64–65.; 11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 80–81, 84.] Ebből következik az államnak – elsősorban a jogalkotónak – az a kötelessége, hogy a jogszabályok egyértelműek, kiszámíthatóak legyenek. A jogszabály egyértelműségének hiánya különösen sérti a jogbiztonságot akkor, amikor a rendelkezés alkotmányos alapjogok korlátozását teszi lehetővé. [13/2001. (V. 14.) AB határozat, ABH 2001, 177, 201.]

Mindezek következtében az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az Rtv. 85. § (1) bekezdése az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe ütközik és ezzel sérti az Alkotmány 59. § (1) bekezdését is. Ezért az Alkotmánybíróság a rendelkezést megsemmisítette.

Miután az Alkotmánybíróság a támadott jogszabály alkotmányellenességét állapította meg, mellőzte annak vizsgálatát, hogy ütközik-e az Rtv. 85. § (1) bekezdése az Alkotmány 57. § (5) bekezdésébe, 61. § (1) bekezdésébe, valamint 70/K. §-ába.

1.5. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) alapján az alkotmányellenesség megállapítása esetén főszabály, hogy a megsemmisített rendelkezés a határozat közzétételének napján veszti hatályát. Az Alkotmánybíróság azonban ettől eltérően is meghatározhatja a megsemmisítés időpontját, ha ezt a jogbiztonság indokolja. [Abtv. 43. § (1) és (4) bekezdés]

Az Alkotmánybíróság az Rtv. 36. § (4) bekezdése szövegrészenek, valamint a 80. § (1) bekezdésének és a 85. § (1) bekezdésének „pro futuro” megsemmisítésénél azt vette figyelembe, hogy a rendelkezések azonnali megsemmisítése jogbizonytalanságot okozna, ezért a megsemmisítés időpontját 2005. március 31. napjában határozta meg, hogy a jogalkotónak megfelelő idő álljon rendelkezésre az alkotmányos szabályozás kialakításához.

Az Rtv. 77. § (1) bekezdése részleges megsemmisítésének időpontját az Alkotmánybíróság az általános szabályoknak megfelelően állapította meg.

1.6. Az Rtv. 63. § (1) bekezdése alapján a rendőrség bűncselekmény elkövetésének megelőzésére, felderítésére, megszakítására, az elkövető kilétének megállapítására, elfogására, körözött személy felkutatására, tartózkodási helyének megállapítására, bizonyítékok megszerzésére, valamint a büntetőeljárásban részt vevők és az eljárást folytató hatóság tagjainak, az igazságszolgáltatással együttműködő személyek védelme érdekében – törvény keretei között – titokban információt gyűjthet. A 63. § (2) bekezdése szerint a titkos információgyűjtés során beszerzett adat, továbbá a rendőrséggel együttműködő személy és a fedett nyomozó kiléte, az információgyűjtés ténye és technikai részlete államtitoknak minősül. Az indítványozók által kifogásolt 63. § (3) bekezdése szerint az (1)–(2) bekezdés alapján tett intézkedések, az abban érintett természetes és jogi személyek, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek adatai nem hozhatók nyilvánosságra. Az indítványozók álláspontja az, hogy ez a rendelkezés sérti az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében meghatározott személyes adatok védelméhez való jogot.

Az Rtv. 63. § (3) bekezdésének alkotmányossági vizsgálata során az Alkotmánybíróság ismét utal arra, amelyet az előző pontokban kifejtett, hogy a bűnmegelőzés, bűnüldözés érdekében védelme olyan alkotmányos cél, amelynek megvalósítása érdekében az alkotmányos alapjogok korlátozhatók.

A titkos információgyűjtés a törvény keretei között végezhető. Az Rtv. 64. § (1) bekezdése pontosan meghatározza a bírói engedélyhez nem kötött titkos információgyűjtés kereteit. A 69. § (1) bekezdése pedig a bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés keretében tehető intézkedéseket sorolja fel.

Az Rtv. 63. § (3) bekezdésében található alapjog korlátozás az (1) bekezdésben meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési célok érdekében történik, amelyek eredményes végrehajtásához sok esetben a titkos információgyűjtés elengedhetetlenül szükséges, anélkül a feladat eredményesen nem oldható meg. Az ezzel érintett személyek adatainak nyilvánosságra hozatala veszélyeztetné, illetőleg lehetetlenné tenné az elérni kívánt cél megvalósulását. A titkosság természetéből adódik tehát az alapjogkorlátozás, amelyet az Alkotmánybíróság nem tart aránytalan mértékűnek az elérni kívánt cél megvalósulásához képest.

Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Rtv. 63. § (3) bekezdése az Alkotmány 59. § (1) bekezdésébe nem ütközik, ezért az indítványt elutasította.

1.7. Az Rtv. 84. § d) pontja szerint a rendőrség a törvényben meghatározott bűnüldözési feladatainak ellátása érdekében a büntethetőség elévüléséig kezelheti és átveheti a szándékos bűncselekmény alapos gyanúja miatt kihallgatott, illetőleg elítélt személy cselekményének krimina-

lisztikai szempontból fontos jellemzőit. Az indítványozó érvelése szerint a büntethetőség elévüléséig történő adatkezelésre és adatátvitelre adott felhatalmazás alkotmányellenes, mert ha az alapos gyanú nem igazolódik be, és a gyanúsítottat nem ítélik el, vele szemben ismét az ártatlanság védelme irányadó. Ekkor az adatkezelés már indokolatlan és így sérti az érintett személyes adatok védelméhez való jogát. Az indítványozó szerint ugyanez irányadó a 84. § e) pontja tekintetében is. Ez a rendelkezés szintén a büntethetőség elévüléséig jogosítja fel a rendőrséget a rendőrségen fogvatartott, a lakhelyelhagyási tilalom alá helyezett, és azon személyek adatainak kezelésére és más szervek nyilvántartásából átvételére, akiknek a biztosíték letétbe helyezését engedélyezték.

Az adatkezelés elrendelése célhoz kötött, nevezetesen a rendőrség bűnüldözési feladatainak ellátása érdekében tartalmaz egy szűk körű alapjogkorlátozást. A d) pont alapján lehetővé tett, kriminalisztikai szempontból fontos jellemzők kezelése, valamint az e) pont alapján az ott meghatározott személyek adatainak kezelése a rendőrség bűnüldözési feladatainak ellátását szolgálják, elengedhetetlenek az eredményes, gyors feladatellátáshoz.

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a jelzett adatkezelésre mindkét esetben a büntethetőség elévüléséig azért van szükség, mert az állami büntetőjogi igény érvényesítése ezen időpontig történhet. A büntethetőség elévüléséig bármikor felmerülhetnek újabb adatok, tények, amelyek a nyomozás folytatását igénylik vagy más bűncselekmény felderítését segíthetik elő és akkor ezekre az adatokra a büntetőjogi felelősségre vonás érdekében szükség lehet. A rendőrségen fogvatartott vagy lakhelyelhagyási tilalom alá helyezett, valamint a biztosítékot adott személyek esetén is szükséges az érintettek adatainak rendőrség általi kezelése a büntetőeljárás esetleges lefolytatása érdekében.

Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a támadott rendelkezések alapján az érintettek információs önrendelkezési alapjogának korlátozása az elérni kívánt célhoz elkerülhetetlenül szükséges. Sem a szándékosan elkövetett bűncselekmény kriminalisztikai szempontból fontos jellemzőinek kezelése, sem pedig az e) pontban pontosan körülhatárolt esetekben a büntethetőség időpontjáig tartó adatkezelés nem jelent az érintettek számára aránytalan mértékű alapjogkorlátozást. Emiatt az Alkotmánybíróság az Rtv. 84. § d) és e) pontjának az Alkotmány 59. § (1) bekezdésébe ütközését nem állapította meg és ezért az indítványt elutasította.

1.8. Az Rtv. 85. § (2) bekezdését is vitatja egy indítványozó. Álláspontja szerint a rendelkezés nem biztosítja azt, hogy csak az egyszerűbb nyilvántartási hibák kijavítása esetén őrizzék meg az eredeti adatokat, így egyes személyes adatok a nyilvántartásra meghatározott időn túl is megőrizhetők, ez pedig sérti a személyes adatok védelméhez való jogot.

Az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg:

Az Avtv. 14. § (1) bekezdése szerint a valóságnak meg nem felelő adatot az adatkezelő helyesbíteni köteles. A 14. § (2) bekezdése pedig kimondja, hogy a személyes adatot törölni kell, ha

a) kezelése jogellenes,

b) az érintett – a 11. § (1) bekezdésének b) pontjában foglaltak szerint kéri,

c) az hiányos, vagy téves – és ez az állapot jogszerűen nem korrigálható –, feltéve, hogy a törlést törvény nem zárja ki,

d) az adatkezelés célja megszűnt, vagy az adatok tárolásának törvényben meghatározott határideje lejárt,

e) azt a bíróság vagy az adatvédelmi biztos elrendelte.

Az Rtv. 84. §-a a bűnüldözési feladatok ellátása érdekében kezelhető adatok körének meghatározásával együtt valamennyi adat vonatkozásában meghatározza az adatkezelés időtartamát is. Amikor az adatok tárolásának törvényben meghatározott határideje lejár, a bűnüldözési célból kezelt adatot is törölni kell, s vele együtt törlésre kerülnek a javítás előtti eredeti adatok is.

Nem áll fenn, hogy a személyes adatok a nyilvántartásra meghatározott időn túl is megőrizhetők. Ilyen korlátozást a kifogásolt jogszabályi rendelkezés nem tartalmaz, ezért az nem ütközik az Alkotmány 59. § (1) bekezdésébe. Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság az Rtv. 85. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.

1.9. Az Rtv. 89. § (1) bekezdése szerint a rendőrség a bűnüldözési feladatainak ellátása érdekében – a személygépjármű- és tárgykörözési munkája során, illetőleg lakhelyelhagyási tilalom elrendelése és a biztosíték letétbe helyezésének engedélyezése esetében vagy nemzetközi kötelezettségvállalás alapján – a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásában, az egyéb igazgatási, valamint a határforgalom ellenőrzését szolgáló nyilvántartási rendszerekben a cél megjelölésével jelzések elhelyezését rendelheti el. A jelzésben a rendőri szerv az érintett feltartóztatását vagy adatváltozás esetén értesítés adását kérheti.

Az egyik indítványozó ehhez kapcsolódóan az Rtv. 89. § (4) bekezdésének azt a rendelkezését kéri felülvizsgálni, amely arról rendelkezik, hogy a jelzés elhelyezéséről, annak okáról és a jelzés alapján tett intézkedésről – bűnüldözési érdekből – a Rendőrség és a jelzést tartalmazó nyilvántartást kezelő szerv az érintettet nem tájékoztathatja.

Az Alkotmánybíróság e határozatában is többször utalt arra, hogy a bűnüldözés érdekében törvény az érintett személy adatkezeléshez kötődő jogait korlátozhatja és ha a korlátozás a cél érdekében elkerülhetetlenül szükséges, továbbá nem lépi túl az arányosság mértékét, akkor az nem sérti az alkotmányban biztosított személyes adatok védelméhez való jogot.

A támadott rendelkezésben található alapjogkorlátozás a rendőrség bűnüldözési feladatai ellátását szolgálja. A jelzés elhelyezése segíti a rendőrség munkáját az érintett tartózkodási helyének megismerésében, felkutatásában, elfogásában, a keresett gépjármű és tárgy megtalálásában. A jelzés elhelyezése a rendőrség alkotmányos feladatai végrehajtását segíti elő. Ha az érintett a jelzés elhelyezéséről, annak okáról, a jelzés alapján tett intézkedésről tájékoztatást kapna, ezzel a bűnüldözési, bűnmegelőzés tevékenységet akadályozná, lehetetlenné tenné az érintett feltartóztatását, nehezítené a személy-, gépjármű- és tárgykörözési munkát. A személyes adatok védelme alapjogának a jelzés elhelyezéséről, annak okáról és a jelzés alapján tett intézkedésről történő tájékoztatási tilalommal való korlátozását tehát az említett alkotmányos cél elősegítése teszi szükségessé.

Az Rtv. 89. § (1) bekezdése nem „általában” a bűnüldözési feladatok ellátása érdekében teszi lehetővé a jelzés elhelyezését, hanem ezen belül pontosan meghatározza azokat a tevékenységeket és eseteket, amelyek során a jelzés elhelyezhető. Előírja a törvény azt is, hogy a jelzések elhelyezését a rendőrség a cél meghatározásával rendelheti el, a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásában, az egyéb igazgatási, valamint a határforgalom ellenőrzését szolgáló nyilvántartási rendszerekben. Az Rtv. 89. § (2) bekezdése meghatározza azt, hogy a jelzés elhelyezésének megszüntetését a rendőrség köteles kezdeményezni, illetőleg megszüntetni, ha az arra okot adó körülmény megszűnt. További garanciát nyújt a 89. § (3) bekezdése, amikor meghatározza, hogy a jelzés elhelyezésének elrendeléséért és megszüntetéséért, illetve a kért intézkedésért a jelzés elhelyezését kérő rendőri szerv vezetője a felelős. Mindezekre figyelemmel a kifogásolt alapjog korlátozás nem minősül aránytalannak.

Ezért az Alkotmánybíróság az Rtv. 89. § (4) bekezdésének az Alkotmány 59. § (1) bekezdésébe ütközését nem állapította meg és az indítványt elutasította.

1.10. Az Alkotmánybíróság a Vhr. 46. § (2) bekezdésének az Alkotmány 8. § (2) bekezdése, valamint ezzel összefüggően az 59. § (1) bekezdése sérelmét állító indítvány vizsgálata során a következőket állapította meg:

A személyes adatok védelméhez való jog alapvető jog, ezért a rá vonatkozó szabályokat az Alkotmány 8. § (2) bekezdése szerint törvény állapítja meg, az alapvető jog lényeges tartamát azonban nem korlátozhatja. Az Alkotmánybíróság már a 64/1991. (XII. 17.) AB határozatában kifejtette, hogy valamely alapjog tartalmának meghatározása és lényeges garanciáinak megállapítása csakis törvényben történhet, törvény kell továbbá az alapjog közvetlen és jelentős korlátozásához is. Közvetett és távoli összefüggés esetében azonban elegendő a rendeleti szint is. Ha nem így lenne, mindent törvényben kellene szabályozni. (ABH 1991, 297, 300.)

A kifogásolt Vhr. rendelkezés elsősorban az adatkezelő számára állapít meg kötelezettséget, a kérelmező polgárok alapjogának korlátozásával csak távoli összefüggésben

van. A sérelmezett rendelkezés utaló szabály, utal azokra a törvényi rendelkezésekre, amelyek korlátozást tartalmazhatnak.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a Vhr. 46. § (2) bekezdése közvetlen és jelentős alapjogkorlátozást nem tartalmaz azzal, hogy az adatszolgáltatás előtt meg kell keresni az Nytv. 24. §-ában meghatározott szerveket és az általuk közöltek szerint kell megadni a tájékoztatást. A tájékoztatáshoz való jog esetleges korlátozását, mint ahogy a rendelkezés is utal rá, az e szervekre vonatkozó törvény állapítja meg.

Minthogy a rendelkezésben közvetlen és jelentős alapjogkorlátozás nem található, így a rendeleti szabályozás nem sérti az Alkotmány 8. § (2) bekezdését, valamint az 59. § (1) bekezdését, ezért az Alkotmánybíróság az indítványt elutasította.

2. Több indítvány az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében deklarált, a magánlakás sérthetlenségéhez való jog sérelmét állította az Rtv. egyes rendelkezéseivel kapcsolatban.

Az Alkotmánybíróság több határozatában már vizsgálta a magánlakás sérthetlenségéhez való jog tartalmát.

Az Alkotmánybíróság az 1115/B/1995. AB határozatában megállapította, hogy „a magánlakás sérthetlenségéhez való alapjog az emberi méltósághoz való jog, mint általános személyiségi jog alkotó elemeinek egyik, az Alkotmány által nevesítetten biztosított alakzata, amely a magánszféra egyik jelentős összetevőjének sérthetlenségét alapozza meg. (...) A magánlakás sérthetlenségéhez való alapjog (...) a védett tárgykörben a kívülállók bizonyos zavaró, beavatkozó, sértő megnyilvánulásaitól való mentességre és a mentesség állami védelmére jogosít”. (ABH 1996, 551, 552.)

A magánlakás sérthetlenségéhez való alapjog – más alapjogokhoz hasonlóan – csak az Alkotmány 8. § (2) bekezdésének keretei között korlátozható.

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az alapvető jog korlátozása csak akkor marad meg az alkotmányos határok között, ha a korlátozás elkerülhetetlen, azaz más alkotmányos alapjog, valamint alkotmányos érték védelme vagy érvényesülése, illetve az Alkotmányból következő feladat megvalósítása más módon nem biztosítható, továbbá, ha az elérni kívánt cél fontossága és ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya arányban áll egymással. [30/1992. (V. 26.) AB határozat, ABH 1992, 167, 171.; 6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 98–99.]

Az Alkotmánybíróság a 392/B/1998. AB határozatában úgy ítélte meg, hogy a szemle karhatalom igénybevételével történő lebonyolítása a bíróságnak az igazságszolgáltatással kapcsolatos alkotmányos feladatainak a végrehajtását segíti elő. A magánlakás sérthetlensége alapjogának a karhatalom igénybevételével való korlátozását tehát az említett alkotmányos cél elősegítése teszi szükségessé. (ABK 2004. január 2., 3.)

Az Alkotmánybíróság a 26/2004. (VII. 7.) AB határozatában azt állapította meg, hogy az adózás előli menekülés elleni küzdelem, továbbá egyes pénzügyi és más bűncselekmények gyanújának megalapozásához szükséges lehet akár az adóhatóság feljogosítása is a vállalkozási tevékenységgel összefüggő járművek, járművek rakománya, helyiségek, helyszín átvizsgálására. Az átvizsgálásra jogosító rendelkezés szükséges annak érdekében, hogy az adókötelezettség szempontjából jelentős tárgyi bizonyítási eszközt az adóellenőr megtalálja, illetőleg a vállalkozás valós körülményeit felfedje. Ahhoz azonban, hogy az átvizsgálást szabályozó törvény alkotmányos legyen, szükséges az is, hogy a törvény – megfelelő és elegendő – garanciát nyújtson az esetleges visszaélésekkel szemben. A vizsgált rendelkezésben a magánlakás sérthetlenségéhez való jog korlátozása differenciálatlan, egyúttal rendkívül széles körre terjeszti ki az alapjogkorlátozást, ezért az aránytalan beavatkozást jelent az alapvető jogba. (ABK 2004. június–július, 503, 512–513.)

2.1. A jelen eljárásban vizsgált Rtv. 39. § (1) bekezdésének fő szabálya szerint a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy határozat nélkül nem mehet be. Az általános szabály alól e rendelkezés pontjai kivételeket állapítanak meg. E kivételek közül az indítványozók a *b)*, *d)*, *i)* és *j)* pontokat alkotmányellenesnek tartják. Egy indítványozó ehhez kapcsolódóan támadja az Rtv. 46. § (1) bekezdés *c)* pontját. Álláspontjuk szerint a kifogásolt rendelkezések tekintetében nincs olyan kényszerítő ok, amely a magánlakás sérthetlenségéhez való jog korlátozását alkotmányosan megalapozná.

2.1.1. Az Rtv. 39. § (1) bekezdés *b)* pontja szerint a rendőr bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása, vagy a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítása céljából beléphet vagy behatolhat bebocsátás és hatósági határozat nélkül magánlakásba. E rendelkezés tekintetében az indítványozók a „vagy a bűncselekmény elkövetőjének, vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítása” szövegrészt támadják. Álláspontjuk szerint a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítása nem elég indok az alapjog korlátozásához.

Az Alkotmánybíróság több – elsősorban a büntetőeljárás szabályok alkotmányosságát érintő – határozatában fogalmazta meg az államnak a büntető hatalomból adódó alkotmányos jogait és kötelezettségeit. Demokratikus jogállamban a büntető hatalom az állam – alkotmányosan korlátozott – közhatalmi jogosítványa a bűncselekmény elkövetőinek felelősségre vonására. A bűncselekmények a társadalom jogi rendjének sérelmét jelentik. A bűnüldözés, valamint a büntetés jogát az állam gyakorolja. A bűnüldözés kizárólagos joga egyben a büntetőjogi igény érvényesítéséről való gondoskodás kötelezettségét jelenti, a büntetőjogi felelősségre vonás egyben az állam alkotmányos kötelessége is. A büntető hatalom gyakorlása szükségképpen érinti az egyének alkotmányos alapjogait. Az államnak az Alkotmányból levezethető kötelezettsége indokol-

ja, hogy az állami büntető hatalmat gyakorló szerveknek feladataik teljesítéséhez hatékony eszközeik legyenek, még ha ezek az eszközök, lényegüket tekintve, súlyosan jogkorlátozóak is. [Vö.: 40/1993. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1993, 288.; 715/D/1994. AB határozat, ABH 1997, 584.; 49/1998. (XI. 27.) AB határozat, ABH 1998, 372.; 5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 75.; 19/1999. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1999, 150.; 26/1999. (IX. 8.) AB határozat, ABH 1999, 265.]

Vitathatatlanul nyomós közérdek fűződik ahhoz, hogy a társadalomra veszélyes cselekményeket, bűncselekményeket felderítsék, a bűnösöket megbüntessék. A büntetőjogi felelősségre vonáshoz nélkülözhetetlen a bűnelkövetők és a gyanúsítottak elfogása, előállítása. A társadalomnak a bűnözéssel szembeni védelme megköveteli, hogy a bűncselekmény elkövetőjét, gyanúsítottját minél előbb elfogják és bíróság elé állítsák. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a büntetőjogi igény késedelem nélküli érvényesítése az államnak a társadalommal szembeni alkotmányos kötelezettsége. [14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABK 2004. május 363, 369.] Ennek az alkotmányos kötelezettségnek a teljesítéséhez fűződő érdek elégséges indok arra, hogy a rendőr a magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül is belépjen. Ha lakásba bebocsátását az érintettek ok nélkül megtagadják, akkor a bűncselekmény elkövetőjének, gyanúsítottjának elfogását vagy előállítását késedelem nélkül csak így lehet foganatosítani. Lehetnek olyan esetek, amelyekben az elfogás vagy előállítás végrehajtása nem tűr halasztást. Ilyen ok lehet például az elkövető, illetve a gyanúsított ellenállása, a szökés vagy az elrejtőzés lehetősége, amikor a hatósági határozat beszerzéséből eredő késedelem veszélyt jelentene akár az emberi életre, akár a büntetőeljárás eredményességére vagy újabb bűncselekmény elkövetését tenné lehetővé. Mindezek elkerülése érdekében szükséges a magánlakás sérthetlenségéhez való jognak akként történő korlátozása, amely lehetővé teszi a rendőrnek a magánlakásba történő belépést. Kellő garanciát biztosít az Rtv. 39. § (4) bekezdése, amely előírja, hogy a magánlakásban való tartózkodás csak a feladat végrehajtásához szükséges ideig tarthat.

Mivel a szükségesség és arányosság összhangja biztosított, ezért az Rtv. 39. § (1) bekezdés *b)* pontjának „vagy a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának elfogása és előállítása” szövegrésze az Alkotmány 59. § (1) bekezdésébe nem ütközik. Ezért az Alkotmánybíróság a sérelmezett rendelkezés alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére vonatkozó indítványt elutasította.

2.1.2. Az Rtv. 39. § (1) bekezdés *d)* pontja a rendkívüli vagy tisztázatlan okból bekövetkezett halálesettel kapcsolatos intézkedés megtételére ad felhatalmazást a rendőrnek ahhoz, hogy magánlakásba bebocsátás és hatósági határozat nélkül belépjen.

Az eltűnt személy felkutatásáról és a rendkívüli haláleset kivizsgálásáról bejelentésre vagy hivatalból a rendőrség gondoskodik.

Az eltűnt személyek felkutatásának és a rendkívüli halálesetek kivizsgálásának rendjéről szóló 23/1994. (X. 26.) BM rendelet 4. § (1) bekezdése szerint rendkívüli az olyan halál, amelynek természetes módon való bekövetkezését a körülmények kétséggé teszik, különösen akkor, ha:

a) bekövetkezésének körülményei egyértelműen nem zárják ki, hogy a halált bűncselekmény okozta;

b) baleset okozta, vagy ennek gyanúja merül fel, és a halál bekövetkezésével összefüggésben a felelősség vizsgálata szükséges;

c) öngyilkosság okozta, vagy a körülmények erre utalnak;

d) gyógykezelés során következett be, és az orvosi vagy a gyógykezeléssel összefüggő más foglalkozási szabályszegés gyanúja merült fel;

e) a halál bekövetkezésének körülményeiből nem lehet megalapozottan következtetni a halál okára, illetőleg arra, hogy a halál természetes módon következett be (tisztázatlan haláleset).

Kétségtelen, hogy ezeket az eseteket akár közterületen, akár valamely magánlakásban ki kell vizsgálni. A rendkívüli vagy tisztázatlan halálesetknél az eljárási cselekményeket, így különösen a szemlét és a hatósági boncolást el kell végezni, mert azok adatai egy későbbi esetleges büntetőeljárásban bizonyítékként használhatók fel. A szemle lefolytatásához szükség lehet a magánlakásba történő belépésre. A szemle a nyomozati eljárás fontos eszköze, amelyet az esetleges bizonyítékok eltüntetésének, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozása érdekében, illetőleg a bizonyítékok feltárása végett késedelem nélkül kell lefolytatni. Az esetleges büntetőjogi felelősségre vonás érvényesítése indokolja tehát azt, hogy a rendkívüli vagy tisztázatlan okból bekövetkezett halálesetekkel kapcsolatban a vizsgálatot lefolytassák. A magánlakás sérthetlenségéhez való jognak az Rtv. 39. § (1) bekezdés *d)* pontja szerinti korlátozása az elérni kívánt célhoz szükséges, és figyelemmel az eljárási cselekmények halaszthatatlan voltára, valamint adott esetben a lakásban lakók érdekére is, nem aránytalan mértékű. Az Rtv. 39. § (1) bekezdés *d)* pontja az Alkotmány 59. § (1) bekezdésébe nem ütközik, ezért az Alkotmánybíróság a rendelkezés alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére vonatkozó indítványt elutasította.

2.1.3. Az Rtv. 39. § (1) bekezdés *i)* pontja személy- és létesítménybiztosítási intézkedés végrehajtására ad a rendőrnek bebocsátás és hatósági határozat nélküli belépésre lehetőséget, amelynek szabályait az Rtv. 46. § (1) bekezdés *c)* pontja határozza meg.

Az Rtv. 1. § (2) bekezdés *g)* pontja alapján a rendőrség gondoskodik a büntetőeljárásban résztvevő és az eljárást folytató hatóság tagjainak személyi védelméről, valamint a büntetőeljárásban résztvevők, az igazságszolgáltatást segítő Védelmi Programjának végrehajtásáról, továbbá védi a Magyar Köztársaság érdekei szempontjából különösen fontos személyek életét, testi épségét, őrzi a kijelölt

létesítményeket. A rendőrség, illetve a rendőr az Rtv. 46. § (1) bekezdés *c)* pontja alapján a védett személy biztonsága érdekében magánlakásba – külön írásos utasítás birtokában – ellenőrzés, a helyszín megfigyelése és biztosítása céljából beléphet és ott tartózkodhat.

Az Alkotmánybíróság e rendelkezés vizsgálata során azt állapította meg, hogy a magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jog korlátozását ebben az esetben az állam életvédelmi kötelezettsége, mint alkotmányos cél érvényesítése teszi indokolttá. A védett személyek életének védelme, mint cél megvalósításához képest a magánlakáson belüli ellenőrzés, helyszín megfigyelése és biztosítása nem jelent aránytalan mértékű alapjog korlátozást. Az Alkotmánybíróság figyelemmel volt arra is, hogy a magánlakásba való belépés külön írásos utasítás birtokában történhet és ez is megfelelő garanciát jelent a felesleges rendőri intézkedések ellen.

Mindezeket figyelembe véve, az Alkotmánybíróság az Rtv. 39. § (1) bekezdés *i)* pontját, valamint a 46. § (1) bekezdés *c)* pontját nem találta az Alkotmány 59. § (1) bekezdésébe ütközőnek, ezért az indítványokat elutasította.

2.1.4. Az Rtv. 39. § (1) bekezdés *j)* pontjának rendelkezése a jelen törvényben meghatározott egyéb okból szükséges előállítás végrehajtására történő rendőri belépést veszi ki a magánlakásba történő belépés általános szabálya alól. A törvényben meghatározott előállítási okokat és eseteket az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolásban határozza meg a következők szerint:

„(1) A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt,

a) akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek;

b) aki ellen külön törvény vagy nemzetközi szerződés alapján elfogatóparancsot adtak ki, vagy akinek személyköröztetésben az elfogását rendelték el;

c) akinek őrizetbe vételét, előzetes letartóztatását rendelték el, vagy akinek ideiglenes kényszergyógykezelését, illetőleg elmeállapotának megfigyelését rendelték el;

d) aki az őrizetbe vétel, az előzetes letartóztatás, a szabadságvesztés vagy az elzárás végrehajtása során megszőkött, vagy a fogvatartás helyéről engedéllyel eltávozva oda nem tért vissza, illetőleg, aki az ideiglenes kényszergyógykezelés, az elmeállapotának megfigyelése, a kényszergyógykezelés, a kényszergyógyítás vagy a javítóintézeti nevelés alól magát kivonta;

e) akinek előállítását külön törvényben meghatározott feltételek alapján elrendelik.

(2) A rendőr a közbiztonság érdekében a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,

a) aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja;

b) aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;

c) akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges;

d) aki a szülői felügyelet vagy a gyámság, illetőleg az intézeti nevelés hatálya alól engedély nélkül kivonja magát;

e) aki a pártfogó felügyelet – külön törvényben meghatározott és a Rendőrség hatáskörébe tartozó – szabályait megszegi;

f) aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani;

g) ...”

Az itt felsorolt előállítási okok közül az Rtv. 39. § (1) bekezdés *b)* pontja külön kiemeli a bűncselekmény elkövetőjének vagy gyanúsítottjának előállítását célzó rendőri belépést, a *h)* pont pedig a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása céljából történő magánlakásba belépést nevesíti.

A törvény rendszertani értelmezése alapján az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdéseiben felsoroltak közül a 39. § (1) bekezdése egyes pontjaiban nem nevesített előállítások tartoznak a *j)* pontban meghatározott egyéb okból szükséges előállítások körébe. Ezeknek az előállításoknak a végrehajtását, amennyiben az érintettek magánlakásban tartózkodnak és ellenállást tanúsítanak, csak a magánlakásba belépéssel, behatolással lehet megoldani. Az előállítások késedelem nélküli végrehajtása fontos közérdek, és mind a büntetőjogi igény érvényesítése céljából, mind pedig a közbiztonság érdekében történő előállítás alkotmányos cél érdekében történik. Ha az előállítás más módon nem foganatosítható, akkor a magánlakás sérthetlenségéhez való alapjog korlátozása szükséges azzal, hogy a rendőr a magánlakásba belépjen.

Az előállítás céljából történő rendőri belépést és behatolást az érintett ellenállása váltja ki. Az intézkedésnek történő engedelmesség esetén a magánlakásba történő belépésre nem kerül sor. Mindezek következtében az elérni kívánt cél fontossága és az ennek érdekében okozott alapjogsérelem súlya megfelelő arányban áll, tehát az Rtv. 39. § (1) bekezdés *j)* pontja az Alkotmány 59. § (1) bekezdését nem sérti, ezért az Alkotmánybíróság az indítványt elutasította.

2.2. Egy indítványozó az Rtv. 97. § (1) bekezdés *c)* pontjában az „ahhoz tartozó” szövegrészt tartja alkotmányellenesnek és kéri annak megsemmisítését.

Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy a támadott rendelkezés olyan értelmező rendelkezés, amely arra terjed ki, hogy a törvény alkalmazásában mi tekintendő magánlakásnak. Eszerint magánlakás: a lakás (üdülő, nyaraló vagy lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), valamint az ahhoz tartozó, nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület.

Ez a rendelkezés nem tartalmaz olyan konkrét előírást, amely az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében foglaltakat közvetlenül érintené. Mint a törvény értelmező rendelkezése, nem áll alkotmányjogilag értékelhető összefüggésben az

Alkotmány 59. § (1) bekezdésében megfogalmazott, a magánlakás sérthetlenségét biztosító alkotmányos alapjoggal. Ezért az Alkotmánybíróság az Rtv. 97. § (1) bekezdés c) pontja alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.

Megjegyzí az Alkotmánybíróág, hogy a támadott rendelkezés megsemmisítése esetén a magánlakás fogalma, illetve definíciója olyan mértékben kítágulna, hogy az jogbizonytalansághoz vezetne, és ezáltal ez a megoldás vezetne alkotmányellenességhez.

3. Az indítványozók az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében meghatározott közérdekű adatok megismeréséhez való jog sérelmét állítják az Rtv. 63. § (3) bekezdésénél, az Rtv. 85. § (1) bekezdésénél, valamint a Vhr. 46. § (2) bekezdésénél.

Egy indítványozó ugyancsak az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében meghatározott szabad véleménynyilvánítás jogának sérelmét állítja az Rtv. 19. § (1) bekezdésénél.

Az Alkotmány 61. § (1) bekezdése a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó jogot alkotmányos alapjogként garantálja, amely a kommunikációs alapjogok közül az informáltsághoz való jogot, az információ megszerzésének szabadságát, annak állami elismerését, továbbá biztosítását jelenti.

„A közérdekű adatok nyilvánosságra hozatala és az azokhoz való hozzáférhetőség az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe deklarált demokratikus jogállamiság alapvető biztosítóka”. [34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 185.] Az információk visszatartása, a nyilvánosságtól való elzárása az embereknek a közérdekű adatok megismeréséhez való jogát korlátozza. A szükségtelen, elkerülhető és a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan korlátozás alkotmányellenes.

3.1. Az Rtv. 63. § (3) bekezdése szerint a titkos információgyűjtés során tett intézkedés, az abban érintettek adatai nem hozhatók nyilvánosságra. Az indítványozók azt kifogásolják, hogy a titkos információgyűjtés során közérdekű adatok kerülhetnek elő, amelyek megismerésére az embereknek alkotmányos joga van. Az Rtv. 63. § (3) bekezdése ezt a jogot korlátozza.

Az Alkotmánybíróág álláspontja szerint a támadott rendelkezés nem mondja ki, hogy a közérdekű adatok nem hozhatók nyilvánosságra. Az indítványozó csupán feltételezi, hogy a titkos információgyűjtés során keletkezett adatok egyben közérdekű adatoknak minősülnek. A két adatkör nem szükségképpen esik egybe. Az Alkotmánybíróág álláspontja szerint a titkos információgyűjtés során tett intézkedések, az abban érintettek adatai nem minősülnek közérdekű adatoknak. Ezeknek az adatoknak a nyilvánosságra hozatala veszélyeztetné az adatgyűjtés célját, vagyis a bűnmegelőzést, felderítést, az elkövetők kilétének megállapítását, elfogatását, bizonyítékok megszerzését.

Az Alkotmánybíróág álláspontja szerint az Rtv. 63. § (3) bekezdés nem ellentétes az Alkotmány 61. § (1) bekez-

désében foglaltakkal, így az indítványok ebben az összefüggésben is megalapozatlanok, ezért az Alkotmánybíróág az indítványokat elutasította.

3.2. A Vhr. 46. § (1) bekezdése szerint az adatszolgáltatási nyilvántartásból a polgár tájékoztatást kérhet a nyilvántartás helyi, területi és központi szervétől, hogy mely adatszolgáltatások alánya volt.

A Vhr. 46. § (2) bekezdése arról rendelkezik, hogy a Nytv. 24. §-ában meghatározott szervezetnek nyújtott adatszolgáltatásról az érintett szerv által közöltek szerint kell megadni a tájékoztatást. Az indítványozó szerint ez a rendelkezés ütközik az Alkotmány 61. § (1) bekezdésébe.

Az Avtv. 2. § 4. pontja értelmében nem minősül közérdekű adatnak a bíróságnak, a nemzetbiztonsági szolgálatnak, valamint a nyomozó hatóságnak és az állampolgársági ügyekben eljáró szervnek kiadott személyes adat, tehát a Vhr. 46. § (2) bekezdése, valamint az Alkotmány 61. § (1) bekezdése között alkotmányjogi összefüggés nem mutatható ki. Az Alkotmánybíróág ezért ezt az indítványt is elutasította.

3.3. Egyik indítványozó szerint az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében biztosított szabad véleménynyilvánítás jogát sérti az Rtv. 19. § (1) bekezdésének azon rendelkezése, amely szerint a rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe.

Valójában ez a kitétel, összevetve a 19. § (1) bekezdés első mondatával arra utal, hogy a rendőri intézkedésnek mindenki köteles magát alávetni, a rendőr utasításának engedelmeskedni, függetlenül attól, hogy az intézkedést jogszerűnek tartja vagy nem. Az intézkedés jogszerűségének vitatásával nem lehet az intézkedés végrehajtását megakadályozni.

Az Alkotmánybíróág már a 65/2003. (XII. 18.) AB határozatában a rendőri intézkedés eredményessége feltételeinek elemzése során kifejtette: ahhoz, hogy az ország belső rendje és közbiztonsága rendőri eszközökkel eredményesen védhető legyen, a belső rend és közbiztonság felett őrködő szervezet számára hatékony eszközöket kell biztosítani. Ez a közösség érdekét szolgáló követelmény indokolja az Rtv. 19. § (1) bekezdésének azon rendelkezését, amely szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedéseknek köteles magát mindenki alávetni és a rendőr utasításainak engedelmeskedni. A rendőri intézkedés jogszerűségének feltételezése nem más, mint egy törvényes vélelem, amely azonban ellenbizonyítás révén utólagosan megdönthető, tehát a jogorvoslásnak a lehetősége adott. (ABH 2003, 707, 721.)

A sérelmezett rendelkezés a szabad véleménynyilvánítást azonban nem tiltja meg, így az Alkotmány 61. § (1) bekezdésében biztosított szabad véleménynyilvánítás jogát nem sérti.

Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróág az Rtv. 19. § (1) bekezdés második mondata alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.

4. Több indítvány az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében deklarált diszkrimináció tilalmának sérelme miatt alkotmányellenesség megállapítására és a rendelkezések megsemmisítésére vonatkozó kérelmet is tartalmaz.

4.1. Az Rtv. 12. § (2) bekezdése szerint a rendőr a szolgálati előjáró jogszabálysértő utasításának teljesítését nem tagadhatja meg. A (3) bekezdés pedig arról rendelkezik, hogy a rendőr a törvénysértést az előjáró felettesénél, illetőleg, ha a törvénysértést a rendőri szervezet vezetője követi el, a rendőri szerv felettes szervénél bejelentheti. Az indítványozók álláspontja szerint ez a rendelkezés beleütközik az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésébe, mert különbséget tesz az állampolgárok között azzal, hogy a rendőröknek megengedi a jogsértés elkövetését, továbbá, ha az előjárónál jogsértést észlelnék, azt nem kötelesek jelezni, legfeljebb csak „bejelenthetik”.

Az Alkotmánybíróság már számos határozatban értelmezte az Alkotmány 70/A. §-ának (1) bekezdését. Kialakult gyakorlata szerint az Alkotmány e rendelkezését a jogegyenlőség általános elvét megfogalmazó alkotmányi követelményként értelmezte. Kimondta, hogy az alkotmányi tilalom elsősorban az alkotmányos alapjogok tekintetében tett megkülönböztetésekre terjed ki, abban az esetben, ha a megkülönböztetés nem emberi jog vagy alapvető jog tekintetében történt, az eltérő szabályozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha az az emberi méltósághoz való jogot sérti. Az Alkotmánybíróság eddigi gyakorlata során ez utóbbi körben akkor ítélte alkotmányellenesnek a jogalanyok közötti megkülönböztetést, ha a jogalkotó önkényesen, ésszerű indok nélkül tett különbséget az azonos szabályozási kör alá vont jogalanyok között. [9/1990. (IV. 5.) AB határozat, ABH 1990, 48.; 21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 77–78.; 61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280–282.; 35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 203. stb.]

A vitatott rendelkezés a rendőri feladatellátásra vonatkozó szabály. A rendőrök a sérelmezett rendelkezésben felvett jogok és kötelezettségek tekintetében nem alkotnak összehasonlítható csoportot a társadalom más tagjaival. Az azonos csoportba tartozó rendőrökre viszont azonos szabályozás vonatkozik.

Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy a jogalkotó nem önkényesen és nem ésszerű indok nélkül tett különbséget a kifogásolt rendelkezésben. A rendőri feladatok ellátása, a rendőri intézkedés eredményessége megköveteli a gyors és határozott fellépést. Ehhez az is szükséges, hogy a rendőr az előjárója utasításának engedelmeskedjen, és az utasítás végrehajtását csak akkor tagadhatja meg, ha azzal nyilvánvalóan bűncselekményt követne el.

Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, az Rtv. 12. § (2) és (3) bekezdése nem tartalmaz alkotmányellenes megkülönböztetést, ezért az indítványokat elutasította.

4.2. Az Rtv. 39. § (2) bekezdése értelmében a végrehajtási eljárásban a rendőr kirendelésének törvényességéért a végrehajtást elrendelő szerv vezetője a felelős. E rendelkezést az indítványozó az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésébe ütközőnek véli, mert a rendőrt megkülönbözteti azáltal, hogy nem teszi felelőssé a kirendelés törvényességéért.

Az Alkotmánybíróság már több határozatában kifejtette álláspontját a hátrányos megkülönböztetés tilalma tekintetében. [21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 73.; 16/1991. (IV. 20.) AB határozat, ABH 1991, 58.; 28/1991. (VI. 3.) AB határozat, ABH 1991, 88.; 61/1992. (XI. 20.) AB határozat, ABH 1992, 280.; 15/1993. (III. 12.) AB határozat, ABH 1993, 112.; 35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 197.; 10/1998. (IV. 8.) AB határozat, ABH 1998, 107.]

Fenti határozataiban az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdése nem bármiféle különbségtételt tilt a személyek között, hanem kizárólag olyan megkülönböztetéseket, amelyek diszkriminatív jellegük folytán az emberi méltóságot sértik. Azt is megállapította az Alkotmánybíróság, hogy az azonos szabályozási koncepción belül adott csoportra nézve eltérő szabályozás ütközik a diszkrimináció tilalmába, kivéve, ha az eltérésnek kellő súlyú alkotmányos indoka van. „Nem lehet hátrányos megkülönböztetésről beszélni akkor, ha a jogi szabályozás eltérő alanyi körre állapít meg eltérő rendelkezéseket.” [8/2000. (III. 31.) AB határozat, ABH 2000, 56.]

Az indítványozó által sérelmezett rendelkezés az Alkotmánybíróság álláspontja szerint hátrányos megkülönböztetést nem tartalmaz. A törvényi kötelezettség nem azonos személyi körre vonatkozik. A végrehajtási eljárás elrendeléséről, a végrehajtás módjáról, a végrehajtási eljárásban rendőr igénybeviteléről nem a rendőrség, hanem az a közigazgatási szerv dönt, amelynek a határozata végrehajtásához veszik igénybe a rendőrt. Ezért természetes, hogy a kirendelés jogszerűségének a biztosítása a végrehajtást elrendelő szerv vezetőjének a feladata és felelőssége.

Az Rtv. 39. § (2) bekezdése alkotmányos alapjogot nem érint, ezek tekintetében megkülönböztetést nem tartalmaz, a felelősség egyértelművé tétele emberi méltósághoz való jogot nem sért, a rendelkezésnek ésszerű, elfogadható indoka van, emiatt az az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésébe nem ütközik, ezért az Alkotmánybíróság az indítványt elutasította.

4.3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy nincs alkotmányjogilag értékelhető összefüggés a Ker.r. 3. § (2) és (3) bekezdése, valamint az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdése között. A kifogásolt 3. § (2) bekezdése ugyanis arról szól, hogy a rendőrség közreműködőt vehet igénybe a kerékbilincs fel- és leszereléséhez, a jármű elszállításához és tárolásához. A 3. § (3) bekezdése pedig arról rendelkezik, hogy a közreműködő a kerékbilincs felszerelését, a jármű felrakódását csak az intézkedő rendőr jelenlétében, a kerékbilincs leszerelését és a jármű visszaadását

– a rendőrség előzetes intézkedése alapján – rendőr jelenléte nélkül is végezheti.

Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata, hogy az alkotmányossági összefüggés hiánya az indítvány elutasítását eredményezi. [54/1992. (X. 29.) AB határozat, ABH 1992, 266, 267.; 2043/B/1991. AB határozat, ABH 1992, 543, 544.; 163/B/1991. AB határozat, ABH 1993, 544, 546.; 108/B/1992. AB határozat, ABH 1994, 523, 524.; 141/B/1993. AB határozat, ABH 1994, 584, 586.]

Mivel tartalmi összefüggés a jelzett alkotmányi rendelkezéssel kapcsolatban sem állapítható meg, ezért az Alkotmánybíróság ezt az indítványt is elutasította.

5. Az Rtv. 12. § (2) és (3) bekezdése az egyik indítványozó szerint az Alkotmány 57. § (1) bekezdését sérti.

Az Alkotmány 57. § (1) bekezdése mindenkinek alanyi jogosultságot biztosít ahhoz, hogy jogát független és pártatlan bíróság előtt érvényesítse.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a rendőri feladatok ellátásának és az utasítás teljesítésének kötelezettségére vonatkozó rendelkezések az Alkotmány 57. § (1) bekezdésében foglalt alkotmányi rendelkezéssel nincsenek alkotmányjogi szempontból értékelhető összefüggésben, ezért az indítványt elutasította.

6. Az Rtv. 67. § (1) bekezdésének az Alkotmány 57. § (2) bekezdésébe ütközését két indítványozó is állította. Az Alkotmánybíróság az ártatlanság védelmének sérelmét állító indítványokkal kapcsolatban hozott döntését a következőkre alapította:

Az Alkotmánybíróság számos esetben foglalkozott az ártatlanság védelme értelmezésével. Következetes álláspontja szerint „az ártatlanság védelme a büntetőjogi felelősség megállapításának folyamatára vonatkozóan alkotmányos alapjog, a terhelt objektív jogi helyzetét határozza meg. Parancs a büntetőügyben eljáró bíróság, ügyész, nyomozó hatóság számára, hogy a terheltet mindaddig, amíg a bíróság jogerősen el nem ítéli, nem kezelheti bűnösnek”. [41/2003. (VII. 2.) AB határozat, ABH 2003, 403, 437; az Alkotmánybíróság gyakorlatáról összefoglalóan: 63/1997. (XII. 11.) AB határozat, ABH 1997, 365, 372.; 26/1999. (IX. 8.) AB határozat, ABH 1999, 265, 271; 719/B/1998. AB határozat, ABH 2000, 769, 772–773.]

Az ártatlanság védelme alapvetően magában a büntető-eljárásban érvényesül, a bűnösség megállapításának folyamatára korlátozódik, a bűnösség kérdésében való bírói döntésig tart. De az ártatlanság védelme nem csupán a szűkebb értelemben vett büntetőjogi felelősségrevonásra nézve irányadó, hanem egyéb eljárásokra is. Az Alkotmánybíróság gyakorlata azonban következetes abban a tekintetben, hogy az Alkotmány 57. § (2) bekezdésének rendelkezéséből eredő alkotmányos védelem korlátlanul nem terjeszthető ki.

Az Rtv. 67. § (1) bekezdése szerint a rendőrség az ügyész hozzájárulásával információszolgáltatásban állapodhat meg a bűncselekmény elkövetőjével.

A „bűncselekmény elkövetője” kifejezés használatával kapcsolatban az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a törvényben ez egy szokásos szakkifejezés a cselekmény terheltjének összefoglaló megjelölésére. A „bűncselekmény elkövetője” kifejezés használata, valamint az Alkotmány 57. § (2) bekezdése között alkotmányjogilag értékelhető összefüggés nincs, ezért az indítványt az Alkotmánybíróság elutasította.

7. Az indítványozók szerint az Alkotmánynak a jogorvoslathoz való jogot biztosító 57. § (5) bekezdésébe ütközik az Rtv. 45. § (3) bekezdése, 67. §-a, 89. § (4) bekezdése, valamint 93. §-a.

7.1. Az Rtv. 45. § (3) bekezdése első mondata arról rendelkezik, hogy kit terhel a jármű elszállítása és a kerékbilincs alkalmazásának költsége. Az indítványozó azt kifogásolja e rendelkezéssel kapcsolatban, hogy a tulajdonos a járművet csak a költségek előzetes megfizetése ellenében veheti birtokba, amely ellen jogorvoslati lehetőség nincs.

Az Rtv. 45. § (1) bekezdése felhatalmazza a rendőrt, hogy – a külön jogszabályban meghatározott módon – a közterületen szabálytalanul elhelyezett járművet elszállítsa, ha az a közúti forgalom biztonságát vagy a közbiztonságot veszélyezteti. A 45. § (2) bekezdése szerint, ha a közterületen szabálytalanul elhelyezett jármű baleseti veszélyt nem jelent, illetőleg, ha a jármű biztonsága vagy bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt szükséges, rögzítésére a jármű elszállításaig vagy további intézkedésig kerékbilincs alkalmazható.

A kifogásolt rendelkezés szerint az elszállítás és a kerékbilincs alkalmazásának költsége a járműtulajdonost terheli. Ez a rendelkezés anyagi jogi szabály, amely nem rendelkezik eljárási kérdésekről.

A kerékbilincs alkalmazásával és a járművek elszállításával kapcsolatos eljárási szabályokat a Ker.r. rendezi. E kormányrendelet valóban tartalmazza azt a rendelkezést, hogy a járművet a tulajdonos – néhány a rendeletben meghatározott kivételtől eltekintve – csak az intézkedés költségének megfizetését követően veheti birtokba. A Ker.r. 8. § (4) bekezdése viszont arról rendelkezik, hogy ha a szabálytalan elhelyezéssel összefüggő eljárásban az üzemeltető felelősségének hiányát állapítják meg, részére a már megfizetett költséget vissza kell téríteni. A rendőri intézkedéssel szemben a Ker.r. 20. §-a szerint van helye jogorvoslatnak. Ha a tulajdonos a szabálytalan gépjármű elhelyezésért felelős, akkor viszont a kifogásolt törvényi rendelkezés alapján a költségeket viselnie kell, amely ellen, mint törvényi rendelkezés ellen, már valóban nincs jogorvoslatnak helye.

Az Rtv. 45. § (3) bekezdés második mondata arról rendelkezik, hogy a jármű elszállítása vagy a kerékbilincs alkalmazása során a járműhasználat akadályoztatása folytán a keletkezett kárért a rendőrséget nem terheli kártalanítási kötelezettség. Ezt a törvényi rendelkezést is alkotmányellenesnek tartja az indítványozó.

A jogorvoslathoz való jog olyan alkotmányos alapjog, amely mindenkit megillet, akinek jogát, vagy jogos érdekét a bírói, államigazgatási vagy más hatósági döntés érinti. A jogorvoslathoz való jog, tárgyát tekintve a bírói, illetőleg a hatósági döntésekre terjed ki.

Mivel az Rtv. 45. § (3) bekezdése nem tartalmaz bírói, illetőleg hatósági döntésre vonatkozó rendelkezést, így e rendelkezés valamint az Alkotmány 57. § (5) bekezdése között alkotmányjogilag értékelhető összefüggés nem állapítható meg, ezért az indítványt az Alkotmánybíróság elutasította.

7.2. Egy indítványozó az Rtv. 67. § (1) bekezdésének az Alkotmány 57. § (5) bekezdésébe ütközését állítja, de annak okát nem fejtette ki.

Az Alkotmánybíróság a rendelkezés alkotmányossági vizsgálata során azt állapította meg, hogy alkotmányjogilag értékelhető összefüggés a sérelmezett rendelkezés, amely szerint a rendőrség az ügyész hozzájárulásával információszolgáltatásban állapodhat meg a bűncselekmény elkövetőjével, valamint az Alkotmány 57. § (5) bekezdése között. Ugyanis a nyomozóhatóság és a gyanúsított között létrejött megállapodás nem tekinthető olyan hatósági döntésnek vagy intézkedésnek, amellyel szemben jogorvoslatnak lehetne helye. Ezért az Alkotmánybíróság ezt az indítványt is elutasította.

7.3. Az Alkotmánybíróság az Rtv. 89. § (4) bekezdésének az Alkotmány 57. § (5) bekezdésébe ütközését állító indítvány vizsgálata során a következőket állapította meg:

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az a szabály, hogy jogorvoslattal „a törvényekben meghatározottak szerint” lehet élni, utalás az eltérő szabályozási lehetőségekre, egyebek között arra, hogy a jogorvoslatnak többféle formája lehet.

„A jogorvoslathoz való jog immanens tartalma az érdeemi [ügydöntő, az (elítelt) helyzetét, jogait lényegesen befolyásoló] határozatok tekintetében a más szervhez, vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetősége.” [5/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 27, 31.] Az alkotmánybírósági eljárásban a jogorvoslathoz való alapvető jog szempontjából valamely döntés érdeemi ügydöntő volta a tételes jogok által ilyennek tartott döntésekhez képest viszonylagos: a vizsgált döntés tárgya és személyekre gyakorolt hatása által meghatározott. [1636/D/1991. AB határozat, ABH 1992, 515, 516.; 4/1993. (II. 12.) AB határozat ABH 1993, 48, 74–75.] A jogorvoslathoz való jog gyakorlásának – egyebek mellett – elengedhetetlenül szükséges feltétele, hogy az érintettek értesüljenek a határozatról.

Az Rtv. 89. § (4) bekezdése arról rendelkezik, hogy a jelzés elhelyezéséről, annak okáról és a jelzés alapján tett intézkedésről – bűnüldözési érdekből – a rendőrség és a jelzést tartalmazó nyilvántartást kezelő szerv az érintettet nem tájékoztathatja. Maga a jelzés azonban önmagában nem tekinthető olyan érdeemi döntésnek, amely ellen külön, önálló jogorvoslatot kellene biztosítani.

Mindezeket figyelembe véve az Rtv. 89. § (4) bekezdésének az Alkotmány 57. § (5) bekezdésébe ütközése nem állapítható meg, ezért az Alkotmánybíróság az indítványt elutasította.

7.4. Az Rtv. 93. §-ának szövege az indítvány benyújtását követően módosult. A személy- és tárgykörözésről szóló 2001. évi XVIII. törvény 51. §-a az Rtv. 93. §-át módosította. Az új rendelkezés a korábbinál pontosabban és egyértelműbben határozta meg a rendőri intézkedésekkel szemben alkalmazható jogorvoslati eszközöket. Az intézkedéssel szemben panasz terjeszthető elő az intézkedést foganatosító rendőri szervnél, amelyet az intézkedést foganatosító szerv vezetője indokolt határozattal bírál el. A határozat ellen a felettes szervhez címezve fellebbezésnek van helye. A felettes szerv határozata közigazgatási határozat, amelynek bírósági felülvizsgálatát is kérheti a panasz előterjesztésére jogosult.

Az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a kifogásolt rendelkezés a rendőri intézkedéssel szemben megfelelő jogorvoslati eszközöket biztosít, ezért az az Alkotmány 57. § (5) bekezdését nem sérti, így az indítványt elutasította.

8. Az Rtv. 12. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a rendőr a szolgálati előjáró jogsértő utasításának teljesítését nem tagadhatja meg. Ez a rendelkezés két indítványozó szerint is sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében meghatározott jogbiztonság elvét.

Az Alkotmánybíróság már több határozatában megállapította, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előre láthatóak legyenek.

A jogbiztonság elve mindemellett tág mérlegelési és döntési lehetőséget hagy nyitva a jogalkotó számára, hiszen a jogállamiság más elvek érvényesülését is megköveteli, s ezek a jogbiztonság követelményével ütközhetnek. A jogbiztonság azonban akkor nem szenved csorbát, ha a konkrét kivételek érvényesülési körét és feltételeit a jog előre tisztázza. [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 65–66.; 11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 84–85.; 1459/B/1992. AB határozat, ABH 1994, 569, 570.]

Az Alkotmánybíróság az 56/1991. (XI. 18.) AB határozatában hangsúlyozta: a jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket. (ABH 1991, 454, 456.) Az Alkotmánybíróság a 8/2004. (III. 25.) AB határozatában megállapította, hogy a felettes által kiadott jogszabálysértő parancs és rendelkezés végrehajtásának kötelezettsége szoros alkotmányos összefüggésben áll a jogállamisággal, mert kivételt képez a jogbiztonságból

adódó ahhoz a kíváncsisághoz képest, hogy mindenkinek a jogszabályok keretei között kell tevékenységét kifejeznie. Az Alkotmánybíróság e határozatában utalt arra, amit már számos korábbi határozatában is kifejtett: „a fegyveres szervek feladatainak a jellege, valamint az ezek elérését elősegítő szigorú alá- és fölérendeltségi viszonyok folytán a törvény a szolgálati jogviszonyban állók tekintetében tartalmazhat speciális, csak a fegyveres szerveknél indokolt, az általánosnál kötöttebb előírásokat. Ezért a jogszabályellenes parancs és intézkedés végrehajtásának a kötelezettsége, ami a civil szférában nyilván nem állná ki az alkotmányosság próbáját, önmagában, további vizsgálat nélkül nem tekinthető az Alkotmányba ütközőnek. Nyilvánvaló ugyanakkor, hogy ez nem menti fel a törvényhozót az alól a követelmény alól, hogy csak a fegyveres szervek sajátos feladatai által feltétlenül indokolt mértékben térjen el a jogállamiságnak attól az alapvető követelményétől, hogy mindenki jogtisztelő, tehát jogszabályszerű magatartást köteles tanúsítani. ... Az Alkotmánybíróság akkor tartja alkotmányosnak a jogszabályellenes parancs vagy intézkedés teljesítésére kötelezést, ha ezt alapvető alkotmányos értékek (például az ország védelme) indokolják.” (ABK 2004. március 195, 208–209.)

A rendőrség alapvető feladata a közbiztonság és a belső rend védelme. A közbiztonság a jogállam intézményrendszerének és a demokratikus társadalom működésének nélkülözhetetlen feltétele, alkotmányos érték és alkotmányos cél.

A sérelmezett rendelkezés előírja, hogy a rendőr a feladata teljesítése során köteles végrehajtani a szolgálati előjáró utasításait. Akkor kell csak megtagadnia az utasítás végrehajtását, ha azzal bűncselekményt követne el. Egyéb esetekben a végrehajtás nem tagadható meg. A jogalkotó a kifogásolt rendelkezéssel egyértelművé tette, hogy még a jogsértő utasítást is végre kell hajtani, de ha az utasítás jogszabálysértő jellegét a rendőr felismerte, haladéktalanul köteles az előjáró figyelmét felhívni, továbbá kérheti az utasítás írásba foglalását.

A rendőri munka jellegéből adódóan szükség van a feladatok teljesítése során az egyértelmű intézkedésekre. A jogalkotó azonban azt is rendezte, hogy az esetleges jogsértést milyen módon kell bejelenteni és vizsgálni. Mindezek következtében a kifogásolt rendelkezés az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe nem ütközik. Mivel az Alkotmánybíróság az Rtv. 12. § (2) bekezdését illetően nem állapította meg a jogbiztonság alkotmányos elvének sérelmét, ezért az indítványt elutasította.

9. Egy indítványozó az Rtv. 12. § (2) bekezdésének, egy másik indítványozó pedig az Rtv. 19. § (1) bekezdésének az Alkotmány 77. § (2) bekezdésébe ütközését is állította.

Az Alkotmány 77. § (2) bekezdése szerint az Alkotmány és az alkotmányos jogszabályok mindenkire egyaránt kötelezőek.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az előjárói utasításnak és a rendőri intézkedésnek történő engedelmességet előíró kötelezettségek, valamint a teljesen általános előírást tartalmazó alkotmányi rendelkezés között sem tartalmi, sem alkotmányjogi értekelhető összefüggés nem mutatható ki, ezért ezeket az indítványokat is elutasította.

10. Az Rtv. 89. § (4) bekezdésének az Alkotmány 70/K. §-ába ütközését állító indítványokat sem találta megalapozottnak az Alkotmánybíróság.

Az Alkotmány 70/K. §-a arról rendelkezik, hogy az alapvető jogok megsértése miatt keletkezett igények, továbbá a kötelezettségek teljesítésével kapcsolatban hozott állami döntések elleni kifogások bíróság előtt érvényesíthetők.

Az Avtv. 17. §-a szerint az érintett a jogainak megsértése esetén bírósághoz fordulhat. Az Avtv. 18. §-a kimondja, hogy az adatkezelő az érintett adatainak jogellenes kezelésével, vagy a technikai adatvédelem követelményeinek megszegésével másnak okozott kárt köteles megtéríteni. Az érintettel szemben az adatkezelő felel az adatfeldolgozó által okozott kárért.

A kifogásolt rendelkezés szerint a rendőrség a jelzés elhelyezéséről nem adhat tájékoztatást.

Annak eldöntése érdekében, hogy jogszerűen alkalmazák-e az Rtv.-nek e tilalmát, a bírósághoz fordulás jogát az Avtv. kifejezetten biztosítja.

Mivel a támadott jogszabályi rendelkezések nem sértik az Alkotmány 70/K. §-át, az Alkotmánybíróság az indítványokat elutasította.

11. Az egyik indítványozó az Alkotmány 40/A. § (2) bekezdésébe ütközőnek tartja az Rtv. 101. § (1) bekezdés a) pontjában megállapított azon rendelkezést, mely felhatalmazza a belügyminisztert, hogy rendeletben állapítsa meg a rendőri szervek feladatkörét.

Az Alkotmánybíróság már a 64/1991. (XII. 17.) AB határozatában az alapjogok korlátozásával kapcsolatban hozott határozatában megállapította, hogy nem mindenfajta összefüggés az alapjogokkal követeli meg a törvényi szintű szabályozást. Valamely alapjog tartalmának meghatározása és lényeges garanciáinak megállapítása csakis törvényben történhet, törvény kell továbbá az alapjog közvetlen és jelentős korlátozásához is. Közvetett és távoli összefüggés esetében azonban elegendő a rendeleti szint is. Ha nem így lenne, mindent törvényben kellene szabályozni. Ebből az következik, hogy mindig csak a konkrét szabályozásról állapítható meg, hogy törvénybe kell-e foglalni vagy sem. (ABH 1991, 297, 300.). Ugyanez vonatkoztatható az Alkotmányban kétharmados szavazatarányhoz kötött állami intézmények és szervezetek esetére is.

Az Alkotmány 40/A. § (2) bekezdése egyrészt azt állapítja meg, hogy a rendőrség alapvető feladata a közbiztonság és a belső rend védelme, másrészt, hogy a rendőrségről és a nemzetbiztonsági tevékenységgel összefüggő részle-

tes szabályokról szóló törvény elfogadásához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. Ez utóbbi rendelkezés miatt az indítványozó véleménye szerint a rendőri szervek feladatkörét a belügyminiszter rendeletben nem állapíthatja meg.

Az Országgyűlés a minősített többséget igénylő Rtv.-ben határozta meg a rendőrség feladatait, szervezetét, jogállását és irányítását, a rendőrség működésének általános elveit és szabályait, a rendőri intézkedéseket, kényszerítő eszközöket, jogorvoslati eszközöket. E törvény ad felhatalmazást a belügyminiszternek a rendőri szervek feladat- és hatáskörének, valamint illetékességének a megállapítására.

Az Rtv. 3. §-a szerint a rendőrség bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatokat ellátó állami, fegyveres rendvédelmi szerv, amelynek központi országos hatáskörű szerve az Országos Rendőr-főkapitányság. A rendőrség területi szervei a rendőr-főkapitányságok, helyi szervei pedig a rendőrkapitányságok.

Az Rtv. 4. § (1) bekezdése alapján a Kormány a belügyminiszter útján irányítja a Rendőrség működését. Ezt erősíti meg a belügyminiszter feladat- és hatásköréről rendelkező 150/2002. (VII. 2.) Korm. rendelet 7. § (1) bekezdés f) pontja, amely úgy szól, hogy a belügyminiszter a közbiztonság védelmével kapcsolatos feladatkörében irányítja a rendőrség tevékenységét és működését.

A kétharmados szavazataránnyal elfogadott Rtv.-ben meghatározott feladatoknak a rendőrség hierarchikus szervezetrendszerén belüli elosztása, így egy-egy rendőri szerv feladatkörének, vagyis az adott szerv által ellátott feladatok összességének meghatározása már nem igényel törvényi szabályozást. Csak a konkrét szabályozás vizsgálata során állapítható meg az, hogy a felhatalmazás alapján kiadott rendelet tartalmaz-e olyan rendelkezést, amelyet törvényben kellene szabályozni.

A miniszterek jogalkotási hatáskörét az Alkotmány és a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) állapítja meg. Az Alkotmány 37. § (3) bekezdése szerint a Kormány tagjai feladatuk ellátása körében rendeleteket adhatnak ki, ezek azonban törvénnyel vagy a Kormány rendeletével és határozatával nem lehetnek ellentétesek.

A Jat. 8. § (1) bekezdése szerint a miniszter feladatkörében és törvényben, törvényerejű rendeletben vagy kormányrendeletben kapott felhatalmazás alapján ad ki rendeletet.

Tehát az Rtv. által adott törvényi felhatalmazás, amelynek tárgya a feladatkör meghatározása, nem sérti az Alkotmány 40/A. § (2) bekezdésének azon rendelkezését, amely szerint a rendőrségről szóló törvény elfogadásához az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

Ezért az Alkotmánybíróság az Rtv. 101. § (1) bekezdés a) pontja „feladat- és” szövegrésze alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.

12. Az Rtv. 97. § (1) bekezdés a) pontja egy olyan értelmező rendelkezés, amely meghatározza, hogy a törvény alkalmazásában milyen jogszabályokat kell érteni „jogszabály” alatt. E rendelkezés nem sorolja az Rtv. alkalmazásában a jogszabályok közé az önkormányzati rendeletet. Az indítványozó szerint emiatt e rendelkezés az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését sérti.

Az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdése azt tartalmazza, hogy a helyi képviselő-testület a feladatkörében rendeletet alkothat, amely nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal.

Az Alkotmánybíróság az Rtv. 97. § (1) bekezdés a) pontja alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította, mert az nem áll alkotmányjogilag értékelhető, illetve tartalmi összefüggésben az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésével.

IV.

1.1. Az indítványozók kérték az Rtv. 39. § (1) bekezdés g) pontja alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését az Alkotmány 59. § (1) bekezdésébe ütközése miatt. Az Alkotmánybíróság korábban már vizsgálta e rendelkezés alkotmányosságát és a 47/2003. (X. 27.) AB határozatában a támadott rendelkezés alkotmányellenességet állapította meg az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe ütközése miatt, ezért azt 2003. október 27-i hatállyal megsemmisítette. (ABH 2003, 525–551.)

1.2. Az Rtv. 101. § (1) bekezdés h) pontjának „a Legfelsőbb Bíróság elnökével egyetértésben” szövegrésze alkotmányellenességét állító indítvány vizsgálata során pedig az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az indítvány benyújtását követően az Rtv. 101. § (1) bekezdés h) pontja helyébe a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvény 72. §-a új rendelkezést állapított meg. Az 1999. szeptember 1-jén hatályba lépett rendelkezés szövege a következő:

„101. § (1) Felhatalmazást kap a belügyminiszter, hogy rendelettel állapítsa meg

[...]

h) a bűnmegelőzési ellenőrzés elrendelésével, valamint a különleges eszközök és módszerek engedélyezésével, igénybevételeivel kapcsolatos szabályokat.”

Tehát az Rtv. 101. § (1) bekezdés h) pontjának jelenleg hatályos szövege már nem tartalmazza az indítványozó által kifogásolt szövegrészt, mivel azt az új jogszabály hatályon kívül helyezte.

1.3. Az Alkotmánybíróság absztrakt normakontroll keretében csak hatályban lévő jogszabályt vizsgálhat. Hatályon kívül helyezett jogszabályi rendelkezés esetében a vizsgálat lefolytatására csak az Abtv. 48. §-ában szabályo-

zott alkotmányjogi panasz, illetve az Abtv. 38. §-a szerinti bírói kezdeményezés alapján van lehetőség. Mivel jelen ügyben az indítványok az Abtv. 1. § b) pontja szerinti utólagos absztrakt normakontrollra irányultak, az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat 31. § a) pontja alapján az Rtv. 39. § (1) bekezdés g) pontja, valamint a 101. § (1) bekezdés h) pontjának „a Legfelsőbb Bíróság elnökével egyetértésben” szövegrésze alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványok tárgyában az Alkotmánybíróság az eljárást megszüntette.

2. Az Alkotmánybíróság határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 41. §-a alapján rendelte el.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
előadó alkotmánybíró

*Dr. Tersztyánszkyne
dr. Vasadi Éva s. k.,*
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: 294/B/1995.

Dr. Erdei Árpád alkotmánybíró különvéleménye

Nem értek egyet az Rtv. 39. § (1) bekezdés j) pontja alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványok elutasításával, a kérdéses rendelkezést az Alkotmánybíróságnak meg kellett volna semmisítenie. Ugyancsak meg kellett volna semmisítenie az Rtv. 33. § (1) bekezdés e) pontját.

Az Rtv. 39. § (1) bekezdésének j) pontja megengedi a rendőr számára, hogy valaki magánlakásába bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül belépjen, illetőleg behatoljon, „ha az előállítás a törvényben meghatározott egyéb okból szükséges”. Ezen rendelkezés értelmezéséhez a többségi határozat az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdésébe foglalt, taxatívnek minősített felsorolást veszi alapul, a felso-

rolásban szereplő elemek külön-külön elvégzett alkotmányossági vizsgálata nélkül.

Az Alkotmánybíróság már működésének korai szakaszában kialakította azt a gyakorlatot, hogy szoros összefüggés okán az indítvánnyal közvetlenül nem érintett jogszabályi rendelkezéseket is vizsgálat tárgyává tesz, amennyiben erre az indítvánnyal érintett rendelkezés alkotmányosságának megítéléséhez szükség van. [Lásd például 3/1992. (I. 23.) ABH 1992, 329, 330.; 26/1995. (V. 15.) ABH 1995, 123, 124.; 2/1998. (II. 4.) ABH 1998, 41, 46.; 16/1998. (V. 8.) ABH 1998, 140, 153.; 5/1999. (III. 31.) ABH 1999, 75, 77.; 17/2004. (V. 25.) ABK 2004. május 388, 393.; 38/2004. (X. 15.) Magyar Közlöny 2004, 12189, 12191.]

Álláspontom szerint az Rtv. 39. § (1) bekezdés j) pontjának vizsgálatakor a szoros összefüggésre tekintettel az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése nem hagyható figyelmen kívül akkor, ha a bennük felsorolt, a 39. § (1) bekezdése egyes pontjaiban „nem nevesített előállítások tartoznak a j) pontban meghatározott, egyéb okból szükséges előállítások körébe” (a Határozat III. fejezet 2.1.4. pont).

Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése által adott felsorolások taxatívnek nem tekinthetők, figyelemmel arra, hogy a 33. § (1) bekezdés e) pontja arról rendelkezik, hogy a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé, állítja az (1) bekezdés a)–d) pontjaiban nevesített eseteken kívül azt is, „akinek előállítását külön törvényben meghatározott feltételek alapján elrendelik”. Ekként az e) pont a felsorolást nyitott végűvé teszi, minthogy külön törvény bármely egyéb előállítási feltételt is megállapíthat. Ezáltal viszont az Rtv. 39. § (1) bekezdés j) pontja az előállítás lehetséges eseteinek bővülésén át olyan körre is kiterjeszthetővé teszi a rendőrnek a magánlakásba történő behatolását, melyekre a jogalkotó szándéka eredetileg nem terjedt ki.

Az Rtv. 39. § (1) bekezdésébe foglalt, nevesített esetek megítélésem szerint a magánlakás sérthetlenségéhez való jog korlátozását a szükségesség és arányosság követelményeit kielégítő módon teszik lehetővé. A 33. § (1) bekezdés a)–d) pontjában írt elfogási és előállítási feltételek tartalmilag beilleszthetők a 39. § (1) bekezdés b) pontjába. Ezekre az esetekre tehát a rendelkezésekből megállapíthatóan a törvényalkotó akarata kiterjedt. A 33. § (1) bekezdés e) pontja azonban a korábban elmondottaknál fogva eltér az a)–d) pontoktól.

Természetesen nincs akadálya annak, hogy a törvényhozó az Rtv. 39. § (1) bekezdésébe foglaltakat akár közvetlenül, akár az Rtv. 33. § (1) bekezdésébe írt új feltételek megállapításával kibővítsé. Annak sincs akadálya, hogy további előállítási okokat külön törvényben állapítson meg. Figyelembe kell vennie azonban a magánlakás sérthetlenségét biztosító alkotmányi rendelkezést és azt, hogy ezen jog korlátozását csak a szükségesség és arányosság igényeinek kielégítésével, valamint a törvény-

alkotás rendjének betartásával teheti meg. Az esetleg szükségesnek mutatkozó jogalkotás eredménye – ugyan csak természetesen – arra irányuló indítványtól függően alkotmányossági vizsgálat tárgya lehet.

Dr. Erdei Árpád s. k.,
alkotmánybíró

A különvéleményhez csatlakozom:

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András alkotmánybíró különvéleménye

A határozat az Rtv.-nek a magánlakás fogalmát meghatározó 97. § (1) bekezdés c) pontja ellen benyújtott indítványt a rendelkező rész 4. pontjában elutasítja. A rendelkezéshez fűzött indokolás kifejti, hogy az nem áll alkotmányjogilag értékelhető összefüggésben az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében megfogalmazott, a magánlakás sérthetetlenségét biztosító alapjoggal.

Álláspontom szerint a magánlakás sérthetetlenségéhez való jog egyik alapkérdése az, hogy miként definiálja a törvény a magánlakás fogalmát, az Rtv. ugyanis csak e definícióban foglalt helyiségek, területek tekintetében nyújt védelmet a rendőri beavatkozással szemben, az e fogalomkörbe nem tartozó helyiségek esetén az Rtv. felhatalmazása alapján a rendőrnek szabad belépési és intézkedési joga van.

Az Rtv. 39. § (1) bekezdés alapján a magánlakás sérthetetlenségéhez való jog rendőri korlátozására – az ott meghatározott szűk körű kivétellel – csak hatósági határozat alapján van mód. A magánlakásnak nem minősülő egyéb helyre az Rtv. 40. §-a alapján – ha külön jogszabály eltérően nem rendelkezik – a rendőr feladata ellátása során beléphet és ott az intézmény rendjének lehetőség szerinti tiszteletben tartásával intézkedhet.

Ha a magánlakás törvényi fogalma nem, vagy nem egyértelműen fogja át az alkotmányos alapjog védelmi körét, a definíció a magánlakás sérthetetlenségéhez való jog alkotmányellenes korlátozását eredményezi.

A határozat által is idézett és az alkotmányossági vizsgálat alapjául elfogadott alkotmánybírói gyakorlat szerint az Alkotmány a magánlakás sérthetetlenségéhez való jogot, az emberi méltósághoz való jog egyik nevesített elemeként, a magánszféra, a magánélet védelmének egy jelentős összetevőjeként részesíti védelemben. (1115/B/1995. AB határozat, ABH 1996, 551, 552.)

Ha a magánlakás sérthetetlenségéhez való jogot mint a magánélet védelmének alkotmányos garanciáját értelmezzük, akkor ennek megfelelően magánlakás védelmének megfelelő védelemben kell részesíteni a rendőr közhatal-

mi beavatkozásával szemben minden olyan helyet, ahol a rendőr jelenléte, intézkedése az ott élők magánéletébe való betekintésre, beavatkozásra ad lehetőséget.

Az Rtv. vitatott 97. § (1) bekezdés c) pontja szerint „c) *magánlakás*: a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület;”

A magánlakásnak ez a definíciója határozatlan jogfogalmakkal határozza meg a magánlakás fogalmát, s így a rendőr mérlegelésére bízva annak értelmezését, hogy egy helyiségbe, területre való belépése, és az ott történő intézkedése az Rtv. magánlakás védelmét szolgáló korlátozó szabályainak hatálya alá tartozik-e, vagy sem. Ez a szabályozás a magánlakás sérthetetlenségéhez való alkotmányos alapjog alkotmányellenes rendőri korlátozásához vezethet és sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében szabályozott jogállamiság elvéből folyó jogbiztonság követelményét.

Mindezek alapján álláspontom szerint az Alkotmánybírósnak érdemben kellett volna vizsgálnia az Rtv. 97. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt szabályozást, és meg kellett volna állapítania annak alkotmányellenességét.

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky dr. Vasadi Éva alkotmánybíró különvéleménye

1. Nem értek egyet a határozat rendelkező része 4. pontjában az Rtv. 39. § (1) bekezdésének b), d), i) és j) pontját és – az i) ponttal összefüggésben – a 46. § (1) bekezdés c) pontját támadó indítványok elutasításával és az ahhoz kapcsolódó indokolással. Az Rtv. e szabályai a magánlakáshoz való jogot alkotmányellenesen korlátozzák, amikor azt határozzák meg, hogy bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül a rendőr milyen okokra hivatkozva léphet vagy hatolhat be magánlakásba.

Az Alkotmány 59. § (1) bekezdése szerint „mindenkit” megillet a magánlakás sérthetetlenségéhez való jog. Az Alkotmánybíróság 1990 óta folytatott gyakorlata szerint, az állam akkor nyúlhat az alapvető jog korlátozásának eszközéhez, ha másik alapjog védelme vagy érvényesülése, illetőleg egyéb alkotmányos célok védelme ezt szükségesé teszi, és a korlátozás csak olyan mértékű lehet, amely a korlátozással elérni kívánt céllal arányban áll [20/1990. (X. 4.) AB határozat (ABH 1990, 69, 71–72.), 7/1991. (II. 28.) AB határozat (ABH 1991, 22, 25.)]. A 11/1992. (III. 5.) AB határozatában (ABH 1992, 77, 85.) kimondta, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlatában alkotmányos

alapjog és szabadság tartalma törvénnyel csak más alapjog vagy alkotmányos érték védelme érdekében elkerülhetetlen esetben, a szükséges mértékben és arányos módon korlátozható. A 11/1993. (II. 27.) AB határozat (ABH 1993, 109, 110.) szerint pedig: „A korlátozás nem alkotmányellenes akkor, ha elkerülhetetlen, ha arra kényszerítő ok szolgáltat alapot, s a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt céllal arányban van.”

Az Alkotmánybíróságnak az Alkotmány 59. § (1) bekezdése értelmezésével a jelen ügyben azt kellett volna vizsgálnia, hogy milyen esetben, milyen kényszerítő okok alapján lehet megállapítani azt, hogy elkerülhetetlen a rendőrt magánlakásba belépésre és behatolásra feljogosítani, bírói vagy más határozat nélkül.

Önmagában a bűnüldözési cél [39. § (1) bek. b) pont], halálessettel kapcsolatos vizsgálódás [d) pont] vagy személy- és létesítményvédelem [i) pont] ehhez véleményem szerint nem elég, a határozat ezekkel kapcsolatban nem tartalmaz alkotmányos érvelésen nyugvó, kellő hivatkozási alapot. Különösen aggályosnak tartom az Rtv. 39. § (1) bekezdésének j) pontját, mert e szabály alapján a rendőr magánlakásba hatolhat be akkor is, ha az előállításra a törvényben meghatározott „egyéb okból” van szükség. Nem állapítható meg általában, hogy e célok megvalósítása érdekében minden esetben, elkerülhetetlenül, kényszerítően a rendőr magánlakáshoz való jogot korlátozó, halaszthatatlan intézkedésére van szükség. A határozat e körben a 33. §-ra utaló szabályként fogja fel a j) pontot. Ez egyrészt a j) pont leszűkítő értelmezését jelenti, másrészt a 33. § (1) bekezdés e) pontjának a külön törvényben meghatározott feltételekre utaló szövegrésze teljesen kinyitja a beavatkozás lehetőségét.

Az Rtv. említett szabályai anélkül teszik lehetővé a rendőrnek a magánlakásba való belépést, behatolást, hogy minden esetben az intézkedés halaszthatatlan voltát írják elő feltételként, mint „kényszerítő okot”.

Az Rtv. szabályai megengedik továbbá azt az értelmezést is, hogy a rendőr észlelésének helytállóságát a behatolás szükségességéről utóbb sem vizsgálhatná felül bíróság vagy az a más szerv, amelynek fő szabály szerint egyébként a határozata lenne szükséges a magánlakásba való behatoláshoz.

Az Rtv. alapján elég hivatkoznia a rendőrnek valamely ok fennállására, az intézkedés végrehajtása előtt. Nincs olyan bírói eljárás, amelyben utóbb közvetlenül lenne vizsgálандó a behatolás jogszerűsége. Igaz, hogy panasz nyújtható be az intézkedés ellen, de majd csak a másodfokú határozat után lehet bírósághoz fordulni – ha a panaszt tévő ezt kéri. Az Rtv.-ből nem derül ki, hogy a magánlakás sérthetetlenségét korlátozó intézkedés elrendeléséről és eredményéről kell-e és ha igen, kinek és milyen iratot készítenie.

Az Rtv. 39. § (1) bekezdésének j) pontja tehát a rendőrnek bírói vagy más hatósági határozat nélkül, továbbá

kényszerítő ok hiányában engedi meg a behatolást magánlakásba, és az Rtv. az alapvető jog hatékony védelmét jelentő garanciákat sem tartalmazza ebben a körben.

Véleményem szerint a magánlakásba való belépés megengedhetőségére, ennek feltételeire vonatkozó szabályozás alkotmányosságával kapcsolatban ugyanolyan követelményeket kell támasztani, mint a magánlakás átvizsgálását lehetővé tévő szabályokkal szemben.

Bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül a rendőrt akkor jogosíthatja fel törvény valamely alkotmányos cél érdekében, alkotmányosan a magánlakásba való belépésre vagy behatolásra, ha határozat beszerzésére fordítandó idő okozta késedelem az intézkedés eredményességét, veszélyeztethetné és a halaszthatatlansághoz nyomós érdek fűződik. A halaszthatatlansághoz akkor fűződhet nyomós érdek, ha a késedelem személyeket vagy jelentős anyagi javakat veszélyeztet. Ilyen esetekben lehet csak megállapítani azt, hogy az alapjog korlátozása elkerülhetetlen és a korlátozásra kényszerítő ok szolgáltat alapot. Bűnüldözési érdekek ehhez önmagában nem elégségesek.

Ezért álláspontom szerint az Rtv. 39. § (1) bekezdés b), d), i) és j) pontja megsemmisítésének lett volna helye.

2. Nem értek egyet a határozat rendelkező része 4. pontjában az Rtv. 97. § (1) bekezdés c) pontjának „az ahhoz tartozó” szövegrészt támadó indítványok elutasításával és ennek indokolásával.

A határozat indokolásának azzal a megállapításával egyetértek, hogy „a támadott rendelkezés olyan értelmező rendelkezés, amely arra terjed ki, hogy a törvény alkalmazásában mi tekintendő magánlakásnak”. Azzal viszont nem értek egyet, hogy ez a magánlakás sérthetetlenségéhez való alapjogot nem közvetlenül érinti, és azzal nem áll alkotmányjogilag értékelhető összefüggésben. Véleményem szerint a „magánlakás” fogalmát az Rtv.-nek az Alkotmányból következő magánlakás-fogalommal egyezően kell megállapítani a vizsgált esetben. A magánlakás sérthetetlenségéhez való jog a személyek magánszféráját védi a közhatalom önkényes beavatkozása ellen. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint [21/1990. (X. 4.) AB határozat (ABH 1990, 77.); 7/1991. (II. 28.) AB határozat (ABH 1991, 25.); 28/1991. (VI. 3.) AB határozat (ABH 1991, 114.)] az alapjogok rendszerint a jogi személyekre is vonatkoznak, így az alapjogok alkotmányos védelmét általában a jogi személyek is érvényesíthetik. Az egyenlőtlen bánásmód veszélyét rejtene magában, ha a „magánlakás” szót csak a természetes személyekre, és esetükben is csak az otthonukra kellene alkalmazni, irodájukra pedig nem.

Az Alkotmánybíróság a 26/2004. (VII. 7.) AB határozatban megállapította: „A magánlakás védelme mint a magánélet tiszteletben tartásához való jog egyik, az Alkotmány 59. § (1) bekezdésében külön nevesített aspektusa

kiterjed a hivatás gyakorlására szolgáló helyiségekre is.” (ABK 2004. június–július, 503, 512.)

Ezzel szemben az Rtv.-nek a „magánlakás” fogalmát értelmező rendelkezése a magánlakás fogalmát a lakásra, (üdülőre, nyaralóra vagy a lakás céljára használt egyéb helyiségre, létesítményre, tárgyra), a lakáshoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiségre, létesítményre, bekerített területre szűkíti le.

Az Rtv. alkalmazásában nem minősül magánlakásnak csupán a hivatás gyakorlására szolgáló helyiség, például egy ügyvédi iroda sem, ha az nem valamely lakáshoz tartozik. Ennek következtében az Rtv.-nek a magánlakásban való rendőri intézkedést korlátok közé szorító szabályai nem alkalmazandók ezekre a helyiségekre.

Véleményem szerint ezért az Rtv. 97. § (1) bekezdés c) pontja támadott rendelkezése sérti a magánlakás sérthetlenségéhez való jogot, ezért azt meg kellett volna semmisíteni.

Dr. Tersztyánszkyné

dr. Vasadi Éva s. k.,

alkotmánybíró

A különvéleményhez csatlakozom:

Dr. Kukorelli István s. k.,

alkotmánybíró

A Köztársasági Elnök határozatai

A Köztársaság Elnökének

158/2004. (XI. 23.) KE

határozata

a 132/2004. (X. 13.) KE határozat

módosításáról

A miniszterelnök előterjesztésére

dr. Ábrahám Attila címzetes államtitkári kinevezéséről szóló 132/2004. (X. 13.) KE határozatot akként módosítom, hogy a határozatban 2004. november 1-jétől a „Miniszterelnöki Hivatal” megnevezés helyett a „Nemzeti Sporthivatal”-t kell érteni.

Budapest, 2004. november 22.

Mádl Ferenc s. k.,

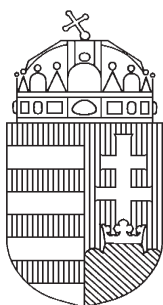
a Köztársaság elnöke

Ellenjegyzem:

Gyurcsány Ferenc s. k.,

miniszterelnök

KEH ügyszám: V-1/4404/2004.

A MAGYAR HIVATALOS KÖZLÖNYKIADÓ megjelentette a

TÖRVÉNYEK ÉS RENDELETEK HIVATALOS GYŰJTEMÉNYE 2003

című kilenckötetes kiadványt.

A jogszabálygyűjteményt a Miniszterelnöki Hivatal és az Igazságügyi Minisztérium a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan név- és tárgymutatóval, kiegészítő jegyzetekkel, valamint változásmutatóval látta el.

A jogszabálygyűjtemény I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII. és IX. kötetének ára: **229 425 Ft áfával.**

A kötetekre szóló megrendelést a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címére (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) kérjük eljuttatni. Fax: 338-4746 vagy 267-2780.

MEGRENDELŐ LAP

Megrendeljük a

TÖRVÉNYEK ÉS RENDELETEK HIVATALOS GYŰJTEMÉNYE 2003

című kilenckötetes kiadványt példányban.

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

Az ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül átutaljuk a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

Tisztelt Előfizetők!

Tájékoztatjuk Önöket, hogy a kiadónk terjesztésében levő lapokra és elektronikus kiadványokra szóló előfizetésüket folyamatosnak tekintjük. Csak akkor kell változást bejelenteniük a 2005. évre vonatkozó előfizetésre, ha a példányszámot, esetleg a címlistát módosítják, vagy új lapra szeretnének előfizetni (pontos szállítási, név- és utacím-megjelöléssel).

Az esetleges módosítást szíveskedjenek levélben vagy faxon megküldeni.

Felhívjuk szíves figyelmüket, hogy a lapszállításról kizárólag az előfizetési díj beérkezését követően intézkedünk. Fontos, hogy az előfizetési díjakat a kiadó által megküldött számlán megadott 10300002-20377199-70213285 sz. számlára utalják, illetve a kiadó által kiküldött készpénz-átutalási megbízáson fizessék be.

Készpénzes befizetés kizárólag a Közlönyboltban (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.) lehetséges. (Levélcím: Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1394 Budapest, 62. Pf. 357. Fax: 318-6668).

A 2005. évi előfizetési díjak

(Az árak az áfát tartalmazzák.)

Magyar Közlöny	89 148 Ft/év	Közlekedési Értesítő	22 080 Ft/év
Hivatalos Értesítő	13 248 Ft/év	Kulturális Közlöny	17 112 Ft/év
Határozatok Tára	20 424 Ft/év	Külgazdasági Értesítő	17 940 Ft/év
Önkormányzatok Közlönye	4 968 Ft/év	Munkaügyi Közlöny	13 800 Ft/év
Az Alkotmánybíróság Határozatai	17 112 Ft/év	Oktatási Közlöny	19 872 Ft/év
Bányászati Közlöny	4 416 Ft/év	Pénzügyi Közlöny	27 600 Ft/év
Belügyi Közlöny	22 908 Ft/év	Statisztikai Közlöny	11 868 Ft/év
Egészségbiztosítási Közlöny	19 044 Ft/év	Szociális Közlöny	14 076 Ft/év
Egészségügyi Közlöny	23 736 Ft/év	Turisztikai Értesítő	10 488 Ft/év
Ellenőrzési Figyelő	3 036 Ft/év	Ügyészségi Közlöny	5 796 Ft/év
Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Értesítő	16 560 Ft/év	Magyar Közigazgatás	8 556 Ft/év
Gazdasági Közlöny	21 528 Ft/év	Nemzeti Kulturális Alapprogram Hírlevele	4 416 Ft/év
Hírközlési Értesítő	5 796 Ft/év		
Ifjúsági és Sport Értesítő	4 416 Ft/év	Élet és Tudomány	9 936 Ft/év
Igazságügyi Közlöny	14 352 Ft/év	L'udové noviny	2 484 Ft/év
Informatikai és Hírközlési Közlöny	19 872 Ft/év	Neue Zeitung	4 140 Ft/év
Környezetvédelmi és Vízügyi Értesítő	13 524 Ft/év	Természet Világa	5 520 Ft/év
Közbeszerzési Értesítő	94 700 Ft/év	Valóság	6 624 Ft/év

Kibővített Cégek Közlöny CD

2005 januárjától – előfizetői jelzések alapján – az elektronikus Cégek Közlöny olyan területekkel bővül, amelyeket az üzleti környezetben működő felhasználóink jelentős hányada a naprakész információszolgáltatás alapvető részének tekint és igényel.

A továbbra is heti rendszerességgel megjelenő lemez a **Cégek Közlöny** hatályos és hiteles céginformációs adatbázisán kívül ezután a **Közbeszerzési Értesítő** és a **Versenyfelügyeleti Értesítő** című hivatalos lapok információit is tartalmazni fogja.

A kibővített CD 2005. évi éves előfizetési díja: 25%-os áfával 111 900 Ft, fél évre 55 950 Ft.

A 32 éves **Házi Jogtanácsadó** hagyományait viszi tovább 2005 januárjától a **Jogtanácsadó**.

Az új név és formátum olvasóink igényei alapján kibővített tartalmat, új rovatokat és nagyobb oldalterjedelmet is takar.

Szerzőink ezután is olyan elismert szakemberek lesznek, akik elméleti és gyakorlati kérdésekben egyaránt jártasak, a témaválasztásban pedig továbbra is szem előtt tartjuk olvasóink kívánságait.

Az új **Jogtanácsadó** 2005. évi éves előfizetési díja: 5796 Ft áfával, fél évre 2898 Ft áfával.

A HIVATALOS CD JOGTÁR hatályos jogszabályok hivatalos számítógépes gyűjteményének 2005. évi éves előfizetési díjai:

(Áraink az áfát nem tartalmazzák.)

Önálló változat	72 000 Ft	25 munkahelyes hálózati változat	186 000 Ft
5 munkahelyes hálózati változat	120 000 Ft	50 munkahelyes hálózati változat	249 600 Ft
10 munkahelyes hálózati változat	150 000 Ft	100 munkahelyes hálózati változat	436 800 Ft

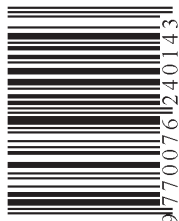
Egyszeri belépési díj: 7200 Ft.

Facsimile Magyar Közlöny. A hivatalos lap 2004-es évfolyama jelenik meg CD-n az eredeti külalak megőrzésével, de könnyen kezelhetően.

Hatályos jogszabályok online elérése: a naponta frissített adatbázis az interneten keresztül érhető el a **www.mhk.hu** címen. További információ kérhető a 06 (80) 200-723-as zöldszámon.

04176

9770076240143

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Pulay Gyula. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató.

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában, illetve megrendelhető a **www.mhk.hu/kozlönybolt** internetcímen.

2004. évi éves előfizetési díj: 73 140 Ft. Egy példány ára: 161 Ft 16 oldal terjedelemig, utána +8 oldalanként +161 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

04.3088 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.